

Δεύτερο Μέρος

Το Ταξίδι
του Πηγαιμού

“Εφόσον ούτως ή άλλως θα τρελαθούν, γιατί να μη σταλούν εξαρχής παράφρονες για να γλιτώσουν τον κόπο;” είπε ο Μισέλ Ντυβάλ.

Δεν το έλεγε τελείως στ’ αστεία· πάγια θέση του ήταν ότι τα κριτήρια της επιλογής κατέλιγαν σε ένα απίστευτο σύμφυρμα από αντιφάσεις.

Οι συνάδελφοί του ψυχολόγοι τον κοίταζαν χάσκοντας: “Μπορείς να προτείνεις συγκεκριμένες αλλαγές;” ρώτησε ο πρόεδρος, ο Τσαρλς Γιορκ.

“Ίσως θα ’πρεπε να πάμε όλοι μαζί τους στην Ανταρκτική, και να τους παρατηρήσουμε την πρώτη περίοδο που θα είναι παρέα. Αυτό θα μας διδάξει πολλά”.

“Αλλά η παρουσία μας θα αποτελεί κάλυμα. Νομίζω ότι ένας από μας είναι αρκετός”.

Έστειλαν λοιπόν τον Μισέλ Ντυβάλ. Πήγε μαζί με εκατόν πενήντα περίπου φιναλίστ στο Σταθμό ΜακΜέρντο. Η αρχική συνάντησή ήταν ίδια κι απαράλλαχτη με όλα τα διεθνή επιστημονικά συνέδρια που τους ήταν οικεία από τους επιστημονικούς κλάδους τους. Αλλά υπήρχε μια διαφορά: αυτή εδώ ήταν η συνέχιση μιας διαδικασίας επιλογής που είχε διαρκέσει χρόνια, και θα κρατούσε άλλο ένα. Και οι επιλεγμένοι θα πήγαιναν στον Άρη.

Έζησαν λοιπόν μαζί στην Ανταρκτική για περισσότερο από ένα χρόνο, κι εξοικειώθηκαν με τα καταφύγια και τον εξοπλισμό που ήδη προσεδαφιζόταν στον Άρη με ρομποτικά οχήματα· εξοικειώθηκαν με ένα τοπίο που ήταν παγωμένο και άγριο σχεδόν όσο και ο ίδιος ο Άρης· εξοικειώθηκαν ο ένας με τον άλλο. Έζησαν σε ένα σύμπλεγμα από οικοπεριβάλλοντα που βρίσκονταν στην Κοιλιάδα Ράιτ, τη μεγαλύτερη από τις Στεγνές Κοιλιάδες της Ανταρκτικής. Φρόντισαν τη βιοσφαιρική φάρμα, έπειτα αποσύρθηκαν στα οικοπεριβάλλοντα για το σκοτεινό χειμώνα του νότου και σπούδασαν δευτερεύοντα ή τριτεύοντα επαγγέλματα, ή έτρεξαν προσομοιώσεις των διαφόρων εργασιών που θα έκαναν στο διαστημόπλοιο Άρης ή αργότερα στον ίδιο τον κόκκινο πλανήτη· και είχαν συνέχεια, συνέχεια επίγνωση του ότι παρακολουθούνταν, αξιολογούνταν, κρίνονταν.

Σε καμία περίπτωση δεν ήταν όλοι αστροναύτες ή κοσμοναύτες, μολονότι υπήρχαν καμιά δεκαριά άτομα από κάθε είδος και υπήρχαν πολύ περισσότεροι στα βόρεια που πίεζαν για να συμπεριληφθούν. Αλλά η πλειοψηφία των αποίκων θα ’πρεπε να έχει εμπειρία σε τομείς που θα έρχονταν στο προσκήνιο μετά την προσεδάφιση: γνώσεις ιατρικής, γνώσεις υπολογιστών, ρομποτική, σχεδίαση συστημάτων, αρχιτεκτονική, γεωλογία, σχεδίαση βιοσφαιρών, γενετική μηχανική, βιολογία· επίσης κάθε είδους μηχανολογικές γνώσεις, και εμπειρία σε κατασκευαστικά έργα διαφόρων ειδών. Αυτοί που είχαν καταφέρει να φτάσουν στην Ανταρκτική ήταν μια εντυπωσιακή ομάδα ειδικών στις σχετικές επιστήμες

και επαγγέλματα, και περνούσαν αρκετό από το χρόνο τους σε εκπαίδευση για να εντυπωσιάσουν επίσης και σε δευτερεύοντες και τριτεύοντες τομείς.

Και όλες οι δραστηριότητές τους εκτυλίσσονταν υπό τη διαρκή πίεση της παρατήρησης, της αξιολόγησης, της κρίσης. Η διαδικασία ήταν κατ' ανάγκην αγχωτική· μέρος των τεστ κι αυτό. Ο Μισέλ Ντυβάλ ένιωθε ότι ήταν σφάλμα, εφόσον συνήθως έκανε τους άποικους βαθιά επιφυλακτικούς και δύσπιστους, παρεμποδίζοντας έτσι τη συμβατότητα που υποτίθεται αναζητούσε η επιτροπή επιλογής. Κι ήταν μάλιστα μια από τις πολλές αντιφάσεις. Οι ίδιοι οι άποικοι δεν έλεγαν πολλά γι' αυτή την πτυχή της κατάστασης, και δεν τους κατηγορούσε· δεν υπήρχε καλύτερη στρατηγική, να μια αντίφαση: εξασφάλιζε τη σιωπή. Δεν είχαν περιθώριο να προσβάλλουν κανέναν, ή να παραπονεθούν υπέρμετρα· δεν μπορούσαν να ρισκάρουν να απομακρυνθούν υπερβολικά· δεν μπορούσαν να κάνουν εχθρούς.

Συνέχισαν λοιπόν να είναι αρκετά μεγαλοφυείς και πετυχημένοι ώστε να ξεχωρίζουν, αλλά αρκετά φυσιολογικοί ώστε να τα πάνε καλά μεταξύ τους. Ήταν αρκετά μεγάλοι ώστε να έχουν μάθει πολλά πράγματα, αλλά αρκετά νέοι ώστε να αντέξουν την ταλαιπωρία της δουλειάς. Είχαν αρκετά κίνητρα ώστε να διακριθούν, αλλά ήταν αρκετά άνετοι ώστε να ανταπεξέλθουν κοινωνικά. Και ήταν αρκετά τρελοί ώστε να θέλουν να φύγουν από τη Γη για πάντα, αλλά αρκετά σώφρονες ώστε να καλύπτουν αυτή τη θεμελιώδη τρέλα, και μάλιστα να την υπερασπίζονται σαν καθαρό ορθολογισμό, επιστημονική περιέργεια ή κάτι ανάλογο – που έμοιαζε να είναι ο μόνος λόγος για να θέλει κάποιος να πάει, κι έτσι φυσικά ισχυρίζονταν ότι είχαν τη μεγαλύτερη επιστημονική περιέργεια στην ιστορία! Αλλά φυσικά έπρεπε να υπάρχει κάτι παραπάνω. Έπρεπε με κάποιον τρόπο να είναι αποξενωμένοι, αρκετά αποξενωμένοι και μοναχικοί για να μην τους νοιάζει που θα άφηναν για πάντα όσους ήξεραν – αλλά και να είναι αρκετά κοινωνικοί για να τα πάνε καλά με τους καινούργιους γνωστούς στην Κοιλιάδα Ράιτ, με όλα τα μέλη του μικρούλικου χωριού που θα ήταν η αποικία. Α, οι αντιφάσεις ήταν άπειρες! Ταυτοχρόνως έπρεπε να είναι αφύσικοι και φυσιολογικοί. Ένας ακατόρθωτος στόχος, αλλά όμως ένας στόχος που στεκόταν εμπόδιο στη μεγαλύτερη επιθυμία της καρδιάς τους· και μετατρέποταν σε αγωνία, φόβο, δυσφορία, οργή. Και για να κατακτήσουν αυτά τα άγχη...

Μα κι αυτό ήταν μέρος του τεστ. Ο Μισέλ δεν μπορούσε παρά να παρατηρεί με μεγάλο ενδιαφέρον. Μερικοί απέτυχαν, έσπασαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Ένας Αμερικανός θερμικός μηχανικός άρχισε να κλείνεται ολοένα και περισσότερο στον εαυτό του, έπειτα κατέστρεψε αρκετά ρόβερ και αναγκάστηκαν να τον σταματήσουν και να τον διώξουν δια της βίας. Ένα ζευγάρι Ρώσων έγιναν εραστές, και ο χωρισμός τους ήταν τόσο βίαιος που δεν μπορούσαν ούτε να βλέπονται και έπρεπε να αποπεμφθούν και οι δύο. Αυτό το μελόδραμα υπογράμμισε τους κινδύνους ενός ρομαντικού δεσμού που θα πήγαινε στραβά, και έκανε τους υπόλοιπους πολύ προσεκτικούς σ' αυτό το θέμα. Οι άνθρωποι συνέχισαν να κάνουν

σχέσεις, και όταν ήρθε ο καιρός να φύγουν από την Ανταρκτική είχαν ήδη γίνει τρεις γάμοι, και αυτοί οι έξι τυχεροί μπορούσαν να θεωρήσουν ότι ήταν κατά μία έννοια “ασφαλείς”: αλλά οι περισσότεροι ήταν τόσο επικεντρωμένοι στον Αρη που είχαν παραμερίσει προσωρινά αυτό το κομμάτι της ζωής τους, και το πολύ-πολύ να ανέπτυσσαν διακριτικά κάποια φιλική σχέση, σε μερικές περιπτώσεις κρυμμένη σχεδόν από όλους, σε μερικές περιπτώσεις απλώς μακριά από το βλέμμα των επιτροπών επιλογής.

Και ο Μισέλ ήξερε ότι έβλεπε μόνο την κορυφή του παγόβουνου. Ήξερε ότι στην Ανταρκτική συνέβαιναν κρίσιμα πράγματα, μακριά από τα μάτια του. Οι σχέσεις είχαν αφετηρίες· και μερικές φορές η αφετηρία μιας σχέσης προσδιορίζει τη συνέχειά της. Τις λιγοστές ώρες του φωτός της μέρας μπορούσε κάποιος να φύγει από το στρατόπεδο και να πάει στο Λουκάουτ Πόιντ· και κάποιος άλλος μπορούσε να τον ακολουθήσει· και αυτό που θα συνέβαινε εκεί ίσως άφηνε για πάντα τη σφραγίδα του. Αλλά ο Μισέλ δεν θα το μάθαινε ποτέ.

Κι έπειτα έφυγαν από την Ανταρκτική, και η ομάδα επιλέχθηκε. Ήταν πενήντα άντρες και πενήντα γυναίκες: τριάντα πέντε Αμερικανοί, τριάντα πέντε Ρώσοι, και τριάντα από διάφορες συνεργαζόμενες χώρες, δεκαπέντε προσκεκλημένοι από καθέναν από τους δύο μεγάλους συνεταιίρους. Ήταν δύσκολο να κρατηθεί μια τέτοια τέλεια συμμετρία, αλλά η επιτροπή επιλογής είχε μοχθήσει.

Οι τυχεροί πήγαν αεροπορικώς στο Κέηπ Κανάβεραλ ή στο Μπαϊκονούρ, για να ανέβουν σε τροχιά. Σ' αυτό το σημείο γνωρίζονταν μεταξύ τους πολύ καλά και δεν γνωρίζονταν καθόλου. Ήταν μια ομάδα, σκέφτηκε ο Μισέλ, με καθιερωμένες φιλίες, και ορισμένες ομαδικές τελετουργίες, τελετές, συνήθειες, και τάσεις· και μεταξύ αυτών των τάσεων ήταν το ένστικτο να κρύβονται, να παίζουν ρόλους και να κρύβουν τον πραγματικό εαυτό τους. Ίσως αυτός να ήταν απλώς ο ορισμός της ζωής του χωριού, της κοινωνικής ζωής. Αλλά του Μισέλ του φαινόταν ότι ήταν κάτι χειρότερο· κανείς ποτέ δεν είχε αναγκαστεί να διαγωνιστεί τόσο σκληρά για να γίνει μέλος ενός χωριού· και ο ριζικός διαχωρισμός μεταξύ δημόσιας ζωής και ιδιωτικής ζωής που ήρθε σαν αποτέλεσμα ήταν κάτι καινούργιο, και παράξενο. Τώρα ριζωμένη βαθιά μέσα τους ήταν μια ανταγωνιστική τάση, ένα συνεχές αδιόρατο συναίσθημα ότι ο καθένας ήταν μόνος του και ότι σε περίπτωση προβλήματος οι υπόλοιποι θα τον εγκατέλειπαν και θα απορριπτόταν από την ομάδα.

Η επιτροπή επιλογής έτσι είχε δημιουργήσει μερικά από κείνα ακριβώς τα προβλήματα που ήλπιζε να προλάβει. Μερικοί το είχαν συνειδητοποιήσει αυτό· και φυσικά φρόντισαν να συμπεριλάβουν μεταξύ των αποίκων τον πιο κατάλληλο ψυχίατρο που μπορούσαν να σκεφτούν.

Έτσι έστειλαν τον Μισέλ Ντυβάλ.

Στην αρχή ένιωσαν σαν να τους πίεζαν κατάστηθα. Έπειτα σπρώχτηκαν πίσω στις θέσεις τους, και για ένα δευτερόλεπτο η πίεση ήταν εξαιρετικά οικεία: ένα g, η βαρύτητα στην οποία ποτέ δεν θα ξαναζούσαν. Ο Άρης περιέτρεχε τη Γη με 28.000 χιλιόμετρα ανά ώρα. Επιτάχυναν επί αρκετά λεπτά, και η ώθηση του πυραύλου ήταν τόσο ισχυρή που η όρασή τους θόλωσε καθώς οι κερατοειδείς χιτώνες πιέζονταν, και η αναπνοή γινόταν με κόπο. Στα 40.000 χιλιόμετρα ανά ώρα, η καύση τελείωσε. Ήταν ελεύθεροι από την έλξη της Γης, σε τροχιά μονάχα γύρω από τον ήλιο.

Οι άποικοι κάθισαν στις θέσεις Δν ανοιγοκλείνοντας τα μάτια, με επιδερμίδα κοκκινισμένη και καρδιές που βροντοχτυπούσαν. Η Μάγια Καταρίνα Τοϊτόβνα, ο επίσημος ηγέτης του ρωσικού αποσπάσματος, κοίταζε βιαστικά γύρω της. Οι άνθρωποι έμοιαζαν αποσβολωμένοι. Τι νιώθει ένας μανιακός όταν του δώσεις το αντικείμενο του πόθου του; Στην πραγματικότητα, η απάντηση είναι δύσκολη. Κατά μία έννοια η ζωή τους τελειώνει· και όμως κάτι άλλο, κάποια άλλη ζωή, είχε επιτέλους, επιτέλους, αρχίσει... Με τόσα συναισθήματα να ξεχειλίζουν ταυτοχρόνως, ήταν αδύνατο να μην ζαλιστείς· ήταν ένα σήμα παρεμβολής, μερικά συναισθήματα εξουδετερώνονταν, άλλα ενισχύνονταν. Η Μάγια έλυσε τη ζώνη της καρέκλας της και ένωσε ένα πλατύ χαμόγελο να αλλοιώνει το πρόσωπό της, και είδε στα πρόσωπα γύρω της το ίδιο ανεξέλεγκτο χαμόγελο· σ' όλους εκτός από τον Σαξ Ράσελ, που ήταν απαθής σαν κουκουβάγια, κι ανοιγόκλεινε τα μάτια καθώς κοίταζε τις ενδείξεις στις οθόνες των υπολογιστών της αίθουσας.

Αιωρήθηκαν δίχως βάρος ολόγυρα στην αίθουσα. 21 Δεκεμβρίου 2026: κινούνταν γρηγορότερα από κάθε άλλον στην ιστορία. Είχαν ξεκινήσει. Ήταν η αρχή ενός εννιάμηνου ταξιδιού – ή ενός ταξιδιού που θα κρατούσε όσο η υπόλοιπη ζωή τους. Ήταν μόνοι τους.

Εκείνοι που ήταν υπεύθυνοι για το πιλοτάρισμα του Άρη τραβήχτηκαν στις οθόνες ελέγχου, και έδωσαν εντολές για την πυροδότηση των εγκάρσιων πυραύλων ελέγχου. Ο Άρης άρχισε να περιστρέφεται, και σταθεροποιήθηκε στις τέσσερις στροφές ανά λεπτό. Οι άποικοι βούλιαξαν προς το πάτωμα και στάθηκαν σε ψευδοβαρύτητα 0,38 g, πολύ όμοια με κείνη που θα ένιωθαν στον Άρη. Πολλά ανθρωπο-έτη δοκιμών έδειχναν ότι η ζωή σ' αυτά τα g θα ήταν αρκετά υγιεινή, και τόσο υγιεινότερη από εκείνη σε μηδενική βαρύτητα που άξιζε τον κόπο να περιστρέφουν το πλοίο. Κι επίσης, σκέφτηκε η Μάγια, ήταν υπέροχα. Η έλξη ήταν αρκετή για να κρατάνε την ισορροπία τους, αλλά δίχως να έχουν την αίσθηση ότι τους πίεζαν ή τους τραβούσαν. Ήταν η τέλεια αντιστοιχία με τη διάθεσή τους: διέσχισαν παραπαίοντας τους διαδρόμους προς τη μεγάλη αίθουσα του εστια-

τορίου στον Τορό Δ, με ζάλη κι αγαλλίαση, περπατώντας στον αέρα.

Στο εστιατόριο του Τορού Δ έγιναν όλοι μια παρέα, σαν σε κοκτέιλ πάρτι, γιορτάζοντας την αναχώρηση. Η Μάγια περιπλανήθηκε, πίνοντας αργά σαμπάνια από μια κούπα, με μια ονειρική αίσθηση και με ανείπωτη χαρά, συνδυασμός που της θύμιζε τη δεξίωση του γάμου της πριν πολλά χρόνια. Κατ' ελπίδαν αυτός ο γάμος θα πήγαινε καλύτερα από τον προηγούμενο, σκέφτηκε, επειδή αυτός θα κρατούσε για πάντα. Η αίθουσα αντηχούσε από τις συζητήσεις. “Είναι μια συμμετρία όχι τόσο κοινωνιολογική όσο μαθηματική. Ένα είδος αισθητικής ισορροπίας”. “Ελπίζουμε να το φέρουμε στην κλίμακα των μερικών μερών ανά δεκατομμύριο, αλλά δεν θα είναι εύκολο”. Η Μάγια αρνήθηκε μια πρόταση για να ξαναβάλει ποτό, νιώθοντας αρκετά ζαλισμένη. Εκτός αυτού, τώρα δούλευε. Ήταν, θα μπορούσε να πει κανείς, συνδήμαρχος αυτού του χωριού, υπεύθυνη για τη δυναμική της συμπεριφοράς της ομάδας, η οποία σίγουρα θα γινόταν πολύπλοκη. Οι συνήθειες της Ανταρκτικής πήραν το πάνω χέρι ακόμα κι αυτή τη στιγμή, τη στιγμή του θριάμβου, και έστησε αυτή και παρακολούθησε σαν ανθρωπολόγος, ή σαν κατάσκοπος.

“Οι τρελογιατροί έχουν τους λόγους τους. Στο τέλος θα γίνουμε πενήντα ευτυχισμένα ζευγάρια”.

“Και ήδη ξέρουν ποιος θα ζευγαρώσει με ποιον”.

Τους είδε να γελούν. Έξυπνοι, υγιείς, μορφωμένοι στο έπακρο· άραγε ήταν αυτή επιτέλους η ορθολογική κοινωνία, η επιστημονικά σχεδιασμένη κοινότητα που αποτελούσε το όνειρο του Διαφωτισμού; Αλλά υπήρχαν ο Αρκάντυ, η Νάντια, ο Βλαντ, η Ιβάνα. Ήξερε το ρωσικό απόσπασμα καλά και δεν είχε ανάλογες ψευδαισθήσεις. Εξίσου πιθανό θα ήταν να κατέληγαν να μοιάζουν με εστία φοιτητών τεχνικού πανεπιστημίου, όλο αλλόκοτες φάρσες και παθιασμένες σχέσεις. Μόνο που έμοιαζαν μεγάλοι γι' αυτό το ρόλο: αρκετοί από τους άντρες είχαν μαλλιά που αραίωναν, και πολλοί, αμφοτέρων των φύλων, είχαν αρχίσει να γκριζάρουν. Ο χρόνος βάραινε πάνω τους· η μέση ηλικία τους ήταν σαράντα έξι, με ακραίες τιμές που κυμαίνονταν από τα τριάντα τρία (η Χιρόκο Άι, η Γιαπωνέζα που ήταν μεγαλοφυΐα στη σχεδίαση βιοσφαιρών) ως τα πενήντα οκτώ (ο Βλαντ Τανέεφ, κάτοχος βραβείου Νόμπελ ιατρικής).

Τώρα, όμως, σ' όλων τα πρόσωπα υπήρχε η λάμψη της νιότης. Ο Αρκάντυ Μπογκντάνωφ ήταν ένα πορτραίτο από κόκκινο: μαλλιά, γένια, επιδερμίδα. Σ' όλο αυτό το κόκκινο τα μάτια του ήταν ένα ξεσαλωμένο μπλε ηλεκτρικό και γούρλωναν από χαρά καθώς αναφωνούσε, “Επιτέλους ελεύθεροι! Επιτέλους ελεύθεροι! Επιτέλους τα παιδιά μας είναι ελεύθερα!” Είχαν κλείσει τις βιντεοκάμερες, αφού πρώτα η Τζάνετ Μπλυλέβεν είχε τραβήξει μια σειρά συνεντεύξεων για τους τηλεοπτικούς σταθμούς πίσω στην πατρίδα· τώρα δεν είχαν επαφή με τη Γη, από το εστιατόριο τουλάχιστον, και ο Αρκάντυ τραγουδούσε, και η παρέα τριγύρω του έκανε πρόποση για το τραγούδι. Η Μάγια κοντοστάθηκε για να κάτσει μαζί τους. Επιτέλους ελεύθεροι· ήταν άπιστευτο ότι πράγματι ήταν στο δρόμο για τον

Άρη! Σμάρια ανθρώπων που μιλούσαν, πολλοί απ' αυτούς παγκοσμίου φήμης στους κλάδους τους· η Ιβάνα είχε μοιραστεί το Νόμπελ χημείας, ο Βλαντ ήταν ένας από τους διασημότερους γιατρούς-βιολόγους του κόσμου, ο Σαξ ήταν στο πάνθεο εκείνων που είχαν συνεισφέρει στην υποατομική θεωρία, η Χιρόκο ήταν ασυναγώνιστη στο σχεδιασμό των συστημάτων υποστήριξης περικόλειστης βιολογικής ζωής, και ούτω καθ' εξής· ένα λαμπρό πλήθος!

Και η Μάγια ήταν ένας από τους ηγέτες του. Της προκαλούσε κάποιο δέος. Οι μηχανολογικές και κοσμοναυτικές γνώσεις της ήταν αρκετά ταπεινές, εκείνο που πιθανότατα την είχε φέρει στο πλοίο ήταν οι διπλωματικές ικανότητές της. Το να έχει επιλεγεί για να είναι επικεφαλής της πολυσχιδούς, δύστροπης ρωσικής ομάδας, με αρκετά άτομα από την κοινοπολιτεία – ε, δεν την πείραζε. Ήταν ενδιαφέρουσα δουλειά, και την είχε συνηθίσει. Και ίσως αποδεικνυόταν ότι τα ταλέντα της ήταν τα πιο σημαντικά πάνω στο πλοίο. Στο κάτω-κάτω, έπρεπε να τα πάνε καλά μεταξύ τους. Κι αυτό ήταν ζήτημα δόλου, και πανουργίας, και βούλησης. Να προκαλέσεις με τη βούλησή σου την υπακοή των άλλων! Η Μάγια κοίταξε το πλήθος των προσώπων που έλαμπαν, και γέλασε. Όλοι όσοι ήταν στο πλοίο ήταν καλοί στη δουλειά τους, αλλά μερικοί ήταν πολύ πιο προικισμένοι. Έπρεπε να ξεχωρίσει αυτούς τους ανθρώπους, να τους ανακαλύψει, να τους καλλιεργήσει. Απ' αυτό θα κρινόταν η ικανότητά της να λειτουργήσει σαν ηγέτης· επειδή, σκέφτηκε, σίγουρα θα κατέληγαν να γίνουν ένα είδος χαλαρής επιστημονικής αξιοκρατίας. Και σε μια τέτοια κοινωνία, την πραγματική εξουσία την αποτελούσαν οι ασυνήθιστα ταλαντούχοι. Στο φινάλε, αυτοί θα ήταν οι πραγματικοί ηγέτες της αποικίας – αυτοί, ή εκείνοι που τους επηρέαζαν.

Κοίταξε γύρω της, εντόπισε τον ομόλογό της, τον Φρανκ Τσάλμερς. Στην Ανταρκτική δεν τον είχε γνωρίσει καλά. Ένας ψηλός, μεγαλόσωμος, μελαψός άντρας. Ήταν αρκετά ομιλητικός, και απίστευτα δραστήριος· δύσκολα όμως τον καταλάβαινες. Τον έβρισκε ελκυστικό. Άραγε να είχε τις ίδιες απόψεις μ' αυτήν; Η Μάγια δεν ήξερε. Τώρα ο Φρανκ μιλούσε με μερικούς ανθρώπους στην άλλη άκρη της αίθουσας, ακούγοντας με τον οξύδερκ, αινιγματικό τρόπο του, με το κεφάλι γεμμένο, έτοιμος να ορμήξει με κάποιο πνευματώδες σχόλιο. Θα έπρεπε να μάθει περισσότερα γι' αυτόν. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά θα έπρεπε να μάθει να συμβιώνει μαζί του.

Διέσχισε το δωμάτιο, σταμάτησε πλάι του, στάθηκε έτσι που τα μπράτσα τους ίσα που ν' αγγίζουν. Έγειρε το κεφάλι της προς το δικό του. Μια βιαστική χειρονομία προς τους συντρόφους τους: “Θα έχει πλάκα, δεν νομίζεις;”

Ο Τσάλμερς την κοίταξε. “Αν όλα πάνε καλά”, είπε.

Μετά τη γιορτή και το δείπνο, μη μπορώντας να κοιμηθεί, η Μάγια έκανε μια βόλτα στον Άρη. Όλοι είχαν περάσει ώρες στο διάστημα, ποτέ όμως σε κάτι σαν τον Άρη, που ήταν πελώριος. Στο εμπρόσθιο άκρο του πλοίου υπήρχε ένα είδος ρετιρέ, μια απομονωμένη δεξαμενή σαν πρόβολος, που περιστρεφόταν αντίθετα

από το υπόλοιπο πλοίο έτσι ώστε ήταν σταθερή. Ο εξοπλισμός ηλιακών παρατηρήσεων, οι κεραίες ασυρμάτου και τα υπόλοιπα όργανα που δούλευαν καλύτερα δίχως περιστροφή βρίσκονταν σ' αυτή τη δεξαμενή, και ακριβώς στην άκρη ήταν ένα σφαιρικό δωμάτιο από διαφανές πλαστικό, ένας θάλαμος που σύντομα τον ονόμασαν θόλο, που πρόσφερε στο πλήρωμα θέα στα άστρα δίχως βάρος και περιστροφή, και μερική θέα του μεγάλου πλοίου πίσω του.

Η Μάγια αιωρήθηκε δίπλα στον τοίχο-παράθυρο αυτού του θόλου, κοιτάζοντας το πλοίο πίσω με περιέργεια. Το είχαν κατασκευάσει χρησιμοποιώντας εξωτερικές δεξαμενές καυσίμων του διαστημικού λεωφορείου· περίπου στην αρχή του αιώνα η ΝΑΣΑ και η Γκλαβκόσμος είχαν αρχίσει να προσαρμόζουν μικρούς προωθητικούς πυραύλους στις δεξαμενές και να τις ανεβάζουν σε τροχιά. Είχαν εκτοξεύσει δεκάδες δεξαμενές μ' αυτό τον τρόπο, κι έπειτα τις είχαν σύρει στα εργοτάξια και τις είχαν χρησιμοποιήσει – μ' αυτές είχαν κατασκευάσει δύο μεγάλους διαστημικούς σταθμούς, ένα σταθμό L5, ένα σταθμό σεληνιακής τροχιάς, το πρώτο επανδρωμένο αρειανό όχημα, και δεκάδες ανεπάνδρωτα φορτηγά που είχαν σταλεί στον Άρη. Έτσι, όταν πια οι δύο υπηρεσίες είχαν συμφωνήσει να κατασκευάσουν τον Άρη, η χρήση των δεξαμενών ήταν υπόθεση ρουτίνας με τυποποιημένες μονάδες πρόσδεσης, εσωτερικά, συστήματα προώθησης και τα λοιπά· και η κατασκευή του μεγάλου πλοίου είχε πάρει λιγότερο από δύο χρόνια.

Έμοιαζε με κάτι φτιαγμένο από παιδικό σαι παιχνιδιών, με κυλίνδρους ενωμένους στις άκρες που δημιουργούσαν πιο πολύπλοκα σχήματα – σ' αυτή την περίπτωση, οκτώ εξάγωνα από συνδεδεμένους κυλίνδρους, που λέγονταν τοροί, ευθυγραμμισμένα, που τα διαπερνούσε ένα κεντρικό πλημνικό φρεάτιο αποτελούμενο από ένα τσαμπί από πέντε σειρές κυλίνδρων. Οι τοροί συνδέονταν με το πλημνικό φρεάτιο με λεπτά τούνελ-ακτίνες και το τελικό αντικείμενο έμοιαζε κάπως με αγροτικό μηχάνημα, με το μπράτσο μιας θεριζοαλωνιστικής μηχανής θα 'λεγε κανείς ή με κινούμενο ποτιστήρι. Ή με οκτώ λουκουμάδες γεμάτους εξογκώματα, σκέφτηκε η Μάγια, που ήταν καρφωμένοι σε ξυλάκι με οδοντογλυφίδες. Από κείνα τα πράγματα που αρέσουν στα παιδιά.

Οι οκτώ τοροί είχαν κατασκευαστεί από αμερικάνικες δεξαμενές, και η πεντάδα του κεντρικού φρεατίου ήταν ρωσική. Όλα είχαν περίπου πενήντα μέτρα μήκος και δέκα μέτρα διάμετρο. Η Μάγια κατηφόρισε αιωρούμενη τις δεξαμενές του πλημνικού φρεατίου δίχως ιδιαίτερο προορισμό· χρειάστηκε αρκετή ώρα, αλλά δεν βιαζόταν. Έπεσε στον Τορό Ζ. Υπήρχαν αίθουσες λογής-λογής σχημάτων και μεγεθών, ως τις μεγαλύτερες που καταλάμβαναν ολόκληρες δεξαμενές. Το πάτωμα σε μια απ' αυτές που πέρασε ήταν τοποθετημένο ακριβώς κάτω από το σημάδι της μέσης, έτσι το εσωτερικό του έμοιαζε με μακρύ προκάτ κτίριο. Αλλά οι περισσότερες δεξαμενές ήταν χωρισμένες σε μικρότερες αίθουσες. Είχε ακούσει ότι υπήρχαν πάνω από πεντακόσιες που πρόσφεραν συνολικά εσωτερικούς χώρους περίπου αντίστοιχους με ένα μεγάλο ξενοδοχείο.

Θα ακούσαν όμως;

Ίσως να αρκούσαν. Μετά την Ανταρκτική, η ζωή στον Άρη έμοιαζε με ένα απλόχωρο, λαβυρινθώδες, αιθέριο βίωμα. Κατά τις έξι κάθε πρωί το σκοτάδι στους τορούς των οικιών άρχιζε να φωτίζεται σιγά-σιγά και να γίνεται μια γκριζα αυγή, και κατά τις εξίμισι μια ξαφνική λαμπρότητα σηματοδοτούσε την “ανατολή”. Η Μάγια τότε ξυπνούσε, όπως έκανε όλη της τη ζωή. Αφού επισκεπτόταν την τουαλέτα, πήγαινε στην κουζίνα του Τορού Δ, ζέσταινε κάτι για να φάει, και το έπαιρνε στη μεγάλη αίθουσα του εστιατορίου. Εκεί καθόταν σ’ ένα τραπέζι ανάμεσα στις γλάστρες με τα κίτρα. Κολιμπρί, σπίνι, τανείτζερ, χελιδόνια και λόρια τιμπολογούσαν στο έδαφος και χιμούσαν στον αέρα αποφεύγοντας τις περικοκλάδες που κρέμονταν από το μακρύ βαρελοειδές ταβάνι της αίθουσας, που ήταν βαμμένο μ’ ένα γκριζομπλέ που της θύμιζε το χειμωνιάτικο ουρανό της Αγίας Πετρούπολης. Έτρωγε αργά, γάζεψε τα πουλιά, χαλάρωνε στην καρέκλα της, άκουγε τις συζητήσεις γύρω της. Ένα νοχελικό πρόγευμα! Μετά από μια ζωή εξοντωτικής δουλειάς, στην αρχή ένιωθε κάποια αμηχανία, ακόμα και ανησυχία, σαν να είχε κλέψει αυτή την πολυτέλεια. Σαν να ήταν κάθε μέρα πρωί Κυριακής, όπως είχε πει η Νάντια. Αλλά τα κυριακάτικα πρωινά της Μάγιας δεν ήταν ποτέ ιδιαίτερα ξεκούραστα. Όταν ήταν παιδί, εκείνες ήταν οι ώρες για το σιγύρισμα της γκαρσονιέρας την οποία μοιραζόταν με τη μητέρα της. Η μητέρα της ήταν γιατρός και όπως οι περισσότερες γυναίκες της γενιάς της είχε αναγκαστεί να δουλέψει σαν σκυλί για να ζήσει, να βγάλει το φαγητό της, να μεγαλώσει ένα παιδί, να συντηρήσει το διαμέρισμα, να κρατήσει την καριέρα της· ήταν πολλά αυτά για έναν άνθρωπο, κι έτσι είχε πάει μαζί με τις άλλες γυναίκες που απαιτούσαν θυμωμένα καλύτερη μοίρα από αυτή που είχαν στα χρόνια της Σοβιετικής Ένωσης, τότε που τους ανήκαν οι μισές δουλειές εκτός σπιτιού και όλες οι δουλειές μέσα στο σπίτι. Όχι άλλη αναμονή, όχι άλλη βουβή καρτερικότητα· έπρεπε να εκμεταλλευθούν την κατάσταση όσο κρατούσε η αστάθεια. “Όλα τα είδαμε!” αναφώνουσε η μητέρα της Μάγιας μαγειρεύοντας το λιτό τους δείπνο, “όλα εκτός από φαγητό!”

Και ίσως να είχαν εκμεταλλευθεί την κατάσταση. Στη σοβιετική εποχή οι γυναίκες είχαν μάθει να αλληλοβοηθούνται, κι ένας σχεδόν αυτόνομος κόσμος είχε εμφανιστεί, από μητέρες, αδερφές, κόρες, μπαμπούσκες, φίλες, συναδέλφισσες, ακόμα και ξένες. Στην κοινοπολιτεία αυτός ο κόσμος είχε οργανώσει αυτά που είχε κερδίσει και είχε χωθεί ακόμα πιο βαθιά στις κλειστές αρσενικές ολιγαρχίες της ρωσικής κυβέρνησης.

Ένας από τους τομείς που είχε επηρεαστεί περισσότερο ήταν το διαστημικό πρόγραμμα. Η μητέρα της Μάγιας, που είχε κάποια μικρή ανάμιξη στις διαστημική ιατρική έρευνα, πάντα ορκιζόταν ότι η κοσμοναυτική θα χρειαζόταν άφθονες γυναίκες, έστω και μόνο για να προσφέρουν στοιχειά για το θηλυκό φύλο στα ιατρικά πειράματα. “Δεν μπορούν να μας μοστράουν για πάντα τη Βαλεντίνα

Τερέσκοβα!” φώναζε η μητέρα της. Και προφανώς είχε δίκιο, επειδή η Μάγια έχοντας σπουδάσει αεροναυτική μηχανική στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας είχε γίνει δεκτή σε ένα πρόγραμμα στο Μπαϊκονούρ, και τα είχε πάει καλά, και την είχαν μεταθέσει στο *Νόβυ Μιρ*. Όσο ήταν εκεί πάνω είχε ξανασχεδιάσει τα εσωτερικά για βελτιωμένη εργονομική αποδοτικότητα, και αργότερα είχε περάσει ένα χρόνο διοικώντας το σταθμό, κατά τον οποίο μια σειρά επισκευών σε συνθήκες εκτάκτου ανάγκης είχαν λαμπρύνει τη φήμη της. Είχαν ακολουθήσει μεταθέσεις σε διοικητικές θέσεις στο Μπαϊκονούρ και τη Μόσχα, και με τον καιρό είχε καταφέρει να διεισδύσει στο μικρό πολιτμπυρό της Γκλαβκόσμος, είχε κάνει εξαιρετικά διακριτικά τους άντρες να τα βάλουν ο ένας εναντίον του άλλου, είχε παντρευτεί έναν απ’ αυτούς, τον είχε χωρίσει, είχε ανέβει έπειτα στην Γκλαβκόσμος σαν ανεξάρτητη δύναμη, καταλήγοντας να μπει στον ύστατο κλειστό κύκλο, τη διπλή τριάδα.

Κι έτσι τώρα ήταν εδώ, τρώγοντας νωχελικά το πρόγευμά της. “Τόσο πολιτισμένα”, έλεγε χλευαστικά η Νάντια. Ήταν η καλύτερη φίλη της Μάγιας στον *Άρη*, μια κοντή γυναίκα στρογγυλή σαν βότσαλο, με τετράγωνο πρόσωπο σε μια κορνίζα κοντοκομμένων γκριζόμαυρων μαλλιών. Όσο πιο ασχημούλα γινόταν. Η Μάγια, που ήξερε ότι ήταν όμορφη, και ήξερε ότι αυτό την είχε βοηθήσει αρκετές φορές, αγαπούσε την έλλειψη ομορφιάς της Νάντιας, που κατά κάποιον τρόπο υπέσκαπτε την ικανότητά της. Η Νάντια ήταν μηχανικός, πολύ πρακτική, ειδική στις κατασκευές σε ψυχρά κλίματα. Είχαν γνωριστεί στο Μπαϊκονούρ πριν είκοσι χρόνια, και μια φορά είχαν μείνει μαζί στο *Νόβυ Μιρ* αρκετούς μήνες· με τον καιρό είχαν γίνει σαν αδερφές, αφού δεν πολυέμοιαζαν, και συχνά δεν τα πήγαιναν καλά μεταξύ τους, αλλά όμως ένιωθαν οικειότητα.

Τώρα η Νάντια κοίταζε γύρω της και είπε, “Ήταν φρικτική ιδέα να βάλουμε τα καταλύματα των Ρώσων και των Αμερικανών σε χωριστούς τορούς. Δουλεύουμε μαζί τους τη μέρα, αλλά τον περισσότερο καιρό μας τον περνάμε εδώ πέρα με τα ίδια και τα ίδια πρόσωπα. Αυτό απλώς τονίζει αυτά που μας χωρίζουν”.

“Ίσως θα πρέπει να προτείνουμε να ανταλλάξουμε τα μισά δωμάτια”.

Ο Αρκάντυ, που καταβρόχθιζε τσουρεκάκια, έγειρε προς το μέρος τους από το διπλανό τραπέζι. “Δεν αρκεί”, είπε, λες και συμμετείχε από την αρχή στη συζήτησή τους. Η κόκκινη γενειάδα του, που κάθε μέρα που περνούσε γινόταν όλο και πιο ατίθαση, ήταν γεμάτη ψίχουλα. “Θα έπρεπε κάθε δεύτερη Κυριακή να είναι ημέρα μετακόμισης, και όλοι να αλλάζουν καταλύματα στην τύχη. Οι άνθρωποι θα γνώριζαν τους άλλους, και θα υπήρχαν λιγότερες κλίκες. Και η ιδέα της ιδιοκτησίας των δωματίων θα έχανε τη δύναμή της”.

“Αλλά μου αρέσει να έχω δικό μου δωμάτιο”, είπε η Νάντια.

Ο Αρκάντυ κατέβασε άλλο ένα τσουρεκάκι, της χαμογέλασε μασώντας. Ήταν θαύμα που είχε περάσει την επιτροπή επιλογής.

Αλλά η Μάγια ανακίνησε το ζήτημα με τους Αμερικανούς, και παρ’ όλο που σε κανέναν δεν άρεσε το σχέδιο του Αρκάντυ, τους φάνηκε ότι η ανταλλαγή των

μισών διαμερισμάτων ήταν καλή ιδέα. Μετά από κάποιες διαβουλεύσεις και συζητήσεις, οργανώθηκε η μετακόμιση. Την έκαναν ένα κυριακάτικο πρωινό· κι από κει και πέρα, το πρόγευμα ήταν κάπως πιο κοσμοπολίτικο. Τα πρωινά στο εστιατόριο Δ τώρα συμπεριλάμβαναν τον Φρανκ Τσάλμερς και τον Τζων Μπουν, κι επίσης τον Σαξ Ράσελ, τη Μαίρη Ντάνκελ, τη Τζάνετ Μπλυλέβεν, τη Ράνα Χιμένεζ, τον Μισέλ Ντυβάλ, και την Ούρσουλα Κολ.

Απ' ό,τι φάνηκε, ο Τζων Μπουν ξυπνούσε νωρίς, κι έφτανε στο εστιατόριο πριν κι από τη Μάγια. “Αυτή η αίθουσα είναι τόσο ευρύχωρη και άνετη, πραγματικά σου δίνει την αίσθηση της υπαίθρου”, είπε από το τραπέζι του μια αυγή όταν ήρθε η Μάγια. “Πολύ καλύτερη από το χωλ του Β”.

“Το κόλπο είναι να αφαιρέσεις το χρώμιο και το άσπρο πλαστικό”, απάντησε η Μάγια. Τα αγγλικά της ήταν αρκετά καλά, και καλύτερευαν γοργά. “Και μετά να βάψεις το ταβάνι σαν πραγματικό ουρανό”.

“Εννοείς όχι μόνο σκέτο μπλε;”

“Ναι”.

Ο Τζων, σκέφτηκε η Μάγια, ήταν τυπικός Αμερικανός: απλός, ανοιχτός, ευθύς, άνετος. Και όμως αυτός ο συγκεκριμένος ήταν ένας από τους πιο διάσημους ανθρώπους της ιστορίας. Ήταν ένα γεγονός αναπόφευκτο, σημαντικό· ο Τζων όμως έμοιαζε να γλιστρά από κάτω του, να το αφήνει στα πόδια του στο έδαφος. Απορροφημένος από τη γεύση του γλυκού, ή κάποιας είδησης στην οθόνη του τραπεζιού, ποτέ δεν αναφερόταν στην προηγούμενη εξερευνητική αποστολή του, και αν κάποιος έθιγε το ζήτημα, τότε μιλούσε σαν να μην ήταν τίποτα διαφορετικό από τις πτήσεις που είχαν κάνει όλοι οι άλλοι. Αλλά δεν ήταν έτσι, και μόνο η άνεσή του το παρουσίαζε μ' αυτό τον τρόπο: εκεί, στο ίδιο τραπέζι κάθε πρωί, γελώντας με τα σαχλά αστεία της Νάντιας που είχαν σχέση με τη μηχανολογία, μιλώντας όσο του αναλογούσε. Μετά από λίγο έπρεπε να προσπαθήσει κανείς για να δει την αύρα που τον περιέβαλλε.

Ο Φρανκ Τσάλμερς ήταν πιο ενδιαφέρων. Πάντα ερχόταν αργά, και καθόταν μόνος του, δίνοντας σημασία μόνο στον καφέ του και στην οθόνη του τραπεζιού. Μετά από μερικά φλιτζάνια μιλούσε στους γύρω του, με ρωσικά που ήταν άσχημα αλλά επαρκή. Οι περισσότερες συζητήσεις στην αίθουσα Δ τώρα γίνονταν στα αγγλικά, για να βολέψουν τους Αμερικανούς. Η γλωσσική κατάσταση ήταν σαν κούκλες μέσα σε κούκλες: τα αγγλικά είχαν και τους εκατό, μέσα τους υπήρχαν τα ρωσικά, και εκεί μέσα οι γλώσσες της κοινοπολιτείας, κι έπειτα υπήρχαν οι διεθνείς. Οκτώ άνθρωποι πάνω στο πλοίο ήταν ιδιόγλωσσοι, ένα θλιβερό ορφάνεμα κατά τη γνώμη της Μάγιας, και της φαινόταν ότι αυτοί ήταν περισσότερο στραμμένοι προς τη Γη από τους υπόλοιπους, και επικοινωνούσαν πιο συχνά με ανθρώπους πίσω στην πατρίδα. Ήταν παράξενο που σ' αυτή την κατηγορία ανήκε ο ψυχίατρός τους.

Τέλος πάντων, η λίνγκουα φράνκα του πλοίου ήταν τα αγγλικά, και στην αρχή η Μάγια είχε σκεφτεί ότι αυτό έδινε στους Αμερικανούς ένα πλεονέκτημα.

Αλλά έπειτα πρόσεξε ότι όταν μιλούσαν ήταν πάντα επί σκινηής μπροστά σε όλους, ενώ οι υπόλοιποι είχαν γλώσσες περισσότερο ιδιωτικές στις οποίες μπορούσαν να καταφύγουν αν ήθελαν.

Ο Φρανκ Τσάλμερς ήταν όμως η εξαίρεση σ' όλα αυτά. Μιλούσε πέντε γλώσσες, περισσότερες από κάθε άλλον πάνω στο πλοίο. Και δεν φοβόταν να χρησιμοποιήσει τα ρωσικά του, έστω κι αν ήταν πολύ άσχημα· απλώς ξεφούρνιζε ερωτήσεις και έπειτα άκουγε τις απαντήσεις, με διαπεραστική ένταση και γοργό γέλιο που ξάφνιαζε. Ήταν κατά πολλούς τρόπους ένας ασυνήθιστος Αμερικανός, σκεφτόταν η Μάγια. Στην αρχή έμοιαζε να έχει όλα τα χαρακτηριστικά: ήταν μεγάλοςσωμος, φωνακλάς, με μανιακή ενεργητικότητα, όλος αυτοπεποίθηση, ανίκανος να κάτσει ήσυχος· αρκετά ομιλητικός μετά τον πρώτο καφέ· αρκετά φιλικός. Χρειάζοταν κάποιος χρόνος για να παρατηρήσει κανείς πως ανοιγόκλεινε τη φιλικότητά του σαν να είχε διακόπτη, και πόσο λίγα αποκάλυπταν τα λόγια του. Η Μάγια για παράδειγμα δεν είχε μάθει ποτέ το παραμικρό για το παρελθόν του, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειές της να του πιάσει κουβέντα. Της προκαλούσε περιέργεια. Ήταν μελαχρινός, με μελαψό πρόσωπο, ανοιχτοκάστανα μάτια – όμορφος με σκληρό στυλ – σύντομο χαμόγελο, κοφτερό γέλιο, σαν της μητέρας της Μάγιας. Και το βλέμμα του επίσης ήταν κοφτερό, ειδικά όταν κοίταζε τη Μάγια· επειδή τη μετρούσε, φανταζόταν η Μάγια. Της φερόταν σαν να υπήρχε μεταξύ τους κατανόηση βασισμένη σε μακρόχρονη γνωριμία, μια υπόθεση που την τάραζε, δεδομένου του πόσο λίγο είχαν μιλήσει όταν ήταν μαζί στην Ανταρκτική. Είχε συνηθίσει να σκέφτεται τις γυναίκες σαν συμμάχους της, και τους άντρες σαν γοητευτικά αλλά επικίνδυνα προβλήματα. Έτσι ένας άντρας που θεωρούσε δεδομένο ότι ήταν σύμμαχός της ήταν πρόβλημα ακόμα πιο μεγάλο. Και πιο επικίνδυνο. Και... κάτι άλλο.

Μόνο μια φορά θυμόταν που είχε δει πιο βαθύτερα μέσα του, κι αυτό είχε γίνει στην Ανταρκτική. Όταν ο θερμικός μηχανικός είχε σπάσει και τον είχαν στείλει βόρεια, είχε φτάσει η είδηση της αντικατάστασής του, και όταν ανακοινώθηκε όλοι ξαφνιάστηκαν και χάρηκαν μαθαίνοντας ότι θα ερχόταν ο ίδιος ο Τζων Μπουν, έστω κι αν σίγουρα είχε δεχτεί παραπάνω από τη μέγιστη δόση ακτινοβολίας στην προηγούμενη αποστολή του. Ενώ η αίθουσα εκείνο το απόγευμα ακόμα έβραζε με το νέο, η Μάγια είδε δει τον Τσάλμερς να μπαίνει και να του το λένε, και είχε τινάξει το κεφάλι του γύρω για να κοιτάξει αυτόν που του το είχε πει· κι έπειτα για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου η Μάγια είχε δει ένα στιγμιαίο ξέσπασμα οργής, ένα ξέσπασμα τόσο γοργό που ήταν σχεδόν υποσυνείδητο συμβάν.

Αλλά την είχε κάνει να του δίνει προσοχή. Και σίγουρα ο Φρανκ Τσάλμερς και ο Τζων Μπουν είχαν μια αλλόκοτη σχέση. Για τον Τσάλμερς υπήρχαν δυσκολίες, φυσικά· ήταν ο επίσημος ηγέτης των Αμερικανών, είχε ακόμα και τον τίτλο *Κυβερνήτης*· όμως ο Μπουν, ξανθός κι εμφανίσσιμος και με την παράξενη επιρροή του επιτευγματός του είχε μεγαλύτερη φυσική εξουσία – έμοιαζε να είναι αυτός ο

πραγματικός Αμερικανός ηγέτης, και ο Φρανκ Τσάλμερς κάτι σαν υπερβολικά δραστήριο στέλεχος που έκανε το θέλημα του Μπουν δίχως αυτός να μιλήσει καν. Αυτό σίγουρα θα ήταν πρόβλημα.

Ήταν παλιοί φίλοι, αυτό είχε μάθει η Μάγια όταν είχε ρωτήσει. Ελάχιστα σημάδια όμως έβλεπε που να δείχνουν κάτι τέτοιο, ακόμα κι όταν παρακολουθούσε προσεκτικά. Σπάνια μιλούσαν μεταξύ τους δημοσίως, και δεν φαίνονταν να βρίσκονται κατ' ιδίαν. Έτσι όταν οι δύο ήταν μαζί η Μάγια τους παρακολουθούσε ακόμα πιο προσεκτικά, χωρίς να αναρωτιέται συνειδητά για το λόγο· η φυσική λογική της κατάστασης έμοιαζε να το απαιτεί. Αν οι τρεις τους ήταν πίσω στη Γκλαβκόσμος, τότε θα ήταν στρατηγικά συνετό να έβαζε ένα τείχος ανάμεσά τους· αλλά η Μάγια δεν σκεφτόταν μ' αυτό τον τρόπο εδώ. Υπήρχαν πολλά τα οποία η Μάγια δεν σκεφτόταν συνειδητά.

Παρακολουθούσε, όμως. Κι ένα πρωί η Τζάνετ Μπλυλέβεν φόρεσε τα βιντεογυαλιά της στην αίθουσα Δ στο πρόγευμα. Ήταν η βασική ρεπόρτερ για την αμερικανική τηλεόραση, και συχνά έκανε βόλτες στο πλοίο φορώντας τα βιντεογυαλιά της, κοιτάζοντας γύρω της και κάνοντας την εκφώνηση, συλλέγοντας ιστορίες και μεταδίδοντάς τες πίσω στη Γη όπου, όπως το είχε θέσει ο Αρκάντυ, “θα τις χώνευαν και θα τις ξερνούσαν στο λαρύγγι του νεοσσού που ήταν η κοινή γνώμη”.

Δεν ήταν τίποτα καινούργιο, φυσικά. Η προσοχή των μήντια ήταν ένα γνώριμο κομμάτι της ζωής κάθε αστροναύτη, και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής τους είχαν βάλει κάτω από μεγεθυντικό φακό. Τώρα, όμως, η ζωή τους ήταν η πρώτη ύλη για προγράμματα απείρως δημοφιλέστερα από κάθε προηγούμενο διαστημικό πρόγραμμα. Εκατομμύρια τους παρακολουθούσαν σαν να έβλεπαν σαπουνόπερα, και αυτό μερικούς τους ενοχλούσε. Έτσι όταν η Τζάνετ κάθισε κοντά στην κορυφή του τραπεζιού φορώντας τα στυλάτα γυαλιά της με τις οπτικές ίνες στο σκελετό, ακούστηκαν μερικά βογκητά. Και στην άλλη άκρη του τραπεζιού η Αν Κλέμπορν και ο Σαξ Ράσελ καυγάδιζαν, δίχως να δίνουν σημασία σε κανέναν άλλο.

“Θα χρειαστούν χρόνια για να βρούμε τι έχουμε εδώ, Σαξ. Δεκαετίες. Η χερσαία επιφάνεια του Άρη είναι ίση με της Γης, με μοναδική γεωλογία και χημεία. Η στεριά πρέπει να μελετηθεί εξονυχιστικά πριν αρχίσουμε να την αλλάζουμε”.

“Θα την αλλάξουμε και μόνο με την προσεδάφισή μας”. Ο Ράσελ παραμέρισε τις αντιρρήσεις της Αν σαν να ήταν ιστοί αράχνης στο πρόσωπό του. “Η απόφαση να πάμε στον Άρη είναι σαν την πρώτη φράση μιας καταδίκης, και ολόκληρη η πρόταση λέει—”

“Βέι, βίντι, βίντσι”.

Ο Ράσελ σήκωσε τους ώμους του. “Αν θέλεις να το θέσεις έτσι”.

“Εσύ είσαι βλάκας, Σαξ”, είπε η Αν, με το χείλος της σουφρωμένο από τον εκνευρισμό. Ήταν μια γυναίκα με φαρδείς ώμους, γεωλόγος πεπεισμένη για τις απόψεις της, δύσκολη για να συζητήσεις μαζί της. “Κοίταξε, ο Άρης είναι αυτό

που είναι. Μπορείς να παίζεις το παιχνίδι της μεταβολής του κλίματος πίσω στη Γη, αν θέλεις, εκεί χρειάζονται βοήθεια. Ή δοκίμασε την Αφροδίτη. Αλλά δεν μπορείς να σβήσεις έτσι άνετα μια πλανητική επιφάνεια τριών δισεκατομμυρίων ετών”.

Ο Ράσελ σκούπισε κι άλλους ιστούς. “Είναι νεκρή”, είπε απλά. “Πέραν τούτου, δεν είναι δική μας η απόφαση. Θα την πάρουν από τα χέρια μας”.

“Καμία απόφαση δεν θα πάρουν από τα χέρια μας”, είπε ο Αρκάντυ κοφτά.

Η Τζάνετ κοίταζε τους ομιλητές έναν-έναν, γράφοντας τα πάντα. Η Αν είχε αρχίσει να νευριάζει και να υψώνει τη φωνή της. Η Μάγια έριξε μια ματιά γύρω, και είδε ότι του Φρανκ δεν του άρεσε η κατάσταση. Αλλά αν ο Φρανκ τη διέκοπτε, θα αποκάλυπτε σε εκατομμύρια κόσμο ότι δεν ήθελε να διαφωνούν μπροστά τους οι άποικοι. Αντίθετα, κοίταζε τριγύρω και έπιασε το βλέμμα του Μπουν. Αντάλλαξαν μερικές εκφράσεις τόσο γρήγορα που η Μάγια ανοιγόκλεισε τα μάτια.

Ο Μπουν είπε, “Όταν ήμουν εκεί την άλλη φορά, είχα την εντύπωση ότι ήταν ήδη γαιόμορφος”.

“Μ’ εξαίρεση τους 200° Κέλβιν”, είπε ο Ράσελ.

“Εντάξει, αλλά έμοιαζε με τη Μοχάβε, ή τις Στεγνές Κοιλάδες. Την πρώτη φορά που κοίταξα γύρω μου στον Άρη κατάλαβα ότι κοίταξα μπας και δω καμιά από κείνες τις μουμιοποιημένες φώκιες που είδαμε στις Στεγνές Κοιλάδες”.

Και ούτω καθεξής. Η Τζάνετ στράφηκε προς το μέρος του· και η Αν, με μια έκφραση αηδίας, πήρε τον καφέ της κι έφυγε.

Έπειτα η Μάγια έστυψε το μυαλό της προσπαθώντας να θυμηθεί τα βλέμματα που είχαν ανταλλάξει ο Μπουν και ο Τσάλμερς. Ήταν κάτι σαν από κώδικα, ή από κείνες τις ιδιωτικές γλώσσες που επινοούν οι πανομοιότυποι δίδυμοι.

Οι βδομάδες περνούσαν, και οι μέρες όλες άρχιζαν με ένα ναυαγικό πρόγευμα. Οι ώρες πριν το μεσημέρι ήταν πολύ πιο γεμάτες. Όλοι είχαν ένα πρόγραμμα, αν και μερικοί ήταν πιο πολυάσχολοι απ’ όσο άλλοι. Το πρόγραμμα του Φρανκ ήταν γεμάτο, κι έτσι του άρεσε, να τρέχει σαν μανιακός. Αλλά οι εργασίες που ήταν αναγκαίες δεν ήταν τίποτα το σπουδαίο: έπρεπε να διατηρούνται ζωντανοί και σε καλή φόρμα, και να φροντίζουν τη λειτουργία του πλοίου, και να ετοιμάζονται για τον Άρη. Η συντήρηση του πλοίου συμπεριλάμβανε τόσο την πολυπλοκότητα του προγραμματισμού και τις επισκευές όσο και την απλότητα της μεταφοράς των προμηθειών από τις αποθήκες και τη διακομιδή των σκουπιδιών στους ανακυκλωτές. Η ομάδα της βιόσφαιρας περνούσε τον περισσότερο χρόνο της στη φάρμα, η οποία καταλάμβανε μεγάλο τμήμα των Τορών Γ, Ε και ΣΤ· και όλοι στο πλοίο είχαν υποχρεωτικές αγγαρείες στη φάρμα. Οι περισσότεροι απολάμβαναν αυτή τη δουλειά, και μερικοί έφταναν στο σημείο να επιστρέφουν εκεί στον ελεύθερο χρόνο τους. Όλοι είχαν εντολές από το γιατρό να περνάνε τρεις ώρες τη μέρα σε κυλιόμενους διαδρόμους, κλίμακες, περιστρεφόμενους τροχούς, ή κρη-

σιμοποιώντας μηχανές με βάρη. Αυτές τις ώρες τις απολάμβαναν, τις υπόμεναν ή τις σιχαίνονταν, ανάλογα με το ταμπεραμέντο τους· όμως ακόμα και εκείνοι που ισχυρίζονταν ότι τις σιχαίνονταν, όταν τελείωναν τις ασκήσεις τους είχαν αξιοσημείωτα (ακόμα και ολοφάνερα) καλύτερη διάθεση. “Οι βήτα ενδορφίνες είναι το καλύτερο ναρκωτικό”, έλεγε ο Μισέλ Ντυβάλ.

“Τυχεροί είμαστε, μιας και δεν έχουμε άλλα”, απαντούσε ο Αρκάντυ.

“Α, υπάρχει η καφεΐνη...”

“Με κοιμίζει”.

“Το αλκοόλ...”

“Μου φέρνει πονοκέφαλο”.

“Η προκαΐνη, το νταρβόν, η μορφίνη—”

“Μορφίνη;”

“Στις φαρμακευτικές προμήθειες. Δεν είναι για γενική χρήση”.

Ο Αρκάντυ χαμογέλασε. “Ίσως καλά θα έκανα να αρρώσταينا”.

Οι μηχανικοί, μαζί και η Μάγια, περνούσαν πολλά πρωινά σε εκπαιδευτικές προσομοιώσεις. Αυτές γίνονταν στην εφεδρική γέφυρα του Τορού Β, που είχε ό,τι πιο σύγχρονο από συνθετητές εικόνας· οι προσομοιώσεις ήταν τόσο εξελιγμένες που με το μάτι ελάχιστες ήταν οι διαφορές τους με την πραγματικότητα. Αυτό δεν σήμαινε ότι ήταν ενδιαφέρουσες: η τυπική τροχιακή προσέγγιση εισόδου, που προσομοιώνονταν κάθε βδομάδα, ονομάστηκε “Η Μαντρική Διαδρομή^(*)” και προκαλούσε πλήξη σε κάθε δυνατό συνδυασμό πληρώματος πτήσης.

Μερικές φορές όμως ακόμα και η πλήξη ήταν προτιμότερη από τις εναλλακτικές πιθανότητες· ο Αρκάντυ ήταν ο ειδικός της εκπαίδευσής τους, και είχε το δισεστραμμένο ταλέντο να σχεδιάζει προβληματικές διαδρομές τόσο δύσκολες που συχνά τους “σκότωναν” όλους. Αυτές οι διαδρομές ήταν αλλόκοτες, δυσάρεστες εμπειρίες, και δεν έκαναν τον Αρκάντυ πιο συμπαθή στα θύματά του. Αναμίγνυε προβληματικές διαδρομές με μαντρικές στην τύχη, όμως όλο και συχνότερα οι διαδρομές ήταν προβληματικές· “προσέγγιζαν τον Άρη” και τότε άστραφταν κόκκινα φώτα, συχνά με σειρήνες, και πάλι είχαν μελάδες. Κάποτε είχαν χτυπήσει ένα πλανητίδιο που ζύγιζε κατά προσέγγιση δεκαπέντε γραμμάρια, και είχε προκαλέσει μεγάλη βλάβη στη θερμική ασπίδα. Ο Σαξ Ράσελ είχε υπολογίσει ότι οι πιθανότητες να χτυπήσουν κάτι μεγαλύτερο από γραμμάριο ήταν περίπου μία ανά επτά χιλιάδες χρόνια ταξιδιού, μολοντούτο όμως βρίσκονταν εκεί, σε κατάσταση *εκτάκτου ανάγκης!*, με την αδρεναλίνη να φουσκώνει μέσα τους την ίδια στιγμή που χλεύαζαν αυτή την ιδέα, κι έτρεχαν στην πλήμνη κι έμπαιναν στις στολές Εξω-Οχηματικής Δραστηριότητας κι έβγαιναν να φτιάξουν την τρυπούλα πριν πέσουν στην αρειανή ατμόσφαιρα και γίνουν κάρβουνο· και στη μέση τής δουλειάς, η φωνή του Αρκάντυ είχε ακουστεί στο ιντερκόμ τους: “Δεν ήμασταν αρκετά γρήγοροι! Όλοι πεθάναμε”.

(*) Μαντρική διαδρομή (Mantra Run). Από το mantra, λέξη ή φράση επαναλαμβανόμενη ως βοήθημα στο βουδικό διαλογισμό. (σ.τ.μ.)

Αλλά αυτή ήταν απλή διαδρομή. Άλλες... Το πλοίο, για παράδειγμα, ελεγχόταν με σύστημα μηχανικής καθοδήγησης, κάτι που σήμαινε ότι οι πιλότοι έδιναν εντολές σε υπολογιστές πτήσης οι οποίοι τις μετέφραζαν στις πραγματικές ώσεις που χρειάζονταν για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Έτσι έπρεπε να γίνεται, επειδή προσεγγίζοντας μια βαρυτική μάζα σαν τον Άρη με αυτή την ταχύτητα δεν θα μπορούσες να νιώσεις ή να συμπεράνεις πόση ώθηση θα επιτύγχανε την επιθυμητή κατάληξη. Έτσι, κανείς τους δεν ήταν ιπτάμενος με την έννοια του πιλότου που πετά ένα αεροπλάνο. Παρ' όλ' αυτά, ο Αρκάντυ συχνά ανατίναζε ολόκληρο το πολλαπλώς υπερεπαρκές σύστημα, ακριβώς τη στιγμή που έφταναν σε κάποια κρίσιμη στιγμή (μια βλάβη, έλεγε ο Ράσελ, η οποία είχε μία πιθανότητα στα δέκα δισεκατομμύρια να συμβεί) και έπρεπε να αναλάβουν και να ελέγξουν όλους τους πυραύλους μηχανικά, παρακολουθώντας τα μόνιτορ και ένα πορτοκαλί-σε-μαύρο οπτικό είδωλο του Άρη να πέφτει πάνω τους, και τότε μπορούσαν είτε να περάσουν ανοιχτά και να συρθούν στο βαθύ διάστημα και να πεθάνουν ένα θάνατο αργό, ή να περάσουν κλειστά και να συντριβούν στον πλανήτη και να πεθάνουν ακαριαία· και αν συνέβαινε το δεύτερο, έπρεπε να δουν την προσομοίωση ως την τελική πρόσκρουση με εκατόν είκοσι χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο.

Η μπορεί να ήταν μηχανική βλάβη: στους κεντρικούς πυραύλους, στους σταθεροποιητικούς πυραύλους, στο χάρντγουερ ή στο σόφτγουερ των υπολογιστών, στο ξετύλιγμα της θερμικής ασπίδας· όλα έπρεπε να δουλεύουν τέλεια κατά την προσέγγιση. Και οι βλάβες σ' αυτά τα συστήματα ήταν οι πιθανότερες – στην κλίμακα, έλεγε ο Σαξ, (παρ' όλο που άλλοι αμφισβητούσαν τις μεθόδους με τις οποίες εκτιμούσε τον κίνδυνο) της μιας ανά δέκα χιλιάδες προσεγγίσεις. Έτσι το ξανάκαναν και τα κόκκινα φώτα άστραφταν, και βογκούσαν, και κέτευαν για άλλη μια Μαντρική Διαδρομή ακόμα και τη στιγμή που εν μέρει καλωσόριζαν τη νέα πρόκληση. Όταν κατάφερναν να επιζήσουν από μια μηχανική βλάβη, ήταν φοβερά ευχαριστημένοι· ήταν η λαμπρότερη στιγμή της εβδομάδας. Μια φορά ο Τζων Μπουν είχε καταφέρει να κάνει την αεροπέδηση χειροκίνητα, με έναν και μοναδικό κεντρικό πύραυλο σε λειτουργία, πετυχαίνοντας το ασφαλές χιλιοστό δευτερολέπτου του τόξου με τη μόνη δυνατή ταχύτητα. Κανένας δεν το πίστευε. “Τυφλή τύχη”, είχε πει ο Μπουν, χαμογελώντας πλατιά καθώς μιλούσαν για το κατόρθωμα στο δείπνο.

Οι περισσότερες προβληματικές διαδρομές του Αρκάντυ κατέληγαν σε αποτυχία, όμως, δηλαδή στο θάνατο όλων. Προσομοιωμένες ή όχι, ήταν δύσκολο να μην μπαίνει κανείς σε σκέψεις απ' αυτές τις εμπειρίες, και έπειτα να μην εκνευρίζεται με τον Αρκάντυ που τις επινοούσε. Μια φορά επιδιόρθωσαν όλα τα μόνιτορ της γέφυρας αρκετά έγκαιρα για να προλάβουν να δουν τις οθόνες να καταγράφουν το χτύπημα ενός μικρού αστεροειδή που τρύπησε την πλήμνη και τους σκότωσε όλους. Μια άλλη φορά ο Αρκάντυ, σαν μέλος της ομάδας πλοήγησης, έκανε ένα “λάθος” και έδωσε στους υπολογιστές εντολές να αυξήσουν την περιστροφή

του πλοίου αντί να τη μειώσουν. “Τα έξι g μας κάρφωσαν στο πάτωμα!” φώναζε με ψευτοτρόμο, και έπρεπε για μισή ώρα να σέρνονται στο δάπεδο και να προσποιούνται ότι διόρθωναν το λάθος ζυγίζοντας καθένας μισό τόνο. Όταν πέτυχαν, ο Αρκάντυ πήδηξε από το πάτωμα κι άρχισε να τους σπρώχνει μακριά από το μόνιτορ ελέγχου. “Τι στο διάβολο κάνεις;” ούρλιαξε η Μάγια.

“Τρελάθηκε”, είπε η Τζάνετ.

“Προσμοιάζει ότι τρελάθηκε”, τη διόρθωσε η Νάντια. “Πρέπει να βρούμε τρόπο–” είπε, κάνοντας μια βόλτα γύρω από τον Αρκάντυ “–να αντιμετωπίσουμε κάποιον που τρελάθηκε στη γέφυρα!”

Κι αυτό δίχως αμφιβολία ήταν αληθινό. Αλλά έβλεπαν στα μάτια του Αρκάντυ μόνο το ασπράδι και δεν έδειχνε καθόλου να τους αναγνωρίζει καθώς ορμούσε πάνω τους σιωπηλά· χρειάστηκαν και οι πέντε για να τον συγκρατήσουν, και οι αγκώνες του πλήγωσαν τη Τζάνετ και τη Φύλις Μπούλ.

“Λοιπόν;” είπε έπειτα στο δείπνο, χαμογελώντας στραβά καθώς τα χείλη του πρηζόταν. “Αν συμβεί; Πιεζόμαστε εδώ πέρα, και η προσέγγιση θα είναι το χειρότερο σημείο. Αν κάποιος σπάσει;” Στράφηκε στον Ράσελ και το χαμόγελό του πλάτυνε κι άλλο. “Ποιες είναι οι πιθανότητες να συμβεί αυτό, ε;” Και άρχισε να τραγουδά ένα τζαμαϊκάνικο τραγούδι, με σλαβική καραϊβική προφορά: “Πτώση πίεσης, ω πτώση πίεσης, ω-ω, η πίεση πέφτει πάνω-ω σου-ου!”

Συνέχισαν λοιπόν να προσπαθούν, να αντιμετωπίζουν τις προβληματικές διαδρομές όσο πιο σοβαρά μπορούσαν, ακόμα και την επίθεση από Αρειανούς ιθαγενείς ή την αποσύνδεση του Τορού Η που προκλήθηκε από “εκρηκτικά μπουλόνια που τοποθετήθηκαν κατά λάθος όταν κατασκευαζόταν το πλοίο”, ή το Φόβο που το τελευταίο λεπτό είχε ξεφύγει από την τροχιά του. Τα πιο αναληθοφανή σενάρια μερικές φορές έδιναν μια γεύση σουρεαλιστικού μαύρου χιούμορ, και ο Αρκάντυ ξανάπαιζε μερικές από τις βιντεοταινίες του σαν ψυχαγωγία μετά το δείπνο, κάνοντας μερικούς να πετιούνται στον αέρα από τα γέλια.

Αλλά οι αληθοφανείς προβληματικές διαδρομές... Αυτές έρχονταν ασταμάτητα, το ένα πρωί μετά το άλλο. Και παρά τις λύσεις, παρά τα πρωτόκολλα για την εξεύρεση λύσεων, υπήρχε πάντα αυτό το θέαμα που δεν έλεγε να σταματήσει: ο κόκκινος πλανήτης που ορμούσε πάνω τους με την αφάνταστη ταχύτητα των σαράντα χιλιάδων χιλιομέτρων την ώρα, ώσπου γέμιζε την οθόνη και η οθόνη άσπριζε, και πάνω της εμφανίζονταν μικρά μαύρα γράμματα: *Σύγκρουση*.

Ταξίδευαν προς τον Άρη με μια Έλλειψη Χόχμαν Τύπου II, μια αργή αλλά αποδοτική πορεία, που είχε επιλεγεί μεταξύ άλλων εναλλακτικών λύσεων κυρίως λόγω του ότι οι δύο πλανήτες ήταν στη σωστή θέση γι’ αυτήν όταν το πλοίο ήταν επιτέλους έτοιμο, με τον Άρη περίπου 45 μοίρες μπροστά από τη Γη στο επίπεδο της εκλειπτικής. Στη διάρκεια του ταξιδιού θα πήγαιναν ως τα μισά του δρόμου γύρω από τον ήλιο και θα έκαναν το ραντεβού με τον Άρη τριακόσιες περίπου μέρες αργότερα. Χρόνος μέσα στη μήτρα, όπως το αποκαλούσε η Χιρόκο.

Οι ψυχολόγοι πίσω στη Γη είχαν κρίνει ότι θα άξιζε να μεταβάλλουν την κατάσταση που και που ώστε στον Άρη να φαίνεται το πέρασμα των εποχών. Για να επιτευχθεί αυτό μεταβάλλονταν η διάρκεια των ημερών και των νυχτών, ο καιρός, και τα χρώματα του περιβάλλοντος. Μερικοί υποστήριζαν ότι η προσεδάφιση έπρεπε να γίνει με το θερισμό, άλλοι την καινούρια άνοιξη· μετά από σύντομη συζήτηση, είχε αποφασιστεί με ψήφο των ίδιων των ταξιδιωτών να αρχίσουν με τις αρχές της άνοιξης, για να ταξιδεύουν έτσι με το καλοκαίρι και όχι το χειμώνα· και όπως πλησίαζαν το στόχο τους, τα χρώματα του πλοίου θα μετατρέπονταν στα φθινοπωριάτικα χρώματα του ίδιου του Άρη, αντί για τα ανοιχτά πράσινα και τα ανθισμένα παστέλ που είχαν αφήσει τόσο πίσω τους.

Έτσι εκείνους τους πρώτους μήνες, όταν τελείωναν τις δουλειές τους το πρωί και άφηναν τη φάρμα ή τη γέφυρα ή έβγαιναν τρεκλίζοντας από τις πρόσχαρες σαδιστικές προσομοιώσεις του Αρκάντυ, έμπαιναν στην άνοιξη. Στους τοίχους κρέμονταν αχνοπράσινα καλύμματα, ή φωτογραφίες από αζαλέες μεγάλες σαν τοιχογραφίες, ή τζακαράντες και διακοσμητικές κερασιές. Το κριθάρι και το σινάπι στους μεγάλους χώρους της φάρμας έλαμπαν μ' ένα έντονο κίτρινο χρώμα από τα καινούργια μπουμπουκία, και η βιοπεριοχή του δάσους και των επτά αιθουσών των πάρκων του πλοίου είχε εφοδιαστεί με δέντρα και θάμνους στην άνοιξη του κύκλου τους.

Η Μάγια λάτρευε αυτούς τους πολύχρωμους ανοιξιάτικους ανθούς, και μετά τη δουλειά της το πρωί, στη θέση των ασκήσεών της έκανε βόλτα στη βιοπεριοχή του δάσους, η οποία είχε λοφώδες έδαφος και ήταν γεμάτη δέντρα τόσο πυκνά που από τη μια άκρη του θαλάμου δεν μπορούσες να δεις την άλλη. Εκεί συναντούσε συχνότερα απ' όλους τον Φρανκ Τσάλμερς, που συνήθιζε να κάνει ένα σύντομο διάλειμμα. Ο Φρανκ έλεγε ότι του άρεσαν τα ανοιξιάτικα φυλλάματα, αν και ποτέ δεν έδειχνε να τα κοιτάζει. Περπατούσαν μαζί, και μιλούσαν ή δεν μιλούσαν, ανάλογα με το πώς τύχαινε. Αν μιλούσαν, δεν ήταν ποτέ για τίποτα σημαντικό· ο Φρανκ δεν είχε διάθεση να μιλήσει για τη δουλειά τους σαν αρχηγοί της αποστολής. Η Μάγια αυτό το έβρισκε αλλόκοτο, αν και δεν του το ανέφερε. Αλλά δεν έκαναν ακριβώς την ίδια δουλειά, κάτι που ίσως δικαιολογούσε την απροθυμία του. Η θέση της Μάγιας ήταν αρκετά ανεπίσημη και μη-ιεραρχική· μεταξύ τους οι κοσμοναύτες πάντα ήταν σχετικά ισότιμοι, αυτή ήταν η παράδοση από τον καιρό του Κορόλυοφ. Το αμερικανικό πρόγραμμα είχε πιο στρατοκρατική παράδοση, κάτι που το έδειχναν ακόμα και οι τίτλοι: εκεί που η Μάγια ήταν απλώς Συντονίστρια Ρωσικού Αποσπάσματος, ο Φρανκ ήταν ο Κυβερνήτης Τσάλμερς, πιθανότατα με την ισχυρή έννοια που είχε η λέξη στα παλιά πλοία στις θάλασσες.

Ο Φρανκ δεν έλεγε αν αυτή η εξουσία τον δυσκόλευε ή όχι. Μερικές φορές μιλούσε για τη βιοπεριοχή, ή για τεχνικά μικροπροβλήματα, ή για νέα από το σπίτι· συχνότερα έμοιαζε να θέλει να περπατά μαζί της. Άρα – σιωπηλοί περίπατοι, στα στενά μονοπάτια, μέσα στα πυκνά αλσύλλια από πεύκα και λεύκες και

σημύδες. Και πάντα εκείνη η υποτιθέμενη οικειότητα, σαν να ήταν παλιοί φίλοι, ή σαν να την κορτάριζε, ντροπαλά (ή διακριτικά).

Μια μέρα που η Μάγια το σκεφτόταν, της πέρασε από το νου ότι ξεκινώντας τον *Αρη* την άνοιξη ίσως να είχαν δημιουργήσει ένα πρόβλημα. Ήταν όλοι τους εδώ στο μεσόκοσμό τους, αρμένιζαν μέσα στην άνοιξη, και τα πάντα ήταν καρπερά και ανθισμένα, φουντωμένα και γλοερά, ο αέρας γεμάτος αύρες και αρώματα λουλουδιών, με τις μέρες να γίνονται ολοένα μεγαλύτερες και ζεστότερες, με τους πάντες να φοράνε μπλουζάκια και σορτς, εκατό υγιή ζώα, σε κλειστό περιβάλλον, να τρώνε, να ασκούνται, να κάνουν μπάνια, να κοιμούνται. Οπωσδήποτε θα υπήρχε το σεξ.

Ε, δεν ήταν κάτι καινούργιο. Και η ίδια είχε κάνει καταπληκτικό σεξ στο διάστημα, κυρίως στη δεύτερη θητεία της στο *Νόβυ Μιρ*, όταν με τον Γκεόργκι και τον Γιέλι και την Ιρίνα είχαν δοκιμάσει όλες τις παραλλαγές σε έλλειψη βάρους που μπορούσαν να φανταστούν, οι οποίες ήταν όντως πολλές. Τώρα όμως ήταν διαφορετικά. Ήταν μεγαλύτεροι, και θα ήταν αξεχώριστοι ο ένας απ' τον άλλο: “*Τα πάντα είναι διαφορετικά σ’ ένα κλειστό σύστημα*”, όπως έλεγε η Χιρόκο σε άλλες περιπτώσεις. Η ιδέα που επικρατούσε στη ΝΑΣΑ ήταν ότι θα έμεναν απλοί φίλοι: από τις 1348 σελίδες που είχε συγκεντρώσει η ΝΑΣΑ στον τόμο με τίτλο *Ανθρώπινες Σχέσεις στο Ταξίδι προς τον Αρη*, μία και μοναδική σελίδα ήταν αφιερωμένη στο θέμα του σεξ· κι αυτή η σελίδα συμβούλευε να το αποφύγουν. Σύμφωνα με τον τόμο, η αποστολή ήταν μια φυλή, με ένα συνετό ταμπού κατά της ενδογαμίας. Οι Ρώσοι ξέσπασαν σε γέλια όταν το διάβασαν αυτό. Α, οι Αμερικανοί ήταν τόσο σεμνότυφοι. “Δεν είμαστε *φυλή*”, είπε ο Αρκάντυ. “Είμαστε ο *κόσμος*”.

Και ήταν άνοιξη. Και ήταν στο πλοίο τα παντρεμένα ζευγάρια, μερικά εκ των οποίων αρκετά διαχτυικά· και υπήρχε η πισίνα στον Τορό Ε, και η σάουνα και η μπανιέρα με υδρομασάζ. Στις μικτές παρέες χρησιμοποιούσαν μαγιό, πάλι εξαιτίας των Αμερικανών, αλλά τα μαγιό δεν ήταν τίποτα. Φυσικά κι άρχισε να συμβαίνει. Η Μάγια είχε ακούσει από τη Νάντια και την Ιβάνα ότι ο θόλος χρησιμοποιούνταν για κρυφά ραντεβουδάκια τις ήσυχες ώρες της νύχτας· φαινόταν ότι σε πολλούς κοσμοναύτες και αστροναύτες άρεσε η έλλειψη βαρύτητας. Και οι γωνιές των πάρκων και της βιοπεριοχής του δάσους έπαιζαν το ρόλο κρυψώνας για εκείνους που δεν είχαν εμπειρία με έλλειψη βάρους· τα πάρκα είχαν σχεδιαστεί για να δίνουν στους ανθρώπους την αίσθηση ότι μπορούσαν να το σκάσουν. Και ο καθένας είχε ολόδικό του ένα ιδιωτικό ηχομονωμένο δωμάτιο. Μ’ όλα αυτά, αν ένα ζευγάρι ήθελε να αρχίσει μια σχέση δίχως να δώσει αφορμή για κουτσομπολιό, μπορούσε να το κάνει πολύ διακριτικά. Η Μάγια ήταν σίγουρη ότι συνέβαιναν πολύ περισσότερα απ’ όσα μπορούσε να ξέρει κανείς.

Το ένιωθε. Δίχως αμφιβολία, το ένιωθαν κι άλλοι επίσης. Χαμηλόφωνες συζητήσεις μεταξύ ζευγαριών· αλλαγές στη συντροφιά που διάλεγαν για δείπνο· χέρια που καθώς περνούσαν άγγιζαν ώμους ή αγκώνες· ω, ναι, συνέβαιναν διάφορα.

Έδινε μια ένταση στην ατμόσφαιρα, μια ένταση που δεν ήταν ολότελα ευχάριστη. Οι φόβοι της Ανταρκτικής επανεμφανίστηκαν· κι εκτός αυτού, ο αριθμός των πιθανών συντρόφων ήταν μικρός, κι έτσι η κατάσταση έδινε την αίσθηση ότι έπαιζαν μουσικές καρέκλες.

Για τη Μάγια υπήρχαν πρόσθετα προβλήματα. Ήταν επιφυλακτικότερη απ' όσο συνήθως με τους Ρώσους άντρες, επειδή σ' αυτή την περίπτωση θα ήταν σαν να κοιμόταν κάποιος με το αφεντικό· το έβλεπε αυτό με καχυποψία, επειδή ήξερε πώς ένιωθε και ίδια όταν παλιότερα το έκανε. Εκτός αυτού, κανείς απ' αυτούς... τέλος πάντων, ένιωθε έλξη για τον Αρκάντυ, αλλά δεν της άρεσε· και αυτός δεν έδειχνε να ενδιαφέρεται. Τον Γιέλι τον ήξερε από πριν, ήταν απλώς φίλος· ο Ντιμίτρι δεν της έλεγε τίποτα· ο Βλαντ ήταν μεγαλύτερος, ο Γιούρι δεν ήταν ο τύπος της, ο Άλεξ ήταν οπαδός του Αρκάντυ... κι ούτω καθεξής.

Όσο για τους Αμερικανούς, ή τους διεθνείς· ε, αυτοί παρουσίαζαν ένα διαφορετικό πρόβλημα. Άλλες κουλτούρες, τι θα γινόταν; Έτσι... κλεινόταν στον εαυτό της. Αλλά το σκεφτόταν. Και περιστασιακά, όταν ξυπνούσε το πρωί ή τελείωνε τις ασκήσεις της, έπλεε σ' ένα κύμα πόθου που την ξέβραζε στην ακτή του κρεβατιού ή του ντους, κάνοντάς την να νιώθει μοναξιά.

Έτσι, αργά ένα πρωινό, μετά από μια ιδιαίτερα εφιαλτική προβληματική διαδρομή, την οποία είχαν σχεδόν λύσει και μετά είχαν αποτύχει να λύσουν, είχε πετύχει τον Φρανκ Τσάλμερς στη βιοπεριοχή του δάσους και είχαν περπατήσει περίπου δέκα μέτρα πο βαθιά στο δάσος και είχαν σταματήσει. Αυτή φορούσε σορτς και τανκ-τοπ, ήταν γυμνή, ιδρωμένη και αναποκοκκινισμένη από την τρελή προσομοίωση. Αυτός φορούσε σορτς και μπλουζάκι, ήταν ιδρωμένος και σκοτισμένος από τη φάρμα. Γέλασε με το σύντομο γέλιο του, και άπλωσε το χέρι του για να αγγίξει το μπράτσο της με δύο δάχτυλα. “Σήμερα φαίνεσαι ευτυχισμένη”. Με κείνο το φευγαλέο χαμόγελο.

Οι αρχηγοί των δύο μισών της αποστολής. Ίσοι. Σήκωσε το χέρι της για να αγγίξει το δικό του, και δεν χρειάστηκε τίποτα άλλο.

Άφησαν το μονοπάτι και χώθηκαν σε μια πυκνή συστάδα πεύκων. Σταμάτησαν για να φιληθούν, και είχε περάσει τόσος καιρός από την τελευταία της φορά που ένιωσε παράξενα. Σκοντάφτοντας σε μια ρίζα, ο Φρανκ γέλασε κάτω από την ανάσα του, με κείνο το γοργό μυστικοπαθές γέλιο που πάντα έκανε τη Μάγια ν' ανατριχιάζει, σχεδόν από φόβο. Κάθισαν στις πευκοβελόνες, κυλίστηκαν σαν φοιτητές που χαϊδεύονταν στο δάσος. Η Μάγια γέλασε· πάντα της άρεσε το γρήγορο πλησίασμα, το ότι μπορούσε έτσι απλά να ρίξει έναν άντρα κάτω όταν το ήθελε.

Κι έτσι έκαναν έρωτα. Για κάποιο διάστημα, το πάθος την παρέσυρε. Αργότερα χαλάρωσε, απολαμβάνοντας τη θέρμη που αργόσβηνε. Αλλά μετά ακολούθησε κάποια αμηχανία· δεν ήξερε τι να πει. Ο Φρανκ είχε κάτι που ήταν κρυμμένο, σαν να κρυβόταν ακόμα κι όταν έκαναν έρωτα. Και, ακόμα χειρότερα, αυτό που η

Μάγια ένιωθε ότι βρισκόταν πίσω από την αυτοσυγκράτησή του ήταν κάτι σαν θριάμβος, σαν να είχε κερδίσει αυτός κάτι κι αυτή να είχε χάσει. Εκείνη η πουριτανική φλέβα των Αμερικανών, εκείνη η αίσθηση ότι το σεξ ήταν λάθος και οι άντρες έπρεπε να ξεγελάσουν τις γυναίκες. Και η Μάγια είχε κλειστεί λιγάκι στον εαυτό της, ενοχλημένη από κείνο το κρυμμένο μειδίαμα του προσώπου του. Κερδίζεις και χάνεις, τι παιδική συμπεριφορά.

Αλλά ήταν συνδήμαρχοι, αν μπορούσε να το θέσει έτσι. Άρα, αν ξεκινούσαν από το μηδέν...

Τελικά, μίλησαν λιγάκι, ευδιάθετα, με ευθυμία, έκαναν ακόμα και έρωτα πριν φύγουν. Αλλά δεν ήταν το ίδιο με την πρώτη φορά, και η Μάγια δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί. Μεγάλο μέρος του σεξ ξεπερνούσε την ορθολογική ανάλυση. Η Μάγια πάντα ένιωθε πράγματα για τους παρτενέρ της που δεν μπορούσε να τα αναλύσει, ούτε ακόμα και να τα εκφράσει· πάντα όμως ή της άρεσε αυτό που ένιωθε ή δεν της άρεσε, δεν είχε καμία αμφιβολία. Και όταν είχε κοιτάξει το πρόσωπο του Φρανκ Τσάλμερς μετά την πρώτη φορά, ήταν σίγουρη ότι κάτι δεν ήταν σωστό. Κάτι της προκαλούσε ανησυχία.

Αλλά ήταν φιλική, τρυφερή· δεν θα έπρεπε να τον διώξει μια τέτοια στιγμή, κανείς δεν θα συγχωρούσε κάτι τέτοιο. Σηκώθηκαν και ντύθηκαν και πήγαν πίσω στον Τορό Δ, και έφαγαν βραδινό μαζί με μερικούς άλλους, κι εκεί ήταν λογικό να κρατήσει κάποια απόσταση. Αλλά μετά, τις μέρες μετά τη συνάντησή τους, η Μάγια με έκπληξη και δυσαρέσκεια βρήκε ότι τον απομάκρυνε λιγάκι, ότι έβρισκε προφάσεις για να αποφεύγει να βρίσκεται μόνη της μαζί του. Ήταν δύσκολο, όχι αυτό που ήθελε. Θα προτιμούσε να μην νιώθει έτσι, και κανά δυο φορές μετά ξαναβρέθηκαν μόνοι τους, κι όταν αυτός έκανε την πρώτη κίνηση η Μάγια έκανε έρωτα μαζί του, θέλοντας να πάνε όλα καλά, νιώθοντας ότι στην αρχή είχε κάνει λάθος ή ήταν σε κακή διάθεση. Αλλά πάντα ήταν το ίδιο, πάντα υπήρχε το μειδίαμα του θριάμβου, το τώρα-σε-κατάφερα που η Μάγια αντιπαθούσε τόσο, εκείνη η ηθικολογική υποκριτική πουριτανική βρωμιά.

Κι έτσι τον απέφευγε ακόμα περισσότερο, για να μην βρεθεί στην αρχική κατάσταση· κι αυτός αρκετά γρήγορα έπιασε το νόημα. Ένα απόγευμα της ζήτησε να πάνε βόλτα στη βιοπεριοχή κι αυτή αρνήθηκε ισχυριζόμενη ότι ήταν εξαντλημένη· μια άξιαφη έκφραση έκπληξης πέρασε από το πρόσωπό του, και έκλεισε σαν μάσκα. Η Μάγια ένιωσε άσχημα, επειδή δεν μπορούσε ούτε στον εαυτό της να το εξηγήσει.

Για να προσπαθήσει να επανορθώσει γι' αυτή την αναίτια απομάκρυνση, από κει και πέρα ήταν φιλική και ειλικρινής μαζί του, όσο η κατάσταση ήταν ασφαλής. Και κατά δυο φορές είχε αφήσει να εννοηθεί ότι γι' αυτήν οι συναντήσεις τους ήταν απλώς η επισφράγιση μιας φιλίας, ότι ήταν κάτι που είχε κάνει και με άλλους. Όλα αυτά έπρεπε να του τα μεταδώσει ανάμεσα στις λέξεις, όμως, και ήταν πιθανό ότι ο Φρανκ δεν τα είχε καταλάβει σωστά· η Μάγια δεν ήταν σίγουρη. Μετά από το πρώτο σοκ όταν το είχε καταλάβει, απλώς είχε φανεί μερδεμέ-

νος. Κάποτε, όταν η Μάγια έφευγε από μια παρέα λίγο πριν αυτή διαλυθεί, είχε δει τον Φρανκ να της ρίχνει μια κοφτερή ματιά· από κει και πέρα, ήταν μόνο απόμακρος και επιφυλακτικός. Αλλά δεν είχε ταραχτεί, και δεν είχε πιέσει την κατάσταση, ούτε την είχε πλησιάσει για να μιλήσουν γι' αυτό. Μήπως κι αυτό δεν ήταν μέρος του προβλήματος; Ο Φρανκ δεν έδειχνε να *θέλει* να της μιλήσει γι' αυτό το πράγμα.

Ίσως και να διατηρούσε ακόμα σχέσεις με άλλες γυναίκες, με κάποιες από τις Αμερικανίδες, η Μάγια δεν μπορούσε να ξέρει. Ο Φρανκ πραγματικά δεν ανοιγόταν. Αλλά... υπήρχε αμηχανία.

Η Μάγια αποφάσισε να εγκαταλείψει τα βιαστικά ξελογιάσματα, παρά το ρίγος της ευχαρίστησης που της έδιναν. Η Χιρόκο είχε δίκιο· τα πάντα ήταν διαφορετικά σ' ένα κλειστό σύστημα. Πολύ κρίμα για τον Φρανκ (αν τον ένοιαζε), επειδή σ' αυτό το ζήτημα είχε σταθεί δάσκαλός της. Στο τέλος η Μάγια αποφάσισε να του το ξεπληρώσει με το να είναι μια καλή φίλη. Προσπάθησε τόσο σκληρά να το πετύχει που μια φορά, σχεδόν ένα μήνα αργότερα, λάθεψε στους υπολογισμούς της και το παρατράβηξε, στο σημείο που ο Φρανκ πίστεψε ότι πάλι τον ξελόγιαζε. Ήταν παρέα μαζί με άλλους, μιλούσαν ένα βράδυ ως αργά, και η Μάγια είχε καθίσει δίπλα του, και μετά ήταν σαφές ότι ο Φρανκ είχε λάθος εντύπωση, και είχε περπατήσει μαζί της γύρω στον Τορό Δ ως τα λουτρά, μιλώντας με το γοητευτικό και ζεστό τρόπο που είχε σ' αυτό το στάδιο. Η Μάγια ήταν έξω φρενών με τον εαυτό της· δεν ήθελε να φανεί εντελώς αλλοπρόσαλλη, παρ' όλο που σ' αυτό το σημείο ό,τι και αν έκανε μάλλον αυτή την εικόνα θα έδινε. Έτσι τον ακολούθησε, μόνο και μόνο επειδή ήταν ευκολότερο, κι επειδή ένα μέρος του εαυτού της ήθελε να κάνει έρωτα. Κι αυτό έκανε, παραγμένη με τον εαυτό της και αποφασισμένη ότι αυτή θα ήταν η τελική φορά, κάτι σαν τελευταίο δώρο που κατ' ελπίδα θα μετέτρεπε γι' αυτόν όλο αυτό το περιστατικό σε μια καλή ανάμνηση. Η Μάγια βρήκε ότι αισθανόταν περισσότερο πάθος από κάθε άλλη φορά, ήθελε πραγματικά να τον ευχαριστήσει. Και μετά, λίγο πριν τον οργανισμό, είχε σηκώσει το βλέμμα της στο πρόσωπό του, και ήταν σαν να κοίταζε τα παράθυρα ενός άδειου σπιτιού.

Εκείνη ήταν η τελευταία φορά.

Δν. ν για ταχύτητα, δέλτα για αλλαγή. Στο διάστημα, αυτό είναι το μέτρο της μεταβολής ταχύτητας που απαιτείται για να πας από το ένα μέρος στο άλλο – κι έτσι, το μέτρο της ενέργειας που απαιτείται για να το κάνεις.

Όλα ήδη κινούνται. Αλλά για να πας κάτι από την (κινούμενη) επιφάνεια της Γης σε τροχιά γύρω της απαιτείται ελάχιστη Δν δέκα χιλιομέτρων ανά δευτερόλεπτο· για να φύγεις από την τροχιά της Γης και να πετάξεις στον Άρη απαιτείται ελάχιστη Δν περίπου 3,6 χιλιομέτρων ανά δευτερόλεπτο· και για να περιτρέξεις τον Άρη και να προσεδαφιστείς πάνω του απαιτείται Δν περίπου ενός χιλιομέτρου ανά δευτερόλεπτο. Το πιο δύσκολο είναι να αφήσεις πίσω σου τη Γη, γιατί αυτό είναι το βαθύτερο βαρυτικό πηγάδι που εμπλέκεται. Για να ανηφορίσεις αυτή την απότομη πλαγιά του χωροχρόνου χρειάζεται τρομερή ενέργεια, για να μεταβάλεις την κατεύθυνση μιας τρομερής αδράνειας.

Και η ιστορία επίσης έχει αδράνεια. Στις τέσσερις διαστάσεις του χωροχρόνου, τα σωματίδια (ή τα συμβάντα) έχουν κατευθυντικότητα· οι μαθηματικοί, προσπαθώντας να το δείξουν αυτό, σχεδιάζουν “παγκόσμιες γραμμές”, όπως τις αποκαλούν, σε γραφήματα. Στο επίπεδο των ανθρώπων, οι ατομικές παγκόσμιες γραμμές σχηματίζουν μια μπλεγμένη μάζα, βγαίνουν στριφτά από το σκοτάδι της προϊστορίας και εκτείνονται μέσα στο χρόνο: ένα καλώδιο μεγάλο όσο και η ίδια η Γη, που κάνει κύκλους γύρω από τον ήλιο ακολουθώντας μια μακριά καμπύλη πορεία. Αυτό το καλώδιο των μπλεγμένων παγκόσμιων γραμμών είναι η ιστορία. Βλέποντας πού ήταν, είναι σαφές πού πηγαίνει – είναι ζήτημα απλής παρέκτασης. Διότι τι είδους Δν χρειάζεται για να δραπετεύσεις από την ιστορία, για να δραπετεύσεις από μια αδράνεια τόσο ισχυρή, και να χαράξεις καινούργια πορεία;

Το πιο δύσκολο είναι να αφήσεις τη Γη πίσω σου.

Η μορφή του *Άρη* έδινε δομή στην πραγματικότητα· η Μάγια είχε αρχίσει να βλέπει το κενό μεταξύ Γης και Άρη σαν μια μακριά σειρά κυλίνδρων που ήταν λυγισμένοι στις ενώσεις τους σε γωνίες 45° μοιρών. Υπήρχε μια πίστα για δρομείς, κάτι σαν στίβος με φυσικά εμπόδια, γύρω από τον Τορό Γ, και σε κάθε ένωση η Μάγια έκοβε ταχύτητα και έσφιγγε τους μύες των ποδιών της για την αυξημένη πίεση των δύο στροφών των 22,5° μοιρών, και ξαφνικά έβλεπε μπροστά της όλο το μήκος του επόμενου κυλίνδρου. Ο κόσμος είχε αρχίσει να μοιάζει στενός.

Ίσως σε αντιστάθμισμα, οι άνθρωποι είχαν αρχίσει να δείχνουν κάπως μεγαλύτεροι. Είχαν συνεχίσει να απορρίπτουν τις μάσκες της Ανταρκτικής, και κάθε φορά που κάποιος εμφάνιζε κάποιο καινούργιο και ως τότε άγνωστο χαρακτηριστικό, όσοι το πρόσεχαν ένιωθαν λιγάκι ακόμα πιο ελεύθεροι· κι αυτό το συναίσθημα έκανε κι άλλα κρυμμένα χαρακτηριστικά να αποκαλυφθούν.

Ένα κυριακάτικο πρωινό οι Χριστιανοί του πλοίου, που αριθμούσαν περίπου δώδεκα, γιόρτασαν το Πάσχα στο θόλο. Πίσω στη Γη ήταν Απρίλιος, αν και η εποχή στον *Άρη* ήταν καλοκαίρι. Μετά τη λειτουργία ήρθαν στο εστιατόριο Δ για μπραντς. Η Μάγια, ο Φρανκ, ο Τζων, ο Αρκάντο και ο Σαξ ήταν σ' ένα τραπέζι πίνοντας καφέ και τσάι. Ήταν πολλές και μπλεγμένες οι συζητήσεις μεταξύ τους και με τα άλλα τραπέζια, και στην αρχή μόνο η Μάγια και ο Φρανκ άκουσαν τι έλεγε ο Τζων στη Φύλις Μπούλ, τη γεωλόγο που είχε ιερουργήσει στην πασχαλινή τελετή.

“Καταλαβαίνω την ιδέα του σύμπαντος ως ένα υπερ-όν, με όλη την ενέργειά του να είναι οι σκέψεις αυτού του όντος. Αλλά η ιστορία του Χριστού...” Ο Τζων κούνησε το κεφάλι.

“Στ' αλήθεια ξέρεις την ιστορία;” ρώτησε η Φύλις.

“Ανατράφηκα σαν Λουθηρανός στη Μινεζότα”, απάντησε κοφτά ο Τζων. “Πήγα στο κατηχητικό, με δασκάλεψαν καλά”.

Μάλλον γι' αυτό, σκέφτηκε η Μάγια, έκανε ο Τζων τον κόπο να μπλέκεται σε τέτοιες κουβέντες. Δεν είχε ξαναδεί αυτή την έκφραση δυσαρέσκειας στο πρόσωπό του, κι έγειρε λιγάκι μπροστά για να συγκεντρωθεί. Έριξε μια ματιά στον Φρανκ· χάζευε το φλιτζάνι με τον καφέ του σαν να έβλεπε όραμα, αλλά είχε τεντώσει τα αυτιά του, η Μάγια ήταν σίγουρη γι' αυτό.

Ο Τζων είπε, “Πρέπει να μάθεις ότι τα ευαγγέλια γράφτηκαν δεκαετίες μετά από εκείνο το γεγονός, από ανθρώπους που ποτέ δεν γνώρισαν τον Χριστό. Και ότι υπάρχουν άλλα ευαγγέλια που φανερώνουν έναν διαφορετικό Χριστό, ευαγγέλια που μια πολιτική διαδικασία στον τρίτο αιώνα απέρριψε από τη Βίβλο. Άρα

στην πραγματικότητα είναι ένα είδος λογοτεχνικής φιγούρας, ένα πολιτικό κατασκευάσμα. Για τον ίδιο τον άνθρωπο δεν ξέρουμε τίποτα”.

Η Φύλις κούνησε το κεφάλι της. “Δεν είναι αλήθεια”.

“Μα είναι”, διαφώνησε ο Τζων. Αυτό έκανε τον Σαξ και τον Αρκάντου να σηκώσουν το βλέμμα από το διπλανό τραπέζι.

“Κοίταξε, υπάρχει μια ιστορία σ’ όλα αυτά. Ο μονοθεϊσμός είναι ένα σύστημα πεποιθήσεων που βλέπεις να εμφανίζεται στις πρώτες ποιμενικές κοινωνίες. Όσο μεγαλύτερη είναι η εξάρτησή τους από την κτηνοτροφία, τόσο πιθανότερο είναι να πιστεύουν σ’ έναν θεό ποιμένα. Είναι μια ακριβής αντιστοιχία, κάνε το γράφημα και θα δεις. Και ο θεός είναι πάντα αρσενικός, επειδή εκείνες οι κοινωνίες ήταν πατριαρχικές. Υπάρχει ένα είδος αρχαιολογίας, ανθρωπολογίας – μια κοινωνιολογία της θρησκείας, που τα ξεδιαλώνει όλα – πώς προήλθαν αυτά, τι ανάγκες κάλυπταν”.

Η Φύλις τον κοίταξε μ’ ένα χαμογελάκι. “Δεν ξέρω τι να πω, Τζων. Δεν είναι ζήτημα ιστορίας, στο κάτω-κάτω. Είναι ζήτημα πίστης”.

“Πιστεύεις στα θαύματα του Χριστού;”

“Δεν είναι τα θαύματα που έχουν σημασία. Δεν είναι η εκκλησία ή το δόγμα της που έχουν σημασία. Είναι ο ίδιος ο Ιησούς που έχει σημασία”.

“Αλλά δεν είναι παρά ένα λογοτεχνικό κατασκευάσμα”, επανέλαβε πεισματικά ο Τζων. “Κάτι σαν τον Σέρλοκ Χολμς ή τον Μοναχικό Καβαλάρη. Και δεν απάντησες στην ερώτησή μου για τα θαύματα”.

Η Φύλις σήκωσε τους ώμους. “Θεωρώ ότι η παρουσία του σύμπαντος είναι θαύμα. Το σύμπαν και τα πάντα μέσα του. Μπορείς να το αρνηθείς;”

“Βέβαια”, είπε ο Τζων. “Το σύμπαν απλώς είναι. Ορίζω το θαύμα σαν μια ενέργεια που ολοφάνερα παραβιάζει το φυσικό νόμο”.

“Όπως το ταξίδι σε άλλους πλανήτες;”

“Όχι. Όπως το ν’ ανασταίνεις τους νεκρούς”.

“Οι γιατροί το κάνουν κάθε μέρα”.

“Οι γιατροί ποτέ δεν το έκαναν αυτό”.

Η Φύλις έδειχνε σαστισμένη. “Δεν ξέρω τι να σου πω, Τζων. Είμαι λιγάκι έκπληκτη. Δεν ξέρουμε τα πάντα, θα ήταν αλαζονικό να υποκριθούμε το αντίθετο. Η δημιουργία είναι μυστηριώδης. Το να δίνεις ένα όνομα όπως "η μεγάλη έκρηξη" και μετά να νομίζεις ότι είναι εξήγηση – είναι κακή λογική, κακή επιχειρηματολογία. Έξω από τις ορθολογικές επιστημονικές σκέψεις σου υπάρχει μια τεράστια περιοχή συνείδησης, μια περιοχή πιο σημαντική από την επιστήμη. Μέρος της είναι η πίστη στον Θεό. Και υποθέτω πως είτε την έχει κανείς είτε όχι”. Σηκώθηκε. “Ελπίζω να την αποκτήσεις”. Έφυγε από την αίθουσα.

Μετά από ένα διάστημα σιωπής, ο Τζων αναστέναξε. “Συγγνώμη, παιδιά. Μερικές φορές ακόμα μου τη δίνει”.

“Όποτε οι επιστήμονες λένε ότι είναι Χριστιανοί”, είπε ο Σαξ, “θεωρώ ότι είναι δήλωση αισθητικής”.

“Η εκκλησία του θα-ήταν-όμορφο-να-το-νομίζαμε”, είπε ο Φρανκ, που ακόμα κοιτάζε το φλιτζάνι του.

Ο Σαξ είπε, “Νιώθουν ότι στερούμαστε μια πνευματική διάσταση της ζωής που την είχαν οι προηγούμενες γενιές, και προσπαθούν να την ανακτήσουν χρησιμοποιώντας τα ίδια μέσα”. Ανοιγόκλεισε τα μάτια με το σοβαροφανές ύφος του, σαν να είχε ξεμπερδέψει με το πρόβλημα καθορίζοντάς το.

“Αυτό όμως εισάγει τόσους παραλογισμούς!” αναφώνησε ο Τζων.

“Απλώς δεν έχεις πίστη”, είπε ο Φρανκ, τσιγκλώντας τον.

Ο Τζων τον αγνόησε. “Άνθρωποι που στο εργαστήριο είναι πανέξυπνοι – πού να δεις τη Φύλις να ξεψαχνίζει τα συμπεράσματα που βγάζουν οι συνάδελφοί της από τα δεδομένα! Και μετά ξαφνικά αρχίζουν να χρησιμοποιούν λογής-λογής ρητορικά κόλπα, υπεκφυγές, ορισμολογίες, κάθε είδους ασαφή λογική. Λες και είναι εντελώς διαφορετικοί άνθρωποι”.

“Απλώς δεν έχεις πίστη!” επανέλαβε ο Φρανκ.

“Ε λοιπόν ελπίζω να μην την αποκτήσω ποτέ! Είναι σαν να σε βαράνε με σφυρί στο κεφάλι!”

Ο Τζων σηκώθηκε και πήρε το δίσκο του στην κουζίνα. Οι άλλοι κοιτάχτηκαν σιωπηλά. Εκείνο το κατηγορητικό πρέπει να ήταν πολύ επώδυνο, σκέφτηκε η Μάγια. Ήταν φανερό ότι, όπως και η ίδια, κανένας από τους άλλους δεν ήξερε τίποτα γι’ αυτή την πλευρά του άνετου ήρωά τους. Ποιος ήξερε τι άλλο θα μάθαιναν, για τον Φρανκ ή για κάποιον άλλο;

Η είδηση του καυγά μεταξύ του Τζων και της Φύλις εξαπλώθηκε στο πλήρωμα. Η Μάγια δεν ήξερε ποιος διέδιδε την ιστορία· ούτε ο Τζων ούτε η Φύλις έδειχναν διατεθειμένοι να μιλήσουν γι’ αυτό. Έπειτα είδε τον Φρανκ με τη Χιρόκο, που γελούσε καθώς της έλεγε κάτι. Περνώντας δίπλα τους, άκουσε τη Χιρόκο να λέει, “Πρέπει να παραδεχτείς ότι η Φύλις έχει δίκιο σ’ αυτό – δεν καταλαβαίνουμε καθόλου το γιατί των πραγμάτων”.

Ο Φρανκ, λοιπόν. Έσπερνε διχόνοια μεταξύ του Τζων και της Φύλις. Και (κάτι διόλου ασήμαντο) ο Χριστιανισμός ήταν ακόμα σημαντική δύναμη στην Αμερική, και αλλού. Αν στη Γη μαθευόταν ότι ο Τζων Μπουν ήταν αντι-Χριστιανός, αυτό θα του δημιουργούσε προβλήματα. Και δεν θα ήταν άσχημο για τον Φρανκ. Όλοι είχαν την προσοχή των μήντια της Γης, αλλά αν παρακολουθούσες τις ειδήσεις και τις εκπομπές, γινόταν φανερό ότι μερικούς τους πρόσεχαν περισσότερο από τους άλλους, και αυτό τους έκανε να μοιάζουν πιο ισχυροί, κι έτσι γίνονταν περισσότερο ισχυροί, κατά συσχέτιση. Σ’ αυτή την ομάδα ήταν ο Βλαντ και η Ούρσουλα (η Μάγια υποψιαζόταν ότι αυτοί οι δύο ήταν κάτι παραπάνω από φίλοι τώρα πια), ο Φρανκ, ο Σαξ –όλοι τους άνθρωποι που ήταν γνωστοί πριν την επιλογή τους– και κανένας τόσο γνωστός όσο ο Τζων. Έτσι αν άλλαζε η εκτίμηση που έδειχνε η Γη για κάποιον απ’ αυτούς θα είχε την ανάλογη επίδραση στο κύρος τους μέσα στον Άρη. Τουλάχιστον αυτή φαινόταν να είναι η αρχή με την οποία λειτουργούσε ο Φρανκ.

Έμοιαζαν να είναι περιορισμένοι στο εσωτερικό ενός ξενοδοχείου δίχως εξόδους, δίχως καν μπαλκόνια. Η πίεση της ζωής στο ξενοδοχείο δυνάμωνε· βρίσκονταν εκεί μέσα τέσσερις ατέλειωτους μήνες, αλλά δεν ήταν ούτε το μισό ταξίδι. Και τίποτα στο προσεκτικά σχεδιασμένο περιβάλλον τους και στην καθημερινή ρουτίνα τους δεν μπορούσε να επισπεύσει το τέλος του.

Έπειτα ένα πρωί η δεύτερη ομάδα πτήσης ασχολούνταν με άλλη μια προβληματική διαδρομή του Αρκάντυ, όταν σε αρκετές οθόνες εμφανίστηκαν ταυτόχρονα κόκκινα φωτάκια.

“Τα όργανα ηλιακής επιτήρησης ανίχνευσαν ηλιακή έκλαμψη”, είπε η Ράνα.

Ο Αρκάντυ σηκώθηκε βιαστικά. “Δεν το έκανα εγώ!” αναφώνησε, και έγγειρε για να διαβάσει την πιο κοντινή οθόνη. Σήκωσε τα μάτια, αντίκρισε τα δύσπιστα βλέμματα των συναδέλφων του, χαμογέλασε πλατιά. “Λυπάμαι, παιδιά. Είναι στ’ αλήθεια ο λύκος”.

Ένα μήνυμα εκτάκτου ανάγκης από το Χιούστον επιβεβαίωσε τα λόγια του. Θα μπορούσε να το είχε παραποιήσει κι αυτό, αλλά κατευθυνόταν προς το πλησιέστερο τούνελ-ακτίνα και δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα· είτε ήταν πλαστό είτε όχι, έπρεπε να τον ακολουθήσουν.

Βέβαια, μια μεγάλη ηλιακή έκλαμψη ήταν ένα γεγονός που το είχαν προσομοιώσει αρκετές φορές. Όλοι είχαν δουλειές να κάνουν, κι αρκετές απ’ αυτές έπρεπε να γίνουν σε μικρό χρονικό διάστημα, κι έτσι έτρεξαν γύρω στους τορούς, βρίζοντας την τύχη τους και προσπαθώντας να μην μπλέκει ο ένας στα πόδια του άλλου. Υπήρχαν πολλά που έπρεπε να κάνουν, καθώς το να ασφαλίσουν τον εξοπλισμό ήταν δουλειά περίπλοκη και ελάχιστα αυτοματοποιημένη. Εκεί που έσερναν τους δίσκους των φυτών στο καταφύγιο των φυτών, η Τζάνετ ούρλιαξε, “Είναι από τα τεστ του Αρκάντυ;”

“Λέει ότι δεν είναι!”

“Σκατά”.

Είχαν φύγει από τη Γη στο χαμηλό σημείο του ενδεκαετούς κύκλου των ηλιακών κηλίδων, ειδικά για να ελαχιστοποιήσουν την πιθανότητα μιας τέτοιας έκλαμψης. Και είχε συμβεί. Είχαν μισή ώρα πριν φτάσει το πρώτο μέτωπο της ακτινοβολίας, και το πολύ μια ώρα αργότερα θα ακολουθούσε το πιο επικίνδυνο τμήμα της.

Στο διάστημα μια έκτακτη ανάγκη μπορεί να είναι προφανής σαν έκρηξη ή αύλη σαν εξίσωση, όμως η επικινδυνότητα δεν έχει καμία σχέση με το πόσο προφανής είναι. Οι αισθήσεις του πληρώματος δεν θα συλλάμβαναν ποτέ τον υποατομικό άνεμο που τους πλησίαζε, και όμως ήταν ένα από τα χειρότερα πράγματα που μπορούσαν να συμβούν. Και όλοι το γνώριζαν. Έτρεξαν μέσα από τους τορούς για να ασφαλίσουν ο καθένας ό,τι έπρεπε – έπρεπε να καλύψουν τα φυτά ή να τα μετακινήσουν σε προστατευμένες περιοχές, να οδηγήσουν τις κότες και τα γουρούνια και τις πυγμαίες αγελάδες και τα υπόλοιπα ζώα και τα πουλιά στα

καταφυγιάκια τους, να μαζέψουν τους σπόρους και τα παγωμένα έμβρυα και να τα πάρουν μαζί τους, να κλείσουν σε κουτιά τα ευαίσθητα ηλεκτρονικά όργανα ή να τα πάρουν κι αυτά μαζί. Όταν ξεμπερδέψαν από αυτές τις βιαστικές δουλειές, ανέβηκαν και οι ίδιοι από τα τούνελ-ακτίνες στο κεντρικό φρεάτιο όσο πιο γρήγορα μπορούσαν, και έπειτα πέταξαν μέσα στη σήραγγα του κεντρικού φρεατίου προς το καταφύγιο θυέλλης, το οποίο ήταν ακριβώς πίσω από το οπίσθιο τμήμα της σήραγγας.

Η Χιρόκο και η ομάδα της βιόσφαιρας ήταν οι τελευταίοι, και μπήκαν με πάταγο από τη μπουκαπόρτα είκοσι επτά ολόκληρα λεπτά μετά τον αρχικό συναγεμιά. Όρμηξαν στον αβαρή χώρο αναποκοκκινισμένοι και με κομμένη την ανάσα. “Αρχισε;”

“Όχι ακόμα”.

Από το βέλκρο με τα προσωπικά δοσίμετρα ξεκόλλησαν δύο και τα καρφίτσωσαν στα ρούχα τους.

Τα άλλα μέλη του πληρώματος ήδη αιωρούνταν στον ημικυλινδρικό θάλαμο-βαριανασαίνοντας, περιποιούνταν τις μελανιές που είχαν πάθει, και μερικοί κάποιο στραμπούληγμα. Η Μάγια τους διέταξε να μετρηθούν, και ανακουφίστηκε ακούγοντάς τους να φτάνουν από το ένα ως το εκατό δίχως κενά.

Ο χώρος έδειχνε στριμωγμένος. Πολλές βδομάδες είχαν να μαζευτούν και οι εκατό στο ίδιο μέρος, και ακόμα και η μεγαλύτερη αίθουσα δεν έμοιαζε να φτάνει. Αυτός ο χώρος καταλάμβανε μια δεξαμενή στη μέση του πλημνικού φρεατίου. Οι τέσσερις δεξαμενές που περικύκλωναν τη δική τους ήταν γεμάτες νερό, και η δεξαμενή τους ήταν χωρισμένη κατά μήκος στο δικό τους χώρο και σε έναν άλλο μισό κύλινδρο που ήταν γεμάτος βαριά μέταλλα. Η επίπεδη πλευρά του μισού κυλίνδρου ήταν το “πάτωμά” τους, και ήταν τοποθετημένος μέσα στη δεξαμενή σε κυκλικές ράγιες, και περιστρεφόταν για να αντισταθμίσει την περιστροφή του πλοίου, διατηρώντας τον όγκο του ανάμεσα στο πλήρωμα και τον ήλιο.

Αιωρήθηκαν λοιπόν στον μη-περιστρεφόμενο χώρο, ενώ η κυρτή οροφή της δεξαμενής περιστρεφόταν από πάνω τους με τις συνηθισμένες τέσσερις στροφές ανά λεπτό. Ήταν ένα αλλόκοτο θέαμα, που μαζί με την έλλειψη βαρύτητας έκανε μερικούς να κοιτάζουν γύρω τους στοχαστικά, με την έκφραση που έχει κάποιος όταν νιώθει ναυτία. Αυτοί οι κακόμοιροι μαζεύτηκαν κάτω στην άκρη του καταφυγίου εκεί που βρίσκονταν οι τουαλέτες, και για να τους βοηθήσουν οπτικά όλοι οι άλλοι πήραν θέσεις με σημείο αναφοράς το πάτωμα. Η ακτινοβολία έτσι ερχόταν από τα πόδια τους, κυρίως ακτίνες-Γ που έβγαιναν σκορπισμένες από τα βαριά μέταλλα. Η Μάγια ένιωσε την επιθυμία να κλείσει τα γόνατά της. Οι άνθρωποι αιωρούνταν στο χώρο, ή φορούσαν πέδιλα βέλκρο για να περπατήσουν στο πάτωμα. Μιλούσαν χαμηλόφωνα, βρίσκοντας ενστικτωδώς τους γείτονες, τους συναδέλφους, τους φίλους. Οι συζητήσεις ήταν μουδιασμένες, λες και ήταν σε κокτέιλ πάρτι και μόλις είχαν μάθει ότι τα ορντέβρ ήταν χαλασμένα.

Ο Τζων Μπουν, με τα πέδιλα να κάνουν χρατς-χρουτς, πλησίασε τα τερματικά των υπολογιστών στο μπροστινό τμήμα του θαλάμου όπου ο Αρκάντυ και ο Αλεξ επιτηρούσαν το πλοίο. Πληκτρολόγησε μια εντολή, και ξαφνικά τα δεδομένα για την εξωτερική ακτινοβολία εμφανίστηκαν στη μεγαλύτερη οθόνη του δωματίου. “Για να δούμε πόσο χτυπιέται το πλοίο”, είπε κεφάτα.

Βογκητά. “Πρέπει;” αναφώνησε η Ούρσουλα.

“Καλύτερα να ξέρουμε”, είπε ο Τζων. “Και θέλω να δω πόσο καλά δουλεύει αυτό το καταφύγιο. Εκείνο που είχαμε στο *Σκουριασμένο Αετό* ήταν ανθεκτικό όσο η σαλιάρα που φοράς στον οδοντογιατρό”.

Η Μάγια χαμογέλασε. Ήταν μια υπενθύμιση, σπάνια εκ μέρους του Τζων, ότι είχε εκτεθεί σε πολύ περισσότερη ακτινοβολία από τους υπόλοιπους – περίπου εκατόν εξήντα ρεμ σ’ όλη τη ζωή του ως τώρα, όπως εξήγησε τώρα απαντώντας στην ερώτηση κάποιου. Στη Γη δεχόσουν το ένα πέμπτο του ενός ρεμ ανά έτος· σε τροχιά γύρω από τη Γη, ακόμα υπό την προστασία της μαγνητόσφαιρας της Γης, δεχόσουν περίπου τριάντα πέντε ανά έτος. Έτσι ο Τζων είχε χτυπηθεί αρκετά. Και αυτό κατά κάποιον τρόπο του έδινε το δικαίωμα, τώρα, να βάλει στην οθόνη τα εξωτερικά δεδομένα αν το ήθελε.

Αυτοί που ενδιαφέρονταν –περίπου εξήντα άτομα– μαζεύτηκαν πίσω του για να δουν την οθόνη. Οι υπόλοιποι άλλαξαν θέση και πήγαν στην άλλη άκρη της δεξαμενής μαζί με κείνους που ανησυχούσαν για τη ναυτία, μια ομάδα που σε καμία περίπτωση δεν ήθελε να μάθει πόση ακτινοβολία δεχόταν. Η σκέψη και μόνον έφτανε για να στείλει μερικούς στις τουαλέτες.

Τότε η έκλαμψη χτύπησε μ’ όλη τη δύναμή της. Η τιμή της εξωτερικής ακτινοβολίας ξεπέρασε κατά πολύ το συνηθισμένο επίπεδο του ηλιακού ανέμου, και μετά τινάχτηκε στα ύψη με ξαφνική φούρια. Αρκετοί παρατηρητές ταυτόχρονα ρούφηξαν σφυριχτά την ανάσα τους, κι ακούστηκαν σοκαρισμένα επιφωνήματα.

“Κοιτάζτε όμως πόσο τη σταματά το καταφύγιο”, είπε ο Τζων, ελέγχοντας το δοσίμετρο που ήταν καρφιστωμένο στο πουκάμισό του. “Εγώ είμαι ακόμα στα 1,3 ρεμ”.

Βέβαια, αυτό ήταν σαν να δεχόταν κανείς τις ακτίνες-Χ του οδοντογιατρού επί αρκετές ζωές· αλλά η ακτινοβολία έξω από το καταφύγιο θυέλλης ήταν ήδη 70 ρεμ, πλησιάζοντας τη θανατηφόρο δόση, κι έτσι τη γλίτωναν φτηνά. Έστω κι έτσι, τι ποσότητα περνούσε από το υπόλοιπο πλοίο! Δισεκατομμύρια σωματίδια διείσδυν στο πλοίο και συγκρούονταν με τα άτομα του νερού και του μετάλλου πίσω από τα οποία είχε κουρνιαστεί το πλήρωμα· εκατοντάδες εκατομμύρια περνούσαν ανάμεσα από αυτά τα άτομα και μετά ανάμεσα από τα άτομα των κορμιών τους, δίχως ν’ αγγίζουν τίποτα, λες και δεν ήταν παρά φαντάσματα. Όμως, χιλιάδες σωματίδια χτυπούσαν άτομα σάρκας και οστών. Οι περισσότερες συγκρούσεις ήταν ακίνδυνες· μα σ’ αυτές τις χιλιάδες, υπήρχαν πιθανότατα μία ή δύο (ή τρεις) στις οποίες η δέσμη ενός χρωμοσώματος δεχόταν πλήγμα, και έστριβε προς λάθος κατεύθυνση: αυτό ήταν. Πρόκληση όγκου, ο οποίος άρχιζε μ’ αυτό

μόνο το τυπογραφικό λάθος στο βιβλίο του εαυτού. Και χρόνια αργότερα, εκτός αν το DNA του θύματος επιδιόρθωνε κατά τύχη τον εαυτό του, η εξέλιξη του όγκου που ήταν σχεδόν αναπόφευκτο μέρος της ζωής θα επιδρούσε, και θα άνηζε Κάτι Άλλο εκεί μέσα: καρκίνος. Λευχαιμία, το πιθανότερο· και, το πιθανότερο, θάνατος.

Ήταν δύσκολο λοιπόν να μην βλέπεις τους αριθμούς με δυσαρέσκεια. 14,658 ρεμ, 1,786, 19,004. “Σαν οδόμετρο”, είπε γαλήνια ο Μπουν, κοιτάζοντας το δοσίμετρό του. Είχε αρπάξει με τα δύο χέρια ένα κάγκελο και κρατιόταν από κει, και τραβιόταν μπρος-πίσω, σαν να έκανε ισομετρικές ασκήσεις. Ο Φρανκ το είδε και είπε, “Τζων, τι στο καλό κάνεις;”

“Μανούβρες”, είπε ο Τζων. Χαμογέλασε βλέποντας τον Φρανκ κατσουφιασμένο. “Ξέρεις – κινούμενος στόχος!”

Ο κόσμος γέλασε μαζί του. Τώρα που η έκταση του κινδύνου ήταν καταγραμμένη με ακρίβεια στις οθόνες και τα γραφήματα, είχαν αρχίσει να νιώθουν ότι δεν ήταν τόσο ανήμποροι. Αυτό ήταν παράλογο, αλλά η ικανότητα να δίνεις ονόματα ήταν η δύναμη που έκανε κάθε άνθρωπο κάτι σαν επιστήμονα. Κι αυτοί εδώ ήταν επιστήμονες κατ’ επάγγελμα, με πολλούς αστροναύτες ανάμεσά τους, εκπαιδευμένοι να αποδέχονται την πιθανότητα μιας τέτοιας καταιγίδας. Οι νοητικές συνήθειες άρχισαν να κατευθύνουν τις σκέψεις τους, και το σοκ του γεγονότος λιγάκι υποχώρησε. Είχαν αρχίσει να συμφιλιώνονται μαζί του.

Ο Αρκάντυ πήγε σ’ ένα τερματικό και κάλεσε την *Ποιμενική Συμφωνία* του Μπετόβεν, Ξεκινώντας από το τρίτο μέρος, εκεί που η καταιγίδα διακόπτει το χορό του χωριού. Δυνάμωσε τον ήχο, και αιωρήθηκαν μαζί στο μακρύ μισό κύλινδρο, ακούγοντας την ένταση της άγριας θύελλας του Μπετόβεν που ξαφνικά έμοιαζε να εκφράζει τέλεια τα χτυπήματα του σιωπηλού ανέμου που χυνόταν μέσα τους. Έτσι ακριβώς θα ηχούσε! Έγχορδα και ξύλινα πνευστά που τσίριζαν με άτακτες σπυριάδες, ανεξέλεγκτα αλλά ταυτοχρόνως πανέμορφα και μελωδικά – ένα ρίγος κατηφόρισε στη σπονδυλική στήλη της Μάγιας. Ποτέ άλλοτε δεν είχε ακούσει με τόση προσοχή αυτό τον πολυακουσμένο κομμάτι, και κοίταξε με θαυμασμό (και κάποιο φόβο) τον Αρκάντυ ο οποίος έλαμπε εκστατικά με το αποτέλεσμα που είχε η εμπνευσμένη επιλογή του σαν ντισκ-τζόκεϊ, και χόρευε σαν κόκκινος κόμπος από χνουδία στον άνεμο. Όταν η θύελλα της συμφωνίας έφτασε στο αποκορύφωμά της, ήταν δύσκολο να μην πιστέψει κανείς ότι η τιμή της ακτινοβολίας δεν αυξανόταν· και όταν η μουσική θύελλα καταλάγιασε, ήταν λες και έπρεπε να τελειώσει και η πραγματική. Οι βροντές άρχισαν να μουρμουρίζουν, οι τελευταίες σπυριάδες πέρασαν σφουρίζοντας. Το γαλλικό κόρνο τραγούδησε γαλήνια τη λήξη του συναγερμού.

Οι άνθρωποι άρχισαν να μιλούν για άλλα πράγματα, να συζητούν τις διάφορες δουλειές της μέρας που είχαν διακοπεί τόσο αγενώς, ή εκμεταλλεύονταν την ευκαιρία για να μιλήσουν για άλλα πράγματα. Μετά από μισή ώρα, ή και παραπάνω, μια από εκείνες τις συζητήσεις δυνάμωσε· η Μάγια δεν άκουσε την αρχή της,

αλλά ξαφνικά ο Αρκάντου είπε, πολύ δυνατά και στ' αγγλικά, “Δεν νομίζω ότι πρέπει να δώσουμε σημασία στα σχέδια που έγιναν για μας πίσω στη Γη!”

Οι άλλες συζητήσεις έπαψαν, και οι άνθρωποι γύρισαν να τον κοιτάζουν. Είχε πεταχτεί όρθιος και αιωρούνταν κάτω από την περιστρεφόμενη οροφή του θαλάμου, απ' όπου μπορούσε να τους βλέπει όλους και να μιλάει σαν κάποιο τρελό ιπτάμενο πνεύμα.

“Νομίζω ότι πρέπει να κάνουμε καινούργια σχέδια”, είπε. “Νομίζω ότι θα έπρεπε να τα κάνουμε από τώρα. Όλα πρέπει να ξανασχεδιαστούν εξαρχής, να εκφράζουν τη δική μας σκέψη. Πρέπει να απλώνεται παντού, ακόμα και στα πρώτα καταφύγια που θα κατασκευάσουμε”.

“Γιατί να κάνουμε τον κόπο;” ρώτησε η Μάγια, ενοχλημένη από τη θεατρική συμπεριφορά του. “Τα σχέδια είναι καλά”. Ήταν στ' αλήθεια ενοχλητικό· ο Αρκάντου συχνά έβγαινε στο προσκήνιο, και οι άνθρωποι πάντα την κοίταζαν λες και ήταν η ίδια υπεύθυνη γι' αυτόν, λες και ήταν δουλειά της να τον εμποδίσει να τους ενοχλεί.

“Τα κτίρια είναι το καλούπι της κοινωνίας”, είπε ο Αρκάντου.

“Είναι δωμάτια”, επισήμανε ο Σαξ Ράσελ.

“Αλλά τα δωμάτια υπαινίσσονται την κοινωνική οργάνωση εντός τους”. Ο Αρκάντου κοίταξε ολόγυρα, τραβώντας με το βλέμμα του τους ανθρώπους στη συζήτηση. “Η διαρρύθμιση ενός κτιρίου δείχνει τι νομίζει ο σχεδιαστής ότι πρέπει να συμβαίνει μέσα του. Το είδαμε αυτό στην αρχή του ταξιδιού, όταν οι Ρώσοι και οι Αμερικάνοι ήταν απομονωμένοι στους Τορούς Δ και Β. Υποτίθεται ότι θα παραμέναμε δύο οντότητες, βλέπετε. Το ίδιο θα ισχύει και στον Άρη. Τα κτίρια εκφράζουν αξίες, έχουν ένα είδος γραμματικής, και τα δωμάτια είναι οι προτάσεις. Δεν θέλω ανθρώπους στην Ουάσιγκτον και στη Μόσχα να μου λένε πώς να ζήσω τη ζωή μου: μπούχτισα μ' όλα αυτά”.

“Τι δεν σου αρέσει στο σχέδιο των πρώτων καταφυγίων;” ρώτησε ο Τζων, δείχνοντας ενδιαφέρον.

“Είναι ορθογώνια”, είπε ο Αρκάντου. Αυτό προκάλεσε γέλια, αλλά συνέχισε: “Ορθογώνια, το συμβατικό σχήμα! Με τους χώρους εργασίας χωριστά από τους χώρους κατοικίας, λες και η δουλειά δεν είναι μέρος της ζωής. Και οι χώροι κατοικίας καταλαμβάνονται κυρίως από ιδιωτικά δωμάτια, με εκφρασμένες ιεραρχίες, δεδομένου ότι στους αρχηγούς διατίθεται περισσότερος χώρος”.

“Δεν γίνεται αυτό για να διευκολύνει τη δουλειά τους;” είπε ο Σαξ.

“Όχι. Δεν είναι στ' αλήθεια αναγκαίο. Είναι ζήτημα κύρους. Συνηθισμένο παράδειγμα του τρόπου σκέψης των αμερικανικών επιχειρήσεων, αν θέλετε”.

Ακούστηκε ένα βογκητό, και η Φύλις είπε, “Πρέπει να το ρίζουμε στην πολιτική, Αρκάντου;”

Με την αναφορά και μόνο της λέξης, το σύννεφο των ακροατών έσκασε· η Μαίρη Ντάνκελ και μερικοί άλλοι έσπρωξαν προς τα έξω και κατευθύνθηκαν προς την άλλη άκρη του δωματίου.

“Τα πάντα είναι πολιτική”, είπε ο Αρκάντου στις γυρισμένες πλάτες τους. “Τίποτα δεν είναι περισσότερο πολιτικό από αυτό το ταξίδι μας. Ξεκινάμε μια καινούργια κοινωνία, πώς μπορεί να μην είναι πολιτική;”

“Είμαστε ένας επιστημονικός σταθμός”, είπε ο Σαξ. “Δεν έχει κατ’ ανάγκη μεγάλη σχέση η πολιτική μ’ αυτό”.

“Την τελευταία φορά που ήμουν εκεί έξω πάντως δεν είχε”, είπε ο Τζων, κοιτάζοντας σκεφτικά τον Αρκάντου.

“Είχε”, είπε ο Αρκάντου, “αλλά ήταν απλούστερη. Το πλήρωμα αποτελούνταν μόνο από Αμερικανούς, ήσασταν σε προσωρινή αποστολή, κάνατε ό,τι σας έλεγαν οι ανώτεροί σας. Τώρα όμως είμαστε ένα διεθνές πλήρωμα, ιδρύουμε μια μόνιμη αποικία. Είναι εντελώς διαφορετικό”.

Οι άνθρωποι αιωρούνταν αργά στον αέρα προς τη συζήτηση, για να ακούσουν τι λεγόταν. Η Ράνα Χιμένεζ είπε, “Δεν με νοιάζουν τα πολιτικά”, και η Μαίρη Ντάνκελ από την άλλη άκρη της αίθουσας συμφώνησε: “Είναι ένα από τα πράγματα που ήρθα εδώ για να ξεφύγω!”

Αρκετοί Ρώσοι απάντησαν ταυτοχρόνως. “Κι αυτό είναι μια πολιτική θέση!” και τα λοιπά. Ο Άλεξ αναφώνησε, “Εσείς οι Αμερικανοί θα θέλατε να δώσετε τέλος στην πολιτική και την ιστορία, για να μείνετε σ’ έναν κόσμο στον οποίο κυριαρχείτε!”

Κανά-δου Αμερικανοί προσπάθησαν να διαμαρτυρηθούν, αλλά ο Άλεξ τούς έκοψε: “Είναι αλήθεια! Ολόκληρος ο κόσμος έχει αλλάξει τα τελευταία τριάντα χρόνια, όλες οι χώρες κοιτάζουν τη λειτουργία τους, κάνουν πελώριες αλλαγές για να λύσουν προβλήματα – όλες εκτός από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Έχετε γίνει η πιο αντιδραστική χώρα του κόσμου”.

Ο Σαξ είπε, “Οι χώρες που άλλαξαν αναγκάστηκαν να το κάνουν επειδή προηγουμένως ήταν άκαμπτες και κόντεψαν να σπάσουν. Οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν ήδη ευλυγισία στο σύστημά τους, κι έτσι δεν χρειάστηκε ν’ αλλάξουν εξίσου δραστικά. Λέω ότι ο αμερικανικός τρόπος είναι ανώτερος επειδή είναι πιο λειός. Είναι καλύτερος από μηχανικής πλευράς”.

Αυτή η αναλογία έκανε τον Αρκάντου να κοντοσταθεί, και ενώ αυτός το σκεφτόταν, ο Τζων Μπουν, που παρακολουθούσε τον Αρκάντου με μεγάλο ενδιαφέρον, είπε, “Ας ξαναγυρίσουμε στα καταφύγια. Πώς θα τα έκανες αλλιώς;”

Ο Αρκάντου είπε, “Δεν είμαι σίγουρος – πρέπει να δούμε τις περιοχές στις οποίες θα χτίσουμε, να περπατήσουμε πάνω τους, να το κουβεντιάσουμε. Είναι η διαδικασία που προτείνω, βλέπεις. Αλλά εν γένει νομίζω ότι οι χώροι εργασίας και οι χώροι κατοικίας θα έπρεπε να είναι αναμεμιγμένοι όσο το δυνατόν περισσότερο από πρακτικής πλευράς. Η δουλειά μας θα είναι κάτι παραπάνω από το να βγάζουμε το μισθό μας – θα είναι η τέχνη μας, ολόκληρη η ζωή μας. Θα τη δίνουμε ο ένας στον άλλο, δεν θα την αγοράζουμε. Και δεν θα πρέπει να υπάρχουν ίχνη ιεραρχίας. Δεν πιστεύω καν στο ηγετικό σύστημα που έχουμε τώρα”. Ένευσε ευγενικά προς τη Μάγια. “Τώρα είμαστε όλοι εξίσου υπεύθυνοι, και τα κτήριά

μας θα έπρεπε να το δείχνουν. Ο κύκλος είναι το καλύτερο – δύσκολο στην κατασκευή, αλλά λογικό για τη διατήρηση της θερμότητας. Ένας γεωδαιτικός θόλος θα ήταν ένας καλός συμβιβασμός – εύκολος στην κατασκευή, θα δείχνει την ισότητά μας. Όσο για τα εσωτερικά, ίσως να είναι τα περισσότερα ανοιχτά. Όλοι θα πρέπει να έχουν το δωμάτιό τους, βεβαίως, αλλά αυτά θα πρέπει να είναι μικρά. Να είναι τοποθετημένα στο χείλος, ίσως, και να αντικρίζουν μεγαλύτερους, κοινούς χώρους—” Πήρε ένα ποντίκι σε ένα τερματικό, άρχισε να σκιστάρει στην οθόνη. “Να. Αυτή είναι μια αρχιτεκτονική γραμματική που θα έλεγε "Απαντες ίσοι". Ναι;”

“Εκεί υπάρχουν ήδη πολλές προκατασκευασμένες μονάδες”, είπε ο Τζων. “Δεν είμαι σίγουρος αν θα μπορούσαν όλες να τροποποιηθούν”.

“Θα μπορούσαν αν το θέλαμε”.

“Αλλά είναι στ’ αλήθεια ανάγκη; Εννοώ, είναι σαφές ότι είμαστε ήδη μια ομάδα ίσων”.

“Είναι σαφές;” είπε ο Αρκάντυ απότομα, κοιτάζοντας γύρω του. “Αν ο Φρανκ και η Μάγια μάς πουν να κάνουμε κάτι, είμαστε ελεύθεροι να τους αγνοήσουμε; Αν το Χιούστον ή το Μπαϊκονούρ μάς πουν να κάνουμε κάτι, είμαστε ελεύθεροι να τους αγνοήσουμε;”

“Έτσι νομίζω”, απάντησε ήπια ο Τζων.

Αυτή η δήλωση έκανε τον Φρανκ να τον κοιτάξει με ένταση. Η συζήτηση χωριζόταν σε διάφορα μονοπάτια, καθώς πολλοί είχαν κάτι να πουν, αλλά ο Αρκάντυ τους σκέπασε πάλι όλους:

“Σταλήκαμε εδώ από τις κυβερνήσεις μας, και όλες οι κυβερνήσεις μας είναι ατελείς, οι περισσότερες με καταστροφικό τρόπο. Γι’ αυτό η ιστορία έχει τέτοια χάλια, τόσο αίμα. Τώρα δεν έχουμε κανέναν πάνω από το κεφάλι μας, κι εγώ προσωπικά δεν έχω σκοπό να επαναλάβω όλα τα λάθη της Γης μόνο και μόνο για χάρη της συμβατικής λογικής. Είμαστε οι πρώτοι Αρειανοί άποικοι! Είμαστε *επιστήμονες!* Είναι η *δουλειά* μας να σκεφτόμαστε καινούργια πράγματα, να τα κάνουμε καινούργια!”

Πάλι ξέσπασαν οι διαφωνίες. Η Μάγια γύρισε αλλού, και έβρισε σιωπηλά τον Αρκάντυ, νιώθοντας απόγνωση που οι άνθρωποι είχαν αρχίσει να θυμώνουν τόσο. Είδε ότι ο Τζων Μπουν χαμογελούσε. Έσπρωξε από το πάτωμα προς τον Αρκάντυ, φρέναρε πέφτοντας πάνω του, και μετά έσφιξε το χέρι του Αρκάντυ, μια κίνηση που τους στριφογύρισε και τους δύο στον αέρα, σ’ έναν αδέξιο χορό. Αυτή η χειρονομία υποστήριξης αμέσως έκανε τους ανθρώπους να το ξανασκεφτούν – η Μάγια το έβλεπε στα έκπληκτα πρόσωπά τους· ο Τζων, εκτός από το ότι ήταν διάσημος, είχε τη φήμη ότι ήταν μετριοπαθής, χαμηλών τόνων, και αν αυτός επιδοκίμαζε τις ιδέες του Αρκάντυ, τότε η κατάσταση άλλαζε.

“Κατάρα, Αρκ”, είπε ο Τζων. “Πρώτα εκείνες οι τρελές προβληματικές διαδρομές και τώρα αυτό – είσαι θηρίο, στ’ αλήθεια! Πώς στο διάβολο τους κατάφερες να σε βάλουν στο πλοίο, τέλος πάντων;”

Ακριβώς αυτό που θα ρωτούσα, σκέφτηκε η Μάγια.

“Είπα ψέματα”, είπε ο Αρκάντυ.

Όλοι γέλασαν. Ακόμα και ο Φρανκ, δείχνοντας έκπληκτος. “Μα φυσικά και είπα ψέματα!” φώναξε ο Αρκάντυ, μ’ ένα μεγάλο ανάποδο χαμόγελο να χωρίζει στα δύο το κόκκινο γένι του. “Πώς αλλιώς θα έφτανα εδώ; Θέλω να πάω στον Άρη για να κάνω αυτό που θέλω, και η επιτροπή επιλογής ήθελε ανθρώπους για να πάνε και να κάνουν ό,τι θα τους έλεγαν. Το ξέρετε αυτό!” Τους έδειξε με το χέρι, φώναξε: “Όλοι είπατε ψέματα, το ξέρετε!”

Ο Φρανκ γελούσε πιο δυνατά από κάθε άλλη φορά. Ο Σαξ φορούσε τη συνηθισμένη του έκφραση τύπου Μπάστερ Κήτον, αλλά σήκωσε το δάχτυλό του και είπε, “Ο Αναθεωρημένος Πολυφασικός Κατάλογος Προσωποκτιήτων της Μινεζότας”, και όλοι ξέσπασαν σε αποδοκμασίες. Όλοι είχαν υποχρεωθεί να περάσουν από αυτό το τεστ: ήταν το πιο πολυχρησιμοποιημένο ψυχολογικό τεστ σ’ όλο τον κόσμο, και οι ειδήμονες το είχαν σε εκτίμηση. Τα υποκείμενα του τεστ συμφωνούσαν ή διαφωνούσαν με πεντακόσιες πενήντα έξι φράσεις, και από τις απαντήσεις τους δημιουργούσαν ένα προφίλ· αλλά οι απόψεις αναφορικά με το τι σήμαιναν οι απαντήσεις βασιζόνταν στις προηγούμενες απαντήσεις ενός δείγματος 2600 λευκών, παντρεμένων, μεσοαστών αγροτών της Μινεζότας στη δεκαετία του 1930. Παρά τις μετέπειτα αναθεωρήσεις, οι διάχυτες προκαταλήψεις που δημιουργούσε η φύση της πρώτης εκείνης ομάδας ακόμα επηρέαζαν σημαντικά αυτό το τεστ· ή τουλάχιστον μερικοί αυτό πίστευαν. “Η Μινεζότα!” φώναξε ο Αρκάντυ, γουρλώνοντας τα μάτια του. “Αγρότες! Αγρότες από τη Μινεζότα! Σας το λέω τώρα, σε όλες τις ερωτήσεις απάντησα ψέματα! Απάντησα ακριβώς το αντίθετο από αυτό που ένιωθα στ’ αλήθεια, και να γιατί η βαθμολογία μου έδειξε ότι είμαι φυσιολογικός!”

Ενθουσιώδεις ζητωκραυγές υποδέχτηκαν αυτή την ανακοίνωση. “Τι στο διάβολο”, είπε ο Τζων, “εγώ είμαι από τη Μινεζότα, κι αναγκάστηκα να πω ψέματα”.

Κι άλλες ζητωκραυγές. Η Μάγια πρόσεξε ότι ο Φρανκ είχε κοκκινίσει από τα γέλια, δεν μπορούσε να μιλήσει, έσφιγγε με τα χέρια το στομάχι του, κουνούσε το κεφάλι, γελούσε πνιχτά, ανήμπορος να σταματήσει. Δεν τον είχε δει ποτέ να γελά έτσι.

Ο Σαξ είπε, “Το τεστ σάς έκανε να πείτε ψέματα”.

“Τι, εσένα όχι;” ζήτησε να μάθει ο Αρκάντυ. “Δεν είπες ψέματα κι εσύ;”

“Ε, όχι”, είπε ο Σαξ, ανοιγοκλείνοντας τα μάτια λες και η ιδέα του ψέματος δεν είχε ξαναπεράσει από το νου του. “Σε όλες τις ερωτήσεις είπα την αλήθεια”.

Γέλασαν ακόμα πιο δυνατά. Ο Σαξ κοίταζε έκπληκτος την αντίδρασή τους, αλλά αυτό απλώς τον έκανε να δείχνει ακόμα πιο αστειός.

Κάποιος φώναξε, “Τι λες, Μισέλ; Τι εξήγηση δίνεις;”

Ο Μισέλ Ντυβάλ άπλωσε τα χέρια του. “Ίσως να υποτιμάτε την πολυπλοκότητα του ΑΠΚΠΜ. Υπάρχουν ερωτήσεις που εξετάζουν το πόσο ειλικρινείς είσαστε”.

Αυτή η δήλωση έκανε μια βροχή ερωτήσεων να πέσει στον Μισέλ, μια μεθοδολογική ανάκριση. Ποιος ήταν ο πληθυσμός ελέγχου; Πώς οι δοκιμαστές έκαναν τις θεωρίες τους επιλαθεύσιμες; Πώς τις επαναλάμβαναν; Πώς εξάλειφαν τις εναλλακτικές ερμηνείες των δεδομένων; Πώς μπορούσαν να ισχυρίζονται ότι ήταν επιστημονικές με *οποιαδήποτε* έννοια του όρου; Προφανώς αρκετοί απ' αυτούς θεωρούσαν την ψυχολογία ψευδοεπιστήμη, και πολλοί ένιωθαν μεγάλη δυσαρέσκεια για τις δοκιμασίες τις οποίες είχαν υποστεί για να φτάσουν στο πλοίο. Τα χρόνια του ανταγωνισμού δεν τους είχαν αφήσει αλώβητους. Και η ανακάλυψη αυτής της κοινής αίσθησης έδωσε το έναυσμα για ηχηρές συζητήσεις. Η ένταση που είχαν προκαλέσει οι κουβέντες περί πολιτικής του Αρκάντυ εξανεμίστηκε.

Η Μάγια σκέφτηκε ότι ίσως ο Αρκάντυ να είχε απαλύνει το ένα με το άλλο. Αν ναι, είχε γίνει με έξυπνο τρόπο, μα ο Αρκάντυ ήταν έξυπνος. Η Μάγια ξανάφερε τη σκηνή στο νου της. Στην πραγματικότητα ο Τζων Μπουν ήταν εκείνος που είχε αλλάξει το θέμα. Στην ουσία είχε πετάξει στο ταβάνι και είχε έρθει για να σώσει τον Αρκάντυ, και ο Αρκάντυ είχε αρπάξει την ευκαιρία. Και οι δύο ήταν έξυπνοι. Σχηματίζοντας ίσως ένα είδος εναλλακτικής ηγεσίας, μ' έναν Αμερικανό κι έναν Ρώσο. Κάτι έπρεπε να γίνει γι' αυτό.

Η Μάγια είπε στον Μισέλ, “Νομίζεις ότι είναι κακό σημάδι που όλοι θεωρούμε τους εαυτούς μας ψεύτες;”

Ο Μισέλ σήκωσε τους ώμους. “Είναι υγιές να συζητάμε γι' αυτό. Τώρα συνειδητοποιούμε ότι μοιάζουμε περισσότερο απ' όσο νομίζαμε. Κανείς δεν είναι αναγκασμένος να νιώθει ότι ήταν ιδιαίτερα ανέντιμος για να έρθει στο πλοίο”.

“Κι εσύ;” ρώτησε ο Αρκάντυ. “Παρουσίασες τον εαυτό σου σαν έναν κατ' εξοχήν σώφρονα και ισορροπημένο ψυχολόγο, κρύβοντας το παράξενο μυαλό που γνωρίσαμε κι αγαπήσαμε;”

Ο Μισέλ μειδίασε. “Εσύ είσαι ο ειδικός στα παράξενα μυαλά, Αρκάντυ”.

Και μετά ακούστηκε μια φωνή από τους λιγοστούς που παρακολουθούσαν τις οθόνες. Η τιμή της ακτινοβολίας είχε αρχίσει να πέφτει. Μετά από λίγο ξανάρθε σ' ένα σημείο λίγο παραπάνω από τη φυσιολογική.

Κάποιος ξανάφερε την *Ποιμενική* στη στιγμή του καλέσματος του κόρνου. Η τελευταία κίνηση της συμφωνίας, το “Αισθήματα Χαράς κι Ευγνωμοσύνης μετά την Καταιγίδα”, χύθηκε από το σύστημα των μεγαφώνων, και καθώς άφηναν το καταφύγιο και απλώνονταν στο πλοίο σαν σπόρια πικραλίδας στην αύρα, η εξαίσια παλιά λαϊκή μελωδία μεταδιδόταν σ' ολόκληρο τον *Άρη* και ξεδιπλώνονταν μ' όλο τον Μπρουκνερικό πλούτο της. Ενώ αυτή έπαιζε, ανακάλυψαν ότι τα ανθεκτικά συστήματα του πλοίου είχαν επιζήσει δίχως να πάθουν το παραμικρό. Οι χοντροί τοίχοι της φάρμας και της βιοπεριοχής του δάσους είχαν προστατεύσει τα φυτά, και παρά το ότι κάποια θα πέθαιναν μαζικά, και θα υπήρχε μια ολόκληρη σοδειά την οποία δεν θα μπορούσαν να φάνε, τα αποθέματα των σπόρων ήταν άθικτα. Δεν θα μπορούσαν να φάνε ούτε και τα ζώα, τα οποία όμως σχεδόν σίγουρα θα γεννούσαν μια υγιή επόμενη γενιά. Οι μόνες απώλειες ήταν κάποια μελω-

δικά πουλιά στο εστιατόριο Δ τα οποία δεν είχαν πιάσει· βρήκαν μερικά νεκρά στο πάτωμα.

Όσο για το πλήρωμα, το καταφύγιο τους είχε προφυλάξει από τα πάντα εκτός από ακτινοβολία μεγέθους 6 ρεμ. Αυτό ήταν κάτι κακό για περίοδο μόνο τριών ωρών, αλλά θα μπορούσε να ήταν και χειρότερο. Το εξωτερικό του πλοίου είχε δεχτεί πάνω από 140 ρεμ, θανάσιμη δόση.

Έξι μήνες μέσα σ' ένα ξενοδοχείο, δίχως ούτε μια βόλτα έξω. Μέσα ήταν τέλος καλοκαιριού, και οι μέρες μεγάλες. Στους τοίχους και τα ταβάνια κυριαρχούσε το πράσινο, και οι άνθρωποι περπατούσαν ξυπόλητοι. Οι ήσυχες συζητήσεις σχεδόν δεν ακούγονταν στο μουρμούρο των μηχανών, το θρόισμα των ανεμιστήρων. Το πλοίο κατά κάποιον τρόπο έμοιαζε άδειο, με ολόκληρα τμήματά του εγκαταλειμμένα καθώς το πλήρωμα χαλάρωνε και ανέμενε. Οι άνθρωποι κάθονταν σε μικρές ομάδες στους διαδρόμους των Τορών Β και Δ, μιλώντας. Μερικοί σταματούσαν τη συζήτηση όταν περνούσε η Μάγια, κάτι το οποίο φυσικά εκείνη έβρισκε ανησυχητικό. Δυσκολευόταν να αποκοιμηθεί, δυσκολευόταν να ξυπνήσει. Η δουλειά την τάραζε: στο κάτω-κάτω, όλοι οι μηχανικοί το μόνο που έκαναν ήταν να περιμένουν, και οι προσομοιώσεις είχαν καταντήσει αφορήτες. Δυσκολευόταν να εκτιμήσει το πέρασμα του χρόνου. Παραπατούσε περισσότερο απ' όσο στο παρελθόν. Είχε πάει για να δει τον Βλαντ, κι αυτός της είχε συστήσει μεγαλύτερη κατανάλωση υγρών, περισσότερο τρέξιμο, περισσότερο κολύμπι.

Η Χιρόκο της είχε πει να περνά περισσότερες ώρες στη φάρμα. Το δοκίμασε, πέρασε ώρες ξεχορταριάζοντας, θερίζοντας, κλαδεύοντας, απλώνοντας λίπασμα, ποτίζοντας, μιλώντας, ξαποσταίνοντας σ' ένα παγκάκι, κοιτάζοντας τα φύλλα: σαν ναρκωμένη. Οι χώροι της φάρμας ήταν οι μεγαλύτεροι θάλαμοι, και οι βαρελοειδείς οροφές τους ήταν γεμάτες λαμπερές λωρίδες ήλιου. Τα πολυεπίπεδα πατώματα ασφικτιούσαν από φυτά, πολλά εκ των οποίων είχαν μεγαλώσει μετά την καταιγίδα. Δεν υπήρχε αρκετός χώρος για να τρέφεται το πλήρωμα αποκλειστικά με φαγητό από τη φάρμα, αλλά της Χιρόκο αυτό δεν της άρεσε καθόλου και πάλευε να το αλλάξει, και μετέτρεπε τις αίθουσες αποθήκευσης όταν άδειαζαν. Σε δίσκους που ήταν στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλο μεγάλωναν ποικιλίες-νάνοι από σιτάρι, ρύζι, σόγια και κριθάρι· πάνω από τους δίσκους κρέμονταν σειρές από υδροπονικές καλλιέργειες λαχανικών και πελώρια διάφανα βάζα με πράσινες και κίτρινες άλγες, που χρησιμοποιούνταν για τη ρύθμιση της επεξεργασίας των αερίων.

Κάποιες μέρες το μόνο που έκανε η Μάγια ήταν να χαζεύει την ομάδα της φάρμας που δούλευε. Η Χιρόκο και ο βοηθός της ο Ιγούάο πάντα ασχολούνταν με το ατέλειωτο σχέδιο του κλεισίματος του βιολογικού συστήματος υποστήριξης ζωής, και είχαν ένα πλήρωμα από άλλους τακτικούς που δούλευαν γι' αυτό: τον Ραούλ, τη Ράνα, τον Τζην, την Ευγενία, την Άντρεα, τον Ρότζερ, την Έλλεν, τον

Μπομπ και την Τάσα. Η επιτυχία στην απόπειρα κλεισίματος μετρίοταν με τιμές του K , όπου το K σήμαινε το κλείσιμο. Έτσι για κάθε ουσία που ανακύκλωναν,

$$K = 1 - e/E$$

όπου το E ήταν ο ρυθμός της κατανάλωσης στο σύστημα, e ο ρυθμός του (ανεπαρκούς) κλεισίματος, και 1 μια σταθερά για την οποία η Χιρόκο, νωρίτερα στην καριέρα της, είχε προσδιορίσει μια διορθωμένη τιμή. Ο στόχος, $K = 1 - 1$, ήταν ανέφικτος, αλλά το αγαπημένο παιχνίδι των βιολόγων της φάρμας ήταν η ασυμπτωματική προσέγγισή του, και κάτι παραπάνω, ήταν ζωτικής σημασίας για την ύπαρξή τους τελικά στον Άρη. Έτσι οι συζητήσεις περί αυτού μπορούσαν να κρατήσουν μέρες, και να καταλήξουν σε πολυπλοκότητες τις οποίες στην πραγματικότητα κανένας δεν καταλάβαινε. Στην ουσία η ομάδα της φάρμας έκανε ήδη την πραγματική δουλειά της, κι αυτό η Μάγια το ζήλευε: είχε μπουχτίσει τις προσομοιώσεις!

Για τη Μάγια η Χιρόκο ήταν ένα αίνιγμα. Απόμακρη και σοβαρή, πάντα έμοιαζε απορροφημένη στη δουλειά της και η ομάδα της έτεινε πάντα να μαζεύεται γύρω της, λες και ήταν η βασίλισσα ενός βασιλείου που δεν είχε καμία σχέση με το υπόλοιπο πλοίο. Αυτό δεν άρεσε στη Μάγια, αλλά δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Και κάτι στη στάση της Χιρόκο το έκανε να μην μοιάζει απειλητικό: ήταν δεδομένο, η φάρμα ήταν χωριστό μέρος, το πλήρωμά της χωριστή κοινωνία. Και ήταν πιθανόν ότι η Μάγια θα μπορούσε να τους χρησιμοποιήσει για να αντισταθμίσει με κάποιον τρόπο την επιρροή του Αρκάντου και του Τζων: έτσι δεν ανησυχούσε για το χωριστό βασιλείό τους. Και μάλιστα πήγαινε μαζί τους περισσότερο από ποτέ. Μερικές φορές όταν τελείωναν τη δουλειά τους τους ακολουθούσε στην πλήμη, για να παίζουν ένα παιχνίδι που είχαν επινοήσει το οποίο λεγόταν στοάλμα. Στο κεντρικό φρεάτιο υπήρχε μια σήραγγα για άλματα: οι ενώσεις μεταξύ των κυλίνδρων είχαν ανοιχτεί για να έχουν το ίδιο πλάτος με τους κυλίνδρους και να σχηματίζουν μια ενιαία λεία σήραγγα. Υπήρχαν κιγκλιδώματα για να διευκολύνουν τη γρήγορη μετακίνηση μπρος-πίσω σ' αυτή τη σήραγγα, αλλά σ' αυτό το παιχνίδι οι άλτες στέκονταν στη μπουκαπόρτα του καταφυγίου θυέλλης και προσπαθούσαν να πηδήξουν, διασχίζοντας τη σήραγγα, ως την μπουκαπόρτα του θόλου, σε απόσταση πεντακοσίων μέτρων, δίχως να πέσουν στους τοίχους ή τα κιγκλιδώματα. Αυτό ήταν ουσιαστικά αδύνατο λόγω των δυνάμεων Κοριόλις, και μπορούσε κανείς να κερδίσει ένα παιχνίδι πετώντας έστω και μόνο μέχρι τη μέση της σήραγγας. Μια μέρα όμως η Χιρόκο πέρασε από κει πηγαίνοντας να δει μια πειραματική σοδειά στο θόλο, και όταν τους χαιρέτησε πήρε φόρα από τη μπουκαπόρτα του καταφυγίου και πήδηξε, και αιωρήθηκε αργά σ' όλο το μήκος της σήραγγας, με το σώμα της να περιστρέφεται καθώς πετούσε, και φρενάρισε στην μπουκαπόρτα του θόλου απλώς εκτεινώντας το χέρι της.

Οι παίκτες στάθηκαν ατενίζοντας άναυδοι τη σήραγγα.

“Ε!” φώναξε η Ράνα στη Χιρόκο. “Πώς το 'κανες αυτό;”

“Ποιο;”

Της εξήγησαν το παιχνίδι. Εκείνη χαμογέλασε, και η Μάγια ξαφνικά ένιωσε με σιγουριά ότι η Χιρόκο γνώριζε από πριν τους κανόνες. “Πώς το ’κανες λοιπόν;” επανέλαβε η Ράνα.

“Πήδα ίσια!” εξήγησε η Χιρόκο, και χόθηκε στο θόλο.

Εκείνο το βράδυ στο δείπνο η ιστορία διαδόθηκε. Ο Φρανκ είπε στη Χιρόκο, “Ίσως απλώς να ήσουν τυχερή”. Η Χιρόκο χαμογέλασε. “Ίσως πρέπει εγώ κι εσύ να κάνουμε είκοσι άλματα και να δούμε ποιος θα κερδίσει”.

“Καλή ιδέα μου φαίνεται”.

“Τι θα στοιχηματίζουμε;”

“Χρήματα, φυσικά”.

Η Χιρόκο κούνησε το κεφάλι της. “Στ’ αλήθεια νομίζεις ότι τα χρήματα έχουν πια σημασία;”

Μερικές μέρες μετά, η Μάγια αιωρούνταν κάτω από την καμπύλη του θόλου μαζί με τον Φρανκ και τον Τζων, ατενίζοντας ευθεία μπροστά τον Άρη, ο οποίος τώρα ήταν ένα αμφίκυρτο σώμα μεγέθους δεκάρας.

“Πολλοί καυγάδες τώρα τελευταία”, σχολίασε ο Τζων αδιάφορα. “Άκουσα ότι ο Άλεξ και η Μαίρη πιάστηκαν στα χέρια. Ο Μισέλ λέει ότι είναι αναμενόμενο, αλλά όμως...”

“Ίσως να φέραμε πάρα πολλούς ηγέτες”, είπε η Μάγια.

“Ίσως θα έπρεπε εσύ να είσαι ο μοναδικός”, χλεύασε ο Φρανκ.

“Πάρα πολλούς αρχηγούς;” είπε ο Τζων

Ο Φρανκ κούνησε το κεφάλι. “Δεν είναι αυτό”.

“Όχι; Υπάρχουν πολλά αστέρια στο πλοίο”.

“Η παρόρμηση να διακριθείς και η παρόρμηση να ηγηθείς δεν είναι ίδιες. Μερικές φορές νομίζω ότι είναι αντίθετες”.

“Το αφήνω στην κρίση σας, κυβερνήτα”. Ο Τζων χαμογέλασε πλατιά βλέποντας το βλοσυρό ύφος του Φρανκ. Η Μάγια σκέφτηκε ότι ήταν ο μόνος άνετος ανάμεσά τους.

“Οι τρελογιατροί είδαν το πρόβλημα”, συνέχισε ο Φρανκ, “ήταν φανερό ακόμα και γι’ αυτούς. Χρησιμοποίησαν τη λύση του Χάρβαρντ”.

“Τη λύση του Χάρβαρντ”, επανέλαβε ο Τζων, απολαμβάνοντας τη γεύση της φράσης.

“Πριν από πολύ καιρό οι αρχές του Χάρβαρντ πρόσεξαν ότι αν έκαναν δεκτούς μόνο αριστούχους μαθητές, και μετά βαθμολογούσαν κανονικά όλους τους πρωτοετείς, ήταν ανησυχητικά μεγάλος ο αριθμός εκείνων που ένιωθαν άσχημα με τα Δ και τα Ε τους και λέρωναν την Αυλή τινάζοντας τα μυαλά τους”.

“Αυτό ήταν ανεπίτρεπτο”, είπε ο Τζων.

Η Μάγια κοίταξε το ταβάνι εκφραστικά. “Εσείς οι δύο πρέπει να πήγατε σε εμπορική σχολή, ε;”

“Βρήκαν ότι το κόλπο για να αποφεύγουν τέτοιες δυσάρεστες καταστάσεις ήταν να κάνουν δεκτούς ένα μικρό ποσοστό φοιτητών που ήταν συνηθισμένοι να παίρνουν μέτριους βαθμούς, αλλά είχαν ξεχωρίσει με κάποιον άλλο τρόπο—”

“Ας πούμε έχοντας το θράσος να κάνουν αίτηση στο Χάρβαρντ με μέτριους βαθμούς;”

“—συνηθισμένοι να είναι στον πάτο της βαθμολογίας, χαρούμενοι και μόνο που ήταν στο Χάρβαρντ”.

“Πού το έμαθες αυτό;” ρώτησε η Μάγια.

Ο Φρανκ χαμογέλασε. “Ήμουν ένας απ’ αυτούς”.

“Δεν έχουμε μετρίότητες στο πλοίο”, είπε ο Τζων.

Ο Φρανκ έδειξε αμφιβολία. “Έχουμε πολλούς έξυπνους επιστήμονες που δεν ενδιαφέρονται να κάνουν κουμάντο. Πολλοί το θεωρούν βαρετό. Διοικητικά καθήκοντα, ξέρεις τώρα. Χαίρονται τα παραδίδουν σε ανθρώπους σαν και μας”.

“Βήτα αρσενικά”, είπε ο Τζων, κοροϊδεύοντας τον Φρανκ και το ενδιαφέρον του στην κοινωνιοβιολογία. “Μεγαλοφυή πρόβατα”. Ο τρόπος που κοροΐδευαν ο ένας τον άλλο—

“Κάνεις λάθος”, είπε η Μάγια στον Φρανκ.

“Ίσως. Τέλος πάντων, αυτοί είναι το πολιτικό σώμα. Τουλάχιστον έχουν τη δύναμη να ακολουθήσουν”. Το είπε λες και η ιδέα τον έθλιβε.

Ο Τζων, που τον περίμεναν στη γέφυρα για βάρδια, αποχαιρέτησε κι έφυγε.

Ο Φρανκ πλησίασε τη Μάγια αιωρούμενος και αυτή σάλεψε νευρικά. Ποτέ δεν είχαν συζητήσει τη σύντομη σχέση τους η οποία δεν είχε αναφερθεί, έστω και έμμεσα, εδώ και αρκετό καιρό. Η Μάγια είχε σκεφτεί τι θα έλεγε αν τιθόταν το ζήτημα: θα έλεγε ότι μερικές φορές υποχωρούσε σ’ αυτό τον πειρασμό με άντρες που της άρεσαν. Ότι ήταν κάτι που είχε γίνει αυθόρμητα.

Αλλά ο Φρανκ απλώς έδειξε το κόκκινο σημάδι του ουρανού. “Αναρωτιέμαι γιατί πάμε”. Η Μάγια σήκωσε τους ώμους. Πιθανότατα ο Φρανκ δεν εννοούσε *πάμε*, αλλά *πάω*. “Όλοι έχουν τους λόγους τους”, είπε.

Αυτός της έριξε μια ματιά. “Μεγάλη αλήθεια”.

Αυτή αγνόησε τον τόνο της φωνής του. “Ίσως να είναι τα γονιδιά μας”, είπε. “Ίσως ένιωσαν ότι η κατάσταση στη Γη πήγαινε άσχημα. Ένιωσαν αυξημένη ταχύτητα μεταλλάξεων ή κάτι παρόμοιο”.

“Άρα ξεκίνησαν για μια καινούργια αρχή”.

“Ναι”.

“Η θεωρία του εγωιστικού γονιδίου. Η νοημοσύνη μόνο σαν βοηθητικό εργαλείο για την επιτυχή αναπαραγωγή”.

“Υποθέτω”.

“Αλλά αυτό το ταξίδι θέτει σε κίνδυνο την επιτυχή αναπαραγωγή”, είπε ο Φρανκ. “Δεν υπάρχει ασφάλεια εδώ έξω”.

“Αλλά ούτε και στη Γη υπάρχει ασφάλεια. Απόβλητα, ακτινοβολία, άλλοι άνθρωποι...”

Ο Φρανκ κούνησε το κεφάλι. “Όχι. Δεν νομίζω ότι ο εγωισμός είναι στα γονίδια. Νομίζω ότι είναι κάπου αλλού”. Απλωσε το δείκτη του, και την άγγιξε ανάμεσα στα στήθη – ένα χτυπηματάκι στο στέρνο, που τον έκανε να αιωρηθεί πίσω προς το πάτωμα. Δίχως να πάρει το βλέμμα του από πάνω της, άγγιξε το ίδιο σημείο στο θώρακά του. “Καληνύχτα, Μάγια”.

Μια ή δύο βδομάδες αργότερα, η Μάγια ήταν στη φάρμα και μάζευε λάχανα, περπατώντας σ’ ένα διάδρομο ανάμεσα στους μακριούς, στοιβαγμένους δίσκους τους. Ήταν ολομόναχη στην αίθουσα. Τα λάχανα έμοιαζαν με σειρές από μυαλά που έπαλλαν με σκέψεις στο λαμπερό φως του απογεύματος.

Έπειτα είδε μια κίνηση και κοίταξε στο πλάι. Στην άλλη μεριά της αίθουσας, μέσα από μια φιάλη αλγών, είδε ένα πρόσωπο. Το γυαλί της φιάλης το παραμόρφωνε: ένα αντρικό πρόσωπο, με καφετί δέρμα. Ο άντρας κοίταζε στο πλάι και δεν την έβλεπε. Έμοιαζε να μιλά με κάποιον τον οποίο η Μάγια δεν μπορούσε να δει. Ο άντρας μετακινήθηκε, και το είδωλο του προσώπου του φάνηκε καθαρά, μεγεθυμένο στη μέση της φιάλης. Η Μάγια κατάλαβε γιατί τον παρακολουθούσε με τόση προσοχή, γιατί το στομάχι της ήταν σφιγμένο: δεν τον είχε ξαναδεί άλλη φορά. Ο άντρας έστριψε και κοίταξε προς το μέρος της. Τα βλέμματά τους συναντήθηκαν μέσα από δύο καμπύλα στρώματα γυαλιού. Ήταν ένας ξένος, με αδύνατο πρόσωπο και μεγάλα μάτια.

Εξαφανίστηκε με μια καφετιά θολούρα. Η Μάγια δίστασε για μια στιγμή, φοβούμενη να τον καταδιώξει· έπειτα βίασε τον εαυτό της να τρέξει κατά μήκος της αίθουσας και να ανεβεί δύο στροφές της ένωσης, προς τον επόμενο κύλινδρο. Ήταν άδειος. Πέρασε τρέχοντας άλλους τρεις κυλίνδρους πριν σταματήσει. Μετά στάθηκε εκεί, κοιτάζοντας τις ντοματιές, με την ανάσα της να γδέρνει το λαιμό της. Ίδρωνε αλλά ένιωθε παγωνιά. Ένας ξένος. Ήταν αδύνατο. Αλλά τον είχε δει! Συγκεντρώθηκε στη μνήμη της, προσπάθησε να ξαναδεί το πρόσωπο. Ίσως να ήταν... μα όχι. Δεν ήταν κανένας από τους εκατό, το ήξερε αυτό. Μια από τις πιο ισχυρές ικανότητες του μυαλού ήταν να αναγνωρίζει πρόσωπα: ήταν απίστευτα ακριβές. Και ο άντρας είχε τρέξει μακριά της αμέσως μόλις την είχε δει.

Ένας λαθρεπιβάτης. Μα κι αυτό ήταν αδύνατο! Πού να κρυβόταν, πώς να ζούσε; Τι να είχε κάνει στη θύελλα της ακτινοβολίας; Μήπως είχε αρχίσει να βλέπει παραισθήσεις μπροστά της; Εκεί είχε καταντήσει;

Γύρισε στο δωμάτιό της, νιώθοντας ναυτία. Οι διάδρομοι του Τορού Δ έμοιαζαν κρύοι σε πείσμα του δυνατού φωτισμού, κι ένιωθε ρίγος στο σβέρκο της. Όταν φάνηκε η πόρτα, η Μάγια όρμηξε στο άσυλο του δωματίου της. Αλλά το δωμάτιό της ήταν μονάχα ένα κρεβάτι κι ένα τραπεζάκι, μια καρέκλα και μια ντουλάπα, μερικά ράφια με πράγματα. Κάθισε εκεί μια ώρα, έπειτα δύο. Αλλά δεν υπήρχε τίποτα να κάνει, καμία απάντηση, τίποτα να της αποσπάσει την προσοχή. Καμία διέξοδος.

Η Μάγια βρέθηκε ανήμπορη να αναφέρει σε οποιονδήποτε αυτό που είχε δει, και κατά κάποιον τρόπο αυτό τη φόβιζε περισσότερο από το ίδιο το περιστατικό, σαν να της υπογράμιζε πόσο αδύνατο ήταν. Οι άλλοι θα νόμιζαν ότι είχε τρελαθεί. Ποιο άλλο συμπέρασμα υπήρχε; Τι θα έτρωγε ο άντρας, πού θα κρυβόταν; Όχι. Ήταν πάρα πολλοί αυτοί που θα έπρεπε να το γνωρίζουν, δεν ήταν δυνατό. Αλλά εκείνο το πρόσωπο!

Ένα βράδυ το ξανάδε σ' ένα όνειρο, και ξύπνησε ιδρωμένη. Όπως ήξερε πολύ καλά, ένα από τα συμπτώματα του διαστημικού κλωνισμού ήταν οι παραισθήσεις. Συνέβαιναν σχετικά συχνά κατά τη διάρκεια μακράς παραμονής σε γήινη τροχιά, είχαν καταγραφεί αρκετές δεκάδες συμβάντα. Συνήθως άρχιζαν με τους ανθρώπους να ακούνε φωνές στο συνεχώς παρόντα θόρυβο των ανεμιστήρων και των μηχανισμών, αλλά μια αρκετά συχνή εναλλακτική πιθανότητα ήταν να βλέπουν συναδέλφους οι οποίοι δεν ήταν εκεί, ή ακόμα χειρότερα ντοπελγκάνγκερ, λες και το άδειο διάστημα είχε αρχίσει να γεμίζει καθρέφτες. Πιστευόταν ότι τα φαινόμενα τα προκαλούσε η μείωση των αισθητηριακών ερεθισμάτων, και ο Άρης, με το μακρύ ταξίδι του, δίχως να υπάρχει η Γη για να την κοιτάξει κανείς, και με ένα μεγαλοφυές (και μερικοί θα έλεγαν μανιακό) πλήρωμα, είχε θεωρηθεί επιρρεπής σ' αυτόν τον κίνδυνο. Ήταν ένας από τους κύριους λόγους που είχαν δώσει τόση ποικιλία χρωμάτων και υφών στα δωμάτια του πλοίου, και που ο καιρός άλλαζε κάθε μέρα και κάθε εποχή. Ακόμα κι έτσι, η Μάγια είχε δει κάτι που δεν μπορούσε να υπάρχει εκεί.

Και τώρα όταν περπατούσε στο πλοίο, της φαινόταν ότι το πλήρωμα έσπαζε σε μικρές και ιδιωτικές παρέες, παρέες που σπάνια αλληλεπιδρούσαν. Τα μέλη της ομάδας της φάρμας περνούσαν σχεδόν όλο τον καιρό τους στις φάρμες, μάλιστα έτρωγαν το φαγητό τους εκεί στους ορόφους, και κοιμόταν (μαζί, έλεγαν οι φήμες) ανάμεσα στις σειρές των φυτών. Η ιατρική ομάδα είχε τη δική της σουίτα με δωμάτια και γραφεία και εργαστήρια στον Τορό Β και περνούσαν εκεί τις ώρες τους, απορροφημένοι στα πειράματα και τις παρατηρήσεις και τις διαβουλεύσεις με τη Γη. Η ομάδα πτήσης προετοιμαζόταν για την είσοδο στην τροχιά του Άρη, τρέχοντας αρκετές προσομοιώσεις κάθε μέρα. Και οι υπόλοιποι ήταν... σκορπισμένοι. Δύσκολα βρίσκονταν. Καθώς η Μάγια περπατούσε στους τορούς, τα δωμάτια έμοιαζαν πιο άδεια από κάθε άλλη φορά. Το εστιατόριο Δ ποτέ δεν ήταν γεμάτο τώρα πια. Κι επίσης, στους απομονωμένους κόμπους των ανθρώπων που δεινούσαν εκεί, η Μάγια πρόσεχε ότι αρκετά συχνά ξεσπούσαν καυγάδες, οι οποίοι πνίγονταν με αλλόκοτη βίαση. Ιδιωτικά καπρίτσια, για ποιο λόγο όμως;

Και η ίδια η Μάγια μιλούσε λιγότερο στο τραπέζι και άκουγε περισσότερο. Μπορείς να καταλάβεις πολλά για μια κοινωνία από τα θέματα της συζήτησης που προκύπτουν. Σ' αυτούς τους ανθρώπους, ο λόγος ήταν σχεδόν πάντα περί επιστήμης. Επαγγελματικές κουβέντες: βιολογία, μηχανική, γεωλογία, ιατρική, οτιδήποτε. Γι' αυτά μπορούσες να μιλάς δίχως σταματημό.

Η Μάγια όμως πρόσεξε ότι όταν ο αριθμός των συμμετεχόντων σε μια συζήτηση έπεφτε κάτω από το τέσσερα, τα θέματα της συζήτησης συνήθως άλλαζαν. Η φλυαρία για τα επαγγελματικά ενισχυόταν (ή αντικαθίστατο εξ ολοκλήρου) από το κουτσομπολιό· και το κουτσομπολιό ήταν πάντα για εκείνες τις δύο δυνατές μορφές της κοινωνικής δυναμικής, το σεξ και την πολιτική. Οι φωνές χαμηλώναν, τα κεφάλια πλησίαζαν· και τα νέα διαδίδονταν. Οι φήμες για σεξουαλικές σχέσεις γίνονταν όλο και πιο συνηθισμένες και πιο χαμηλόφωνες, πιο καυστικές και πιο μπλεγμένες. Σε μερικές περιπτώσεις, όπως την ατυχή τριάδα της Τζάνετ Μπλυλέβεν, της Μαίρης Ντάνκελ και του Άλεξ Ζάλιν, έβγαιναν στο φως και γίνονταν το θέμα της συζήτησης ολόκληρου του πλοίου· σε άλλες, έμεναν τόσο κρυμμένες που η συζήτηση γινόταν με ψιθύρους, οι οποίοι συνοδεύονταν από εξεταστικές ματιές όλο νόημα. Η Τζάνετ Μπλυλέβεν είχε μπει στο εστιατόριο με τον Ρότζερ Κάλκινς, και ο Φρανκ σχολίασε στον Τζων, με χαμηλή φωνή που σκοπός της ήταν να φτάσει στ' αυτιά της Μάγιας, “Η Τζάνετ νομίζει ότι είμαστε πανμίζια”. Η Μάγια τον είχε αγνοήσει, όπως έκανε πάντα όταν ο Φρανκ μιλούσε μ' αυτό τον περιφρονητικό τόνο· αργότερα όμως είχε κοιτάξει τη λέξη σε ένα λεξικό κοινωνιοβιολογίας, και βρήκε ότι πανμίζια ήταν μια ομάδα στην οποία όλα τα αρσενικά ζευγάρωναν με όλα τα θηλυκά.

Την επόμενη μέρα κοίταξε την Τζάνετ με περιέργεια· δεν είχε την παραμικρή ιδέα. Η Τζάνετ ήταν φιλική, σε πλησίαζε όταν της μιλούσες, και στ' αλήθεια έδινε προσοχή. Και το χαμόγελό της ήταν αβίαστο. Αλλά... να, το πλοίο ήταν φτιαγμένο έτσι ώστε να εξασφαλίζει αρκετή ιδιωτικότητα. Δίχως αμφιβολία συνέβαιναν πολύ περισσότερα απ' όσα μπορούσε να ξέρει κανείς.

Και ανάμεσα σ' αυτές τις μυστικές ζωές άραγε δεν μπορούσε να υπάρχει άλλη μια μυστική ζωή, μια ζωή βιωμένη μοναχικά ή ομαδικά με λιγιστές άλλες μέσα στο πλήθος, σε κάποια μικρή κλίκα ή καμπάλα;

“Πρόσεξες τίποτα παράξενο τώρα τελευταία;” ρώτησε τη Νάντια μια μέρα, πάνω που τελείωναν τη συνηθισμένη κουβεντούλα τους στο πρόγευμα.

Η Νάντια σήκωσε τους ώμους. “Οι άνθρωποι βαριούνται. Είναι καιρός να φτάσουμε εκεί, νομίζω”.

Ίσως αυτό να ήταν όλο.

Η Νάντια είπε, “Έμαθες για τη Χιρόκο και τον Αρκάντου;”

Συνεχώς υπήρχαν φήμες για τη Χιρόκο. Η Μάγια το θεωρούσε κακόγουστο, ενοχλητικό. Το γεγονός ότι η μόνη Ασιάτισσα ανάμεσά τους ήταν το επίκεντρο αυτών των πραγμάτων – η κυρία δράκοντας, η μυστηριώδης απωανατολίτισσα... Κάτω από τις επιστημονικές, ορθολογικές επιφάνειες του μυαλού τους υπήρχαν

τόσες βαθιές και ισχυρές προλήψεις. Τα πάντα μπορούσαν να συμβούν, τα πάντα ήταν δυνατά.

Όπως το να δεις ένα πρόσωπο μέσα από το γυαλί.

Κι έτσι αφουγκράστηκε με το στομάχι της δεμένο κόμπο καθώς η Σάσα Εφραίμωφ έγερνε από το διπλανό τραπέζι για να απαντήσει στην ερώτηση της Νάντιας εκφράζοντας την απορία της αν η Χιρόκο μάζευε αντρικό χαρέμι. Αυτά ήταν βλακείες· παρ' όλο που η Μάγια έβρισκε ότι θα ήταν κάπως λογική μια κάποια συμμαχία μεταξύ Χιρόκο και Αρκάντυ, δεν μπορούσε να πει γιατί. Ο Αρκάντυ ήταν πολύ ευθύς όταν συνηγορούσε υπέρ της ανεξαρτησίας από τον έλεγχο αποστολής, η Χιρόκο ποτέ δεν μιλούσε γι' αυτό· μήπως όμως με τις πράξεις της δεν είχε ήδη πάρει μακριά την ομάδα της φάρμας, σε ένα νοητό τορό στον οποίο οι άλλοι δεν μπορούσαν να μπουν;

Ύστερα όμως όταν η Σάσα ισχυρίστηκε με χαμηλή φωνή ότι η Χιρόκο σχεδίαζε να γονιμοποιήσει αρκετά δικά της ωάρια με σπέρμα από όλους τους άντρες του Άρη και να τα αποθηκεύσει κρυονικά για να τα μεγαλώσει αργότερα στον Άρη, το μόνο που μπόρεσε να κάνει η Μάγια ήταν να αρπάξει το δίσκο της και να πάει στους νεροχύτες, νιώθοντας κάτι σαν ναυτία. Αποξενώνονταν.

Ο κόκκινος μηνίσκος μεγάλωσε κι άλλο, και μαζί του μεγάλωσε και η ένταση, λες και ήταν η ώρα πριν την καταιγίδα και ο αέρας ήταν γεμάτος σκόνη και κριεζώτο και στατικό ηλεκτρισμό. Λες και ο θεός του πολέμου ήταν στ' αλήθεια εκεί πάνω σε κείνο το ματωμένο σημάδι, περιμένοντάς τους. Τώρα τα πράσινα καλύμματα των τοίχων μέσα στον Άρη ήταν στολισμένα με κίτρινα και καφέ χρώματα, και το φως του απογεύματος ήταν πυκνό από το αγνό μπρούτζινο χρώμα των ατμών του νατρίου.

Οι άνθρωποι περνούσαν ώρες στο θόλο, παρακολουθώντας αυτό που κανένας άλλος ανάμεσά τους εκτός από τον Τζων δεν είχε ξαναδεί. Οι μηχανές ασκήσεων χρησιμοποιούνταν διαρκώς, οι προσομοιώσεις εκτελούνταν μ' ανανεωμένο ενθουσιασμό. Η Τζάνετ έκανε μια βόλτα στους τορούς, έστειλε πίσω εικόνες βίντεο από τις αλλαγές στο μικρό κόσμο τους· έπειτα πέταξε τα γυαλιά της σ' ένα τραπέζι και παραιτήθηκε από την ιδιότητά της ως ρεπόρτερ. “Κοιτάζτε, κουράστηκα να είμαι παρείσακτη”, είπε. “Κάθε φορά που μπαίνω σ' ένα δωμάτιο όλοι κλείνουν το στόμα τους ή ετοιμάζουν την επίσημη δήλωση. Λες και ήμουν κατάσκοπος του εχθρού!”

“Ήσουν”, είπε ο Αρκάντυ, και την αγκάλιασε σφιχτά.

Στην αρχή κανένας δεν προσφέρθηκε να αναλάβει τη δουλειά της. Το Χιούστον έστειλε μηνύματα ανησυχίας, ύστερα επιπλήξεις, ύστερα καλυμμένες απειλές. Τώρα που κόντευαν να φτάσουν στον Άρη, τα τηλεοπτικά κανάλια τους πρόβαλλαν περισσότερο, και η κατάσταση ήταν έτοιμη να “γίνει νόβα”, όπως το είχε θέσει ο Έλεγχος Αποστολής. Υπενθύμισαν στους αποίκους ότι αυτή η έκρηξη δημοσιότητας θα κατέληγε να ωφελήσει με διάφορους τρόπους το διαστημικό

πρόγραμμα· οι άποικοι έπρεπε να μαγνητοσκοπούν και να μεταδίδουν αυτά που έκαναν, για να κάνουν το κοινό να υποστηρίξει τις επόμενες αποστολές προς τον Άρη από τις οποίες εξαρτώνταν. Ήταν καθήκον τους να δημοσιοποιήσουν τις ιστορίες τους!

Ο Φρανκ βγήκε στην οθόνη και πρότεινε στους υπεύθυνους του ελέγχου αποστολής να φτιάξουν τις δικές τους αναφορές με σκηνές από τις ρομποτικές κάμερες. Ο Χέιστινγκς, ο επικεφαλής του Ελέγχου Αποστολής στο Χιούστον, φάνηκε ολοκάθαρα εξοργισμένος μ' αυτή την απάντηση. Αλλά όπως είχε πει ο Αρκάντυ, με ένα χαμόγελο που έκανε την ερώτηση να ισχύει για τα πάντα: “Μπορούν να κάνουν τίποτα;”

Η Μάγια κούνησε το κεφάλι. Καταλάβαινε ότι έστελναν ένα κακό μήνυμα· κι αποκάλυπταν αυτό που έκρυβαν ως τώρα τα βίντεο των αναφορών, ότι η ομάδα διαλυόταν και γινόταν αντιμαχόμενες κλίκες. Κάτι που έδειχνε και ότι η Μάγια δεν είχε τον έλεγχο του ρωσικού αποσπάσματος της αποστολής. Ετοιμαζόταν να ζητήσει από τη Νάντια να αναλάβει τη δημοσιογραφική δουλειά σαν χάρη, όταν η Φύλις και μερικοί φίλοι της από τον Τορό Β προσφέρθηκαν για τη δουλειά. Η Μάγια, γελώντας με την έκφραση του Αρκάντυ, τους την έδωσε. Ο Αρκάντυ προσποιήθηκε ότι δεν τον ένοιαζε. Η Μάγια, ενοχλημένη, είπε στα ρωσικά, “Ξέρεις ότι έχασες μια ευκαιρία! Ουσιαστικά μια ευκαιρία να πλάσεις την πραγματικότητα μας!”

“Όχι τη δική μας πραγματικότητα, Μάγια. Τη δική τους πραγματικότητα. Και δεν με νοιάζει τι σκέφτονται”.

Η Μάγια και ο Φρανκ άρχισαν να συσκέπτονται για την κατανομή των καθηκόντων μετά την προσεδάφιση. Ως ένα βαθμό ήταν προκαθορισμένη από τους κλάδους ειδικότητας των μελών του πληρώματος, λόγω όμως της υπερέπαρκειας των γνώσεων έπρεπε να γίνουν κάποιες επιλογές. Και οι προκλήσεις του Αρκάντυ είχαν τουλάχιστον αυτό το αποτέλεσμα: τα σχέδια που είχε κάνει ο Έλεγχος Αποστολής πριν την πτήση τώρα θεωρούνταν στην καλύτερη περίπτωση προσωρινά. Και μάλιστα κανείς δεν έδειχνε μεγάλη διάθεση να αναγνωρίσει την εξουσία της Μάγιας ή του Φρανκ, κάτι που δυσχέρανε την κατάσταση όταν έγινε γνωστό τι έκαναν.

Το αρχικό σχέδιο του Ελέγχου Αποστολής πρόβλεπε τη θεμελίωση μιας αποικίας-βάσης στις πεδιάδες βορείως του Χάσματος Οφίρ, του πελώριου βόρειου βραχίονα της Βάλες Μαρινέρις. Ολόκληρη η ομάδα της φάρμας είχε αναλάβει καθήκοντα στη βάση, όπως και η πλειοψηφία των μηχανικών και του ιατρικού προσωπικού – συνολικά, περίπου εξήντα από τους εκατό. Οι υπόλοιποι θα σκόρπιζαν σε επικουρικές αποστολές και θα επέστρεφαν ανά διαστήματα στο στρατόπεδο της βάσης. Η μεγαλύτερη επικουρική αποστολή θα αναλάμβανε να ελλιμενίσει ένα τμήμα του αποσυναρμολογημένου Άρη στο Φόβο, και θα άρχιζε τη μεταμόρφωση εκείνου του φεγγαριού σε διαστημικό σταθμό. Μια άλλη, μικρότε-

ρη αποστολή θα άφηνε το στρατόπεδο της βάσης και θα ταξίδευε βόρεια προς τον πολικό σκούφο, για να κατασκευάσει ένα εξορυκτικό σύστημα το οποίο θα μετέφερε κομμάτια πάγου πίσω στη βάση. Μια τρίτη αποστολή θα έκανε μια σειρά γεωλογικών μελετών, και θα ταξίδευε σ' ολόκληρο τον πλανήτη· επίζηλο καθήκον, βεβαίως. Οι μικρότερες ομάδες θα ήταν ημι-αυτόνομες για διαστήματα που έφταναν ως και τον ένα χρόνο, κι έτσι η επιλογή τους δεν ήταν ασήμαντο ζήτημα· τώρα πια γνώριζαν καλά πόσο μακρύς μπορούσε να είναι ένας χρόνος.

Ο Αρκάντυ και μια ομάδα φίλων του –ο Άλεξ, ο Ρότζερ, η Σαμάνθα, ο Έντβαρντ, η Τζάνετ, η Τατιάνα, η Ελένα– ζήτησαν όλες τις δουλειές στο Φόβο. Όταν η Φύλις και η Μαίρη έμαθαν γι' αυτό, ήρθαν στη Μάγια και τον Φρανκ για να διαμαρτυρηθούν. “Προφανώς προσπαθούν να ελέγξουν το Φόβο, και ποιος ξέρει τι θα τον κάνουν;”

Η Μάγια ένευσε, και έβλεπε ότι αυτό δεν άρεσε ούτε στον Φρανκ. Το πρόβλημα ήταν ότι κανένας άλλος δεν ήθελε να μείνει στο Φόβο· ακόμα και η Φύλις και η Μαίρη δεν χτυπιόνταν για να πάρουν αυτές τη θέση του πληρώματος του Αρκάντυ, κι έτσι δεν ήταν φανερό πώς μπορούσαν να του αντιταχθούν.

Μεγαλύτεροι καυγάδες ξέσπασαν όταν η Αν Κλέμυμπον μοίρασε τη λίστα του πληρώματος για τη γεωλογική μελέτη. Πολλοί ήθελαν να συμμετάσχουν εκεί, και αρκετοί από κείνους που είχαν μείνει εκτός της λίστας της είπαν ότι θα πήγαιναν για μελέτες είτε τους ήθελε η Αν είτε όχι.

Οι καυγάδες έγιναν συχνοί, και δηλητηριώδεις. Σχεδόν όλοι στο πλοίο δήλωναν συμμετοχή στη μια αποστολή ή την άλλη, προβάλλοντας τον εαυτό τους για τις τελικές αποφάσεις. Η Μάγια ένιωθε ότι έχανε κάθε έλεγχο του ρωσικού αποσπάσματος· είχε αρχίσει να εξοργίζεται με τον Αρκάντυ. Σε μια γενική συνέλευση πρότεινε σαρκαστικά να αφήσουν τον υπολογιστή να κάνει τις αναθέσεις. Απέρριψαν την ιδέα δίχως να δώσουν την παραμικρή σημασία στην εξουσία της. Η Μάγια σήκωσε τα χέρια. “Τι κάνουμε λοιπόν;”

Κανείς δεν ήξερε.

Η Μάγια και ο Φρανκ συσκέφθηκαν κατ' ιδίαν. “Ας προσπαθήσουμε να τους δώσουμε την ψευδαίσθηση ότι αυτοί παίρνουν την απόφαση”, της είπε με ένα σύντομο χαμόγελο· αυτή συνειδητοποίησε ότι δεν ήταν δυσαρεστημένος που την είχε δει να τα κάνει θάλασσα στη γενική συνέλευση. Η συνάντησή τους την κατέτρεχε, και τα έβαλε με τον εαυτό της για τη βλακεία της. Τα μικρά πολιμπυρό ήταν επικίνδυνα...

Ο Φρανκ τους ρώτησε όλους σχετικά με τις επιθυμίες τους, και μετά εμφάνισε τα αποτελέσματα στις οθόνες της γέφυρας, παρουσιάζοντας τις τρεις πρώτες επιλογές του καθενός. Οι γεωλογικές αποστολές ήταν δημοφιλείς, αλλά όχι η παραμονή στο Φόβο. Αυτό όλοι το ήξεραν ήδη, και οι κατάλογοι που είχαν ανακοινωθεί αποδείκνυαν ότι υπήρχαν λιγότερες αλληλοσυγκρουόμενες επιθυμίες απ' ό,τι φαινόταν. “Υπάρχουν παράπονα ότι ο Αρκάντυ θα πάρει τον έλεγχο του Φόβου”, είπε ο Φρανκ στην επόμενη γενική συνέλευση. “Αλλά κανένας άλλος

δεν θέλει τη δουλειά εκτός απ' αυτόν και τους φίλους του. Όλοι οι άλλοι θέλουν να κατέβουν στην επιφάνεια”.

Ο Αρκάντυ είπε, “Και μάλιστα θα έπρεπε να πάρουμε ανθυγιεινό επίδομα”.

“Δεν σου ταιριάζει να μιλάς για επιδόματα, Αρκάντυ”, είπε ο Φρανκ μελιστάλαχτα.

Ο Αρκάντυ χαμογέλασε πλατιά και ξανακάθισε.

Η Φύλις δεν γελούσε. “Ο Φόβος θα είναι σύνδεσμος μεταξύ Άρη και Γης, όπως οι διαστημικοί σταθμοί σε γήινη τροχιά. Δεν μπορείς να πας από τον έναν πλανήτη στον άλλο χωρίς αυτούς, είναι αυτό που οι ειδικοί της στρατηγικής του ναυτικού αποκαλούν σημεία στραγαλισμού”.

“Υπόσχομαι να μην αγγίζω με τα χέρια μου το λαιμό σας”, της είπε ο Αρκάντυ.

Ο Φρανκ είπε απότομα, “Όλοι θα είμαστε κομμάτι του ίδιου χωριού! Ό,τι κάνουμε μας επηρεάζει όλους! Και κρίνοντας από το φέρεσίμό σας, θα είναι καλό για μας να χωριζόμαστε που και που. Εμένα προσωπικά δεν θα με πείραζε να χάσω τον Αρκάντυ από τα μάτια μου για μερικούς μήνες”.

Ο Αρκάντυ υποκλίθηκε. “Φόβε, ερχόμαστε!”

Αλλά η Φύλις και η Μαίρη και η παρέα τους και πάλι δεν ήταν ευχαριστημένες. Περνούσαν αρκετό καιρό σε διαβουλεύσεις με το Χιούστον, και όποτε η Μάγια πήγαινε στον Τορό Β οι συζητήσεις έμοιαζαν να παγώνουν και τα βλέμματα την ακολουθούσαν με καχυποψία – λες και το ότι ήταν Ρωσίδα την έβαζε αυτομάτως στο στρατόπεδο του Αρκάντυ! Τους έβριζε για τη βλακεία τους, και έβριζε ακόμα περισσότερο τον Αρκάντυ. Εκείνος έφταιγε για όλα αυτά.

Τελικά όμως ήταν δύσκολο να πει κανείς τι συνέβαινε, με εκατό ανθρώπους σκορπισμένους σε ένα πλοίο που ξαφνικά φαινόταν πολύ μεγάλο. Ομάδες συμφερόντων, μικροπολιτική· στ' αλήθεια απομακρύνονταν ο ένας από τον άλλο. Μόνο εκατό άνθρωποι, και όμως η κοινότητα ήταν τόσο μεγάλη που δεν μπορούσε να έχει συνοχή! Και ούτε η ίδια ούτε ο Φρανκ μπορούσαν να κάνουν τίποτα.

Ένα βράδυ ονειρεύτηκε πάλι το πρόσωπο στη φάρμα. Ξύπνησε ταραγμένη, και δεν μπορούσε να ξανακοιμηθεί· και ξαφνικά τα πάντα έμοιαζαν να καταρρέουν. Πετούσαν όλοι τους στο κενό του διαστήματος μέσα σε ένα κουβαράκι από κολλημένες κονσέρβες, και υποτίθεται ότι η ίδια ήταν υπεύθυνη γι' αυτό το τρελό τρικάταρτο! Ήταν παράλογο!

Έφυγε από το δωμάτιό της, σκαρφάλωσε το τούνελ-ακτίνα του Δ προς το κεντρικό φρεάτιο. Τραβήχτηκε προς το θόλο, ξεχνώντας το παιχνίδι των στοαλμάτων.

Ήταν τέσσερις το πρωί. Το εσωτερικό του θόλου ήταν σαν πλανητάριο μετά την αναχώρηση του κοινού: σιωπηλό, άδειο, με χιλιάδες άστρα στριμωγμένα στο μαύρο ημισφαίριο του θόλου. Ο Άρης κρεμόταν ακριβώς από πάνω, ένα σώμα που η αμφίκυρτη όψη του έδειχνε σαφώς ότι ήταν σφαιρικό, ένα πέτρινο πορτο-

κάλι που κάποιος το είχε πετάξει ανάμεσα στα άστρα. Τα τέσσερα μεγάλα ηφαίστεια τον έκαναν να μοιάζει βλογοκομμένος, και μπορούσες να δεις τις μακριές ρωγμές της Μαρινέρις. Η Μάγια αιωρήθηκε κάτω του, με χέρια και πόδια ανοιχτά, στριφογυρίζοντας αργά, προσπαθώντας να τον καταλάβει, προσπαθώντας να νιώσει κάτι συγκεκριμένο στο πυκνό παραπέτασμα των συναισθημάτων της. Όταν ανοιγόκλεισε τα μάτια, μικρά σφαιρικά δάκρια αιωρήθηκαν προς τα έξω ανάμεσα στα άστρα.

Η αερόθυρα άνοιξε. Ο Τζων Μπουν μπήκε, την είδε, άρπαξε το χερούλι της πόρτας για να σταματήσει. “Α. Συγνώμη. Σε πειράζει να έρθω κι εγώ;”

“Όχι”. Η Μάγια ρούφηξε τη μύτη της και έτριψε τα μάτια της. “Πώς και ξύπνησες τέτοια ώρα;”

“Συχνά σηκώνομαι νωρίς. Και συ;”

“Άσχημα όνειρα”.

“Τι είδες;”

“Δεν θυμάμαι”, είπε, βλέποντας το πρόσωπο στο νου της.

Ο Μπουν έδωσε μια σπρωξιά, την προσπέρασε αιωρούμενος, πλησίασε στο θόλο. “Ποτέ δεν θυμάμαι τα όνειρά μου”.

“Ποτέ;”

“Δηλαδή, σπανίως. Αν κάτι με ξυπνήσει πάνω που ονειρεύομαι, και έχω χρόνο για να το σκεφτώ, τότε ίσως το θυμηθώ, τουλάχιστον για λίγο”.

“Αυτό είναι φυσιολογικό. Είναι όμως κακό σημάδι αν ποτέ δεν θυμάσαι τα όνειρά σου”.

“Αλήθεια; Τι σύμπτωμα είναι αυτό;”

“Σύμπτωμα ακραίας απώθησης, αν δεν με απατά η μνήμη μου”. Η αιώρησή της την είχε παρασύρει στην πλευρά του θόλου· έσπρωξε στον αέρα, φρενάρισε κόντρα στο θόλο πλάι στον Μπουν. “Ίσως όμως αυτό να είναι φροϋδισμού”.

“Μ’ άλλα λόγια κάτι σαν τη θεωρία του φλογιστού”.

Αυτή γέλασε. “Ακριβώς”.

Κοίταξαν τον Άρη, σχολίασαν τα χαρακτηριστικά της όψης του. Μίλησαν. Η Μάγια τού έριξε μια ματιά καθώς αυτός μιλούσε. Εμφάνιση όμορφη, όλο χαρά, δίχως ταυτότητα· πραγματικά, δεν ήταν ο τύπος της. Και μάλιστα στην αρχή είχε πάρει το κέφι του για βλακεία. Αλλά με το ταξίδι είχε δει ότι δεν ήταν βλάκας.

“Τι λες για τους καυγάδες για το τι πρέπει να κάνουμε εκεί πάνω;” τον ρώτησε, δείχνοντας την κόκκινη πέτρα μπροστά τους.

“Δεν ξέρω”.

“Νομίζω ότι η Φύλις έχει καλά επιχειρήματα”.

Αυτός σήκωσε τους ώμους. “Νομίζω ότι αυτό δεν σημαίνει τίποτα”.

“Τι θες να πεις;”

“Το μόνο τμήμα μιας διαφωνίας που έχει πραγματικά σημασία είναι τι γνώμη έχουμε για τους ανθρώπους που διαφωνούν. Ο Χ ισχυρίζεται το α, ο Ψ ισχυρίζεται το β. Λογομαχούν για να υποστηρίξουν τους ισχυρισμούς τους, με διάφορα

επιχειρήματα. Αλλά όταν το κοινό τους θυμάται τη συζήτησή τους, αυτό που έχει σημασία είναι απλώς ότι ο Χ πιστεύει το α και ο Ψ πιστεύει το β . Έπειτα οι άνθρωποι διαμορφώνουν την άποψή τους ανάλογα με τη γνώμη που έχουν για τον Χ και τον Ψ”.

“Μα είμαστε επιστήμονες. Μας εκπαίδευσαν για να κρίνουμε τις ενδείξεις”.

Ο Τζων ένευσε. “Πράγματι. Και μάλιστα, μιας και μου αρέσεις, παραδέχομαι το επιχειρήμά σου”.

Αυτή γέλασε και τον έσπρωξε, και κουτρουβάλησαν στις πλευρές του θόλου, μακριά ο ένας από τον άλλο.

Η Μάγια, ξαφνιασμένη από την πράξη της, σταμάτησε την πορεία της κόντρα στο πάτωμα.

Στράφηκε και είδε τον Τζων να επιβραδύνει στην άλλη πλευρά του θόλου και να κατεβαίνει στο πάτωμα. Την κοίταξε χαμογελώντας, έπιασε ένα κάγκελο και εκτοξεύθηκε στον αέρα, διασχίζοντας το χώρο του θόλου με πορεία που στόχευε προς το μέρος της.

Αμέσως η Μάγια κατάλαβε τι έκανε, και ξεχνώντας εντελώς την απόφασή της να αποφεύγει τέτοια πράγματα, ξεκίνησε με μια ώθηση για να τον αναχαιτίσει. Πέταξαν κατευθείαν ο ένας προς τον άλλο, και για να αποφύγουν μια οδυνηρή σύγκρουση πιάστηκαν και έστριψαν στον αέρα, σαν να χόρευαν. Στριφογύρισαν, σφιχτά πιασμένοι χέρι-χέρι, ανεβαίνοντας ελικοειδώς προς το θόλο. Ήταν ένας χορός με σαφές και ξεκάθαρο τέρμα, που θα το έφταναν όποτε ήθελαν: ουφ! Το αίμα έτρεχε στις φλέβες της Μάγιας, και η ανάσα της έξυνε το λαιμό της. Ενώ στριφογυρνούσαν, έσφιξαν τους δικέφαλούς τους και τραβήχτηκαν πιο κοντά, αργά σαν σκάφος που ελλιμενιζόταν, και φιλήθηκαν.

Ο Τζων την έσπρωξε μ’ ένα χαμόγελο, κάνοντάς την να πετάξει προς το θόλο ενώ αυτός πήγαινε προς το πάτωμα, απ’ όπου πιάστηκε και σύρθηκε προς τη μπουκαπόρτα της αίθουσας. Την κλείδωσε.

Η Μάγια άφησε τα μαλλιά της ελεύθερα και τα τίναξε έτσι που αιωρήθηκαν γύρω από το κεφάλι της, πάνω από το πρόσωπό της. Τα τίναξε δυνατά και γέλασε. Όχι ότι ένιωθε να βρίσκεται στα πρόθυρα κάποιου έρωτα μεγάλου ή κατακλυστικού· απλώς θα ήταν διασκεδαστικό· κι αυτή η αίσθηση της απλότητας ήταν... Ένιωσε ένα άγριο κύμα λαγνείας, και ωθώντας το θόλο ξεκίνησε προς τον Τζων. Έκανε μια αργή τούμπα, βγάζοντας τη φόρμα της καθώς στριφογυρνούσε, με την καρδιά της να βροντά σαν ταμπούρλο και το αίμα να ορμά στην επιδερμίδα της που τη γαργαλούσε σαν να ξεπάγωνε καθώς γδυνόταν και έπεφτε πάνω στον Τζων και πετούσε μακριά του έχοντας αρπάξει υπερβολικά νωρίς το μανίκι του· αναπήδησαν τριγύρω στο θάλαμο καθώς έβγαζαν τα ρούχα τους, υπολογίζοντας λάθος γωνίες και αδράνεια ώσπου με ένα απαλό σπρώξιμο με τα δάχτυλα των ποδιών πέταξαν ο ένας στον άλλο και αντάμωσαν με ένα στροβιλιστό αγκάλιασμα, και φιλήθηκαν μετέωροι ανάμεσα στα μετέωρα ρούχα τους.

Τις επόμενες μέρες ξανασυναντήθηκαν. Δεν έκαναν καμία προσπάθεια να κρύψουν τη σχέση τους· κι έτσι πολύ σύντομα ήταν ένα γνωστό ζήτημα, δημοσίως ζευγάρι. Πολλοί στο πλοίο τα έχασαν με αυτή την εξέλιξη· και μια μέρα καθώς η Μάγια έμπαινε στο εστιατόριο έπιασε μια φευγαλέα ματιά από τον Φρανκ που καθόταν σε ένα γωνιακό τραπέζι, που την έκανε να ανατριχιάσει· της θύμισε κάποια άλλη φορά, κάποιο περιστατικό, κάποια έκφραση στο πρόσωπό του που δύσκολα θα μπορούσε να ξαναθυμηθεί.

Οι περισσότεροι στο πλοίο όμως έμοιαζαν ευχαριστημένοι. Στο κάτω-κάτω ήταν κάτι σαν βασιλικός γάμος, μια συμμαχία των δύο δυνάμεων πίσω από την αποστολή, που σήμαινε αρμονία. Και μάλιστα η ένωση φάνηκε να γίνεται καταλύτης για ορισμένες άλλες που ή αποκαλύφθηκαν ή, σ' αυτό το υπερκορεσμένο μέσο, δημιουργήθηκαν. Ο Βλαντ και η Ούρσουλα, ο Ντιμίτρι και η Ελένα, ο Ραούλ και η Μαρίνα· παντού υπήρχαν νεοεμφανισμένα ζευγάρια, σε σημείο που όσοι ήταν μόνοι ανάμεσά τους άρχισαν να κάνουν νευρικά αστεία. Αλλά η Μάγια νόμιζε ότι παρατηρούσε λιγότερη ένταση στις φωνές, λιγότερες λογομαχίες, περισσότερο γέλιο.

Ένα βράδυ, εκεί που ξάπλωνε και το σκεφτόταν (και σκεφτόταν να τραβήξει κατά το δωμάτιο του Τζον) αναρωτήθηκε αν αυτός ήταν ο λόγος που είχαν βρεθεί μαζί· όχι από έρωτα, ακόμα και τώρα δεν τον αγαπούσε, δεν ένιωθε γι' αυτόν κάτι παραπάνω από φιλία η οποία φορτιζόταν από πόθο δυνατό αλλά απρόσωπο – αλλά επειδή το γεγονός ήταν ότι ήταν ένα *χρήσιμο* ζευγάρι. Χρήσιμο γι' αυτήν – αλλά απέφυγε αυτή τη σκέψη, συγκεντρώθηκε στη χρησιμότητα του ζευγαρώματος για την αποστολή γενικότερα. Ναι, ήταν πολιτική. Σαν φεουδαρχική πολιτική, ή σαν τις αρχαίες κωμωδίες της άνοιξης και της αναδημιουργίας. Κι έπρεπε να παραδεχτεί ότι αυτή την αίσθηση είχε· σαν να ενεργούσε ανταποκρινόμενη σε προσταγές ισχυρότερες από τις δικές της επιθυμίες, σαν να βίωνε τις επιθυμίες μιας μεγαλύτερης δύναμης. Ή ίσως του ίδιου του Άρη. Η αίσθηση δεν ήταν δυσάρεστη.

Όσο για την ιδέα ότι μπορεί να είχε κερδίσει ένα πλεονέκτημα έναντι του Αρκάντυ· ή του Φρανκ· ή της Χιρόκο... ε, αυτό κατάφερε να μην το σκέφτεται. Ήταν ένα από τα ταλέντα της Μάγιας.

Πορτοκαλιά και κίτρινα και κόκκινα μπουμπούκια απλώθηκαν στους τοίχους. Ο Άρης τώρα είχε το μέγεθος του φεγγαριού στον ουρανό της Γης. Ήταν καιρός για τους καρπούς των κόπων τους· άλλη μια βδομάδα μόνο, και θα έφταναν.

Υπήρχε ακόμη ένταση για τα άλυτα προβλήματα των καθηκόντων μετά την προσεδάφιση. Και τώρα η Μάγια έβρισκε ότι ήταν δυσκολότερο από ποτέ να συνεργαστεί με τον Φρανκ· δεν ήταν κάτι φανερό, αλλά από το νου της περνούσε ότι ο Φρανκ δεν ενοχλούνταν από την ανικανότητά της να εξομαλύνει την κατάσταση, επειδή τα μπλεξίματα προκαλούνταν περισσότερο από τον Αρκάντυ παρά από οποιονδήποτε άλλο κι έτσι έδειχνε να είναι περισσότερο λάθος της Μάγιας

παρά του Φρανκ. Αρκετές φορές έφευγε από μια συνάντηση με τον Φρανκ και πήγαινε στον Τζων, ελπίζοντας ότι θα έβρισκε βοήθεια. Αλλά ο Τζων δεν έπαιρνε μέρος στις αντιπαραθέσεις, και υποστήριζε ό,τι πρότεινε ο Φρανκ. Οι συμβουλές που έδινε στη Μάγια κατ' ιδίαν ήταν οξυδερκείς, αλλά το πρόβλημα ήταν ότι ο Τζων συμπαθούσε τον Αρκάντυ και αντιπαθούσε τη Φύλις· κι έτσι συχνά της πρότεινε να υποστηρίξει τον Αρκάντυ, δίχως απ' ό,τι φαινόταν να αντιλαμβάνεται ότι αυτό υπέσκαπτε την εξουσία της μεταξύ των άλλων Ρώσων. Αυτό όμως η Μάγια δεν του το επισήμανε καμία φορά. Έστω κι αν ήταν εραστές, υπήρχαν θέματα τα οποία δεν ήθελε να συζητήσει μαζί του, ούτε και με κανέναν άλλο.

Μια βραδιά όμως στο δωμάτιό του τα νεύρα της ήταν τεντωμένα και ξάπλωνε εκεί, μη μπορώντας να αποκοιμηθεί, ανησυχώντας για διάφορα πράγματα, και είπε:

“Νομίζεις ότι θα μπορούσε να κρυφτεί ένας λαθρεπιβάτης στο πλοίο;”

“Ε, δεν ξέρω”, είπε αυτός, ξαφνιασμένος. “Γιατί ρωτάς;”

Ξεροκατάπτε και του είπε για το πρόσωπο μέσα από τη φιάλη των αλγών.

Αυτός ανακάθισε, κοιτάζοντάς την επίμονα. “Είσαι σίγουρη ότι δεν ήταν...”

“Δεν ήταν κανένας από μας”.

Αυτός έτριψε το σαγόνι του. “Ε... φαντάζομαι ότι αν είχε βοήθεια από κάποιον του πληρώματος...”

“Τη Χιρόκο”, υπέδειξε η Μάγια. “Θέλω να πω, όχι μόνο επειδή είναι η Χιρόκο, αλλά εξαιτίας της φάρμας και τα λοιπά. Θα του έλυνε το πρόβλημα της τροφής, κι εκεί υπάρχουν πολλά μέρη για να κρυφτείς. Και στη θύελλα θα μπορούσε να πάει στο καταφύγιο των ζώων”.

“Δέχτηκαν πολλά ρεμ!”

“Μα θα μπορούσε να κρυφτεί πίσω από το νερό τους. Δεν θα ήταν δύσκολο να στήσει καταφύγιο για ένα άτομο”.

Ο Τζων ακόμα δεν είχε χωνέψει την ιδέα. “Έναν ολόκληρο χρόνο να κρύβεται!”

“Το πλοίο είναι μεγάλο. Θα μπορούσε να γίνει, ε;”

“Ε, φαντάζομαι. Ναι, θα μπορούσε, νομίζω. Αλλά γιατί;”

Η Μάγια σήκωσε τους ώμους. “Δεν έχω ιδέα. Κάποιος που δεν ήθελε να έρθει, που δεν είχε επιλεγεί. Κάποιος που είχε ένα φίλο, ή φίλους...”

“Έστω κι έτσι! Εννοώ, πολλοί είχαμε φίλους που ήθελαν να έρθουν. Αυτό δεν σημαίνει ότι...”

“Ξέρω, ξέρω”.

Το κουβέντιασαν σχεδόν μια ώρα, συζητώντας για τους πιθανούς λόγους, τις μεθόδους που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να χώσουν έναν επιβάτη στο πλοίο, να τον κρύψουν, και τα λοιπά. Και μετά η Μάγια πρόσεξε ξαφνικά ότι ένιωθε πολύ καλύτερα· ότι ένιωθε, μάλιστα, υπέροχα. Ο Τζων την πίστευε, και δεν σκεφτόταν ότι της είχε στρίψει! Ένιωσε ένα κύμα ανακούφισης και ευτυχίας, και τον αγκάλιασε.

“Νιώθω τόσο ωραία που μπορώ να σου μιλάω γι’ αυτό!”

Αυτός χαμογέλασε. “Είμαστε φίλοι, Μάγια. Έπρεπε να το είχες αναφέρει πιο νωρίς”.

“Ναι”.

Ο θόλος θα ήταν υπέροχο μέρος για να βλέπουν την τελική προσέγγιση στον Άρη, αλλά θα φρενάρizαν με τον αέρα για να μειώσουν την ταχύτητά τους, και ο θόλος θα ήταν πίσω από τη θερμική ασπίδα που άπλωναν τώρα. Δεν θα είχαν θέα.

Η αεροπέδηση τους είχε γλιτώσει από την ανάγκη να κουβαλήσουν την πελώρια ποσότητα καυσίμων που θα χρειαζόταν για να επιβραδύνουν, αλλά ήταν μια διαδικασία μεγάλης ακρίβειας, και επομένως επικίνδυνη. Είχαν περιθώριο λιγότερο από ένα χιλιοστό του δευτερολέπτου του τόξου, κι έτσι αρκετές μέρες πριν την είσοδο στην τροχιά του Άρη η ομάδα πλοήγησης άρχισε να αλλάζει την τροχιά τους με μικρές ώσεις σε ωριαία σχεδόν βάση, ρυθμίζοντας με λεπτότητα την προσέγγιση. Έπειτα, καθώς πλησίαζαν, σταμάτησαν την περιστροφή. Η επιστροφή στην έλλειψη βαρύτητας, ακόμα και στους τορούς, ήταν ένα σοκ· η Μάγια ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι αυτό δεν ήταν άλλη μια προσομοίωση. Αναπήδησε στους διαδρόμους όπου φυσούσε άνεμος, βλέποντας τα πάντα από μια καινούργια, υψηλότερη προοπτική· και ξαφνικά ένιωσε ότι ήταν αλήθεια.

Κοιμόταν όποτε μπορούσε, μια ώρα εδώ, τρεις ώρες εκεί. Κάθε φορά που σάλευε, μετέωρη μέσα στον υννόσακό της, ένιωθε για μια στιγμή αποπροσανατολισμένη, και νόμιζε ότι ήταν πάλι στο *Νόβυ Μπρ*. Έπειτα θυμόταν, και η αδρεναλίνη την ξυπνούσε απότομα: κόντευαν. Διέσχισε τα χωλ του τορού, σπρώχνοντας τα καφέ και χρυσά και μπρούτζινα καλύμματα των τοίχων. Στη γέφυρα ρωτούσε τη Μαίρη ή τον Ραούλ ή τη Μαρίνα, ή κάποιον άλλο από την ομάδα πλοήγησης· όλα κανονικά στην πορεία τους. Πλησίαζαν τον Άρη τόσο γρήγορα που ήταν σαν να τον έβλεπαν να μεγαλώνει στις οθόνες.

Έπρεπε να περάσουν τριάντα χιλιόμετρα πάνω από τον πλανήτη, ή περίπου το ένα δεκάκις εκατομμυριοστό της απόστασης που είχαν διανύσει. Κανένα πρόβλημα, είπε η Μαίρη, ρίχνοντας μια ματιά στον Αρκάντυ. Ως τώρα έκαναν μια Μαντρική Διαδρομή, και κατ’ ελπίδαν δεν θα πρόκυπτε κανένα από τα τρελά προβλήματα του.

Τα μέλη του πληρώματος που δεν είχαν σχέση με την πλοήγηση ασφάλιζαν τον εξοπλισμό, προετοιμάζαν τα πάντα για τη ροπή και τα τραντάγματα που θα έρχονταν μαζί με τα δύομισι g. Μερικοί θα έβγαιναν με ΕΟΔ, για να απλώσουν βοηθητικές θερμικές ασπίδες και τα λοιπά. Πολλά έμεναν να γίνουν· κι όμως οι μέρες έμοιαζαν μεγάλες.

Θα συνέβαινε κατά τα μεσάνυχτα, κι έτσι εκείνη τη βραδιά όλα τα φώτα έμειναν αναμμένα, και κανείς δεν πήγε για ύπνο. Όλοι είχαν τη θέση τους – μερικοί σε βάρδια, οι περισσότεροι απλώς περίμεναν. Η Μάγια καθόταν στην καρέκλα της

στη γέφυρα, παρακολουθώντας τις οθόνες και τα μόνιτορ, και σκεφτόταν ότι έμοιαζαν όπως ακριβώς θα ήταν αν έκαναν μια προσομοίωση στο Μπαϊκονούρ. Στ' αλήθεια έμπαιναν σε τροχιά γύρω από τον Άρη;

Στ' αλήθεια. Ο Άρης έπεσε στην αραιή ψηλή ατμόσφαιρα του Άρη με σαράντα χιλιάδες χιλιόμετρα ανά ώρα, και αμέσως το πλοίο άρχισε να τραντάζεται δυνατά, και η καρέκλα της Μάγιας την ταρακουνούσε, και ακουγόταν ένα αγνό χαμηλό αδύνατο μουγκρητό, σαν να πετούσαν μέσα σε μια υψικάμινο – κι έτσι ακριβώς έμοιαζε, επειδή οι οθόνες ξεχειλίζουν από μια έντονη πορτοκαλορόζ λάμψη. Ο συμπεσιμένος αέρας αναπηδούσε από τις θερμικές ασπίδες και περνούσε πυρωμένος από τις εξωτερικές κάμερες, έτσι που ολόκληρη η γέφυρα είχε βαφτεί στο χρώμα του Άρη. Έπειτα η βαρύτητα επέστρεψε δριμύτερη· τα πλευρά της Μάγιας ζουλήχτηκαν τόσο δυνατά που δυσκολεύοταν να ανασάνει, και τα μάτια της θάμπωσαν. Πονούσε!

Όργανων τον αραιό αέρα με ταχύτητα και βάρος που ήταν υπολογισμένα για να τους βάλουν σε μεταβατική τροχιά, όπως το αποκαλούσαν οι ειδικοί της αεροδυναμικής, μια κατάσταση ανάμεσα στην ελεύθερη μοριακή ροή και τη συνεχή ροή. Ο προτιμώμενος τρόπος ταξιδιού θα ήταν η ελεύθερη μοριακή ροή, όπου ο αέρας που χτυπούσε τη θερμική ασπίδα θα σπρωχόταν στο πλάι και το δημιουργούμενο κενό θα ξαναγέμιζε με τη διάχυση των μορίων· αλλά κινούνταν τόσο γρήγορα που αυτό δεν μπορούσε να γίνει, και μετά βίας απέφευγαν την τρομερή θερμότητα της συνεχούς ροής, στην οποία ο αέρας θα κινούνταν πάνω από την ασπίδα και το πλοίο σαν μέρος μιας κυματικής δράσης. Το καλύτερο που μπορούσαν να κάνουν ήταν να πάρουν την υψηλότερη δυνατή τροχιά που θα τους πρόσφερε επαρκή επιβράδυνση· κι αυτό σήμαινε ότι έμπαιναν σε μεταβατική ροή, η οποία ταλαντωνόταν μεταξύ μοριακής και συνεχούς ροής, με αποτέλεσμα μια διαδρομή γεμάτη κραδασμούς. Εκεί ακριβώς ήταν ο κίνδυνος. Αν χτυπούσαν ένα θύλακο υψηλής πίεσης στην αρειανή ατμόσφαιρα, και η θερμότητα ή οι δονήσεις ή οι δυνάμεις g χαλούσαν κάποιον ευαίσθητο μηχανισμό, τότε θα βρίσκονταν σε έναν από τους εφιάλτες του Αρκάντυ ακριβώς τη στιγμή που ήταν καθηλωμένοι στις θέσεις τους, “ζυγίζοντας” διακόσια κιλά ο καθένας, κάτι που ο Αρκάντυ ποτέ δεν είχε μπορέσει να προσομοιώσει καλά. Η Μάγια σκέφτηκε βλοσυρά ότι στον πραγματικό κόσμο την ίδια στιγμή που ήταν περισσότερο ευάλωτοι στον κίνδυνο ήταν επίσης και πιο ανήμποροι να τον αντιμετωπίσουν.

Η μοίρα όμως θέλησε να είναι σταθερός ο καιρός στη στρατόσφαιρα του Άρη και έμειναν στη Μαντρική Διαδρομή, η οποία στην πραγματικότητα ήταν οκτώ λεπτά με βρυχηθμούς, κραδασμούς και κομμένες ανάσες. Η Μάγια δεν θυμόταν άλλη ώρα που να είχε κρατήσει τόσο πολύ. Οι αισθητήρες έδειχναν ότι η κεντρική θερμική ασπίδα είχε ανέβει στους 600⁰ Κέλβιν–

Και μετά οι κραδασμοί σταμάτησαν. Ο βρυχηθμός κόπηκε. Είχαν ξεγλιστρήσει έξω από την ατμόσφαιρα, περνώντας ξυστά πάνω από το ένα τέταρτο του πλανήτη. Είχαν επιβραδύνει κατά είκοσι χιλιάδες χιλιόμετρα ανά ώρα, και η θερ-

μοκρασία της ασπίδας είχε ανέβει στους 710⁰ Κέλβιν, πολύ κοντά στο όριο της. Αλλά η μέθοδος είχε πετύχει. Όλα ήταν ασάλευτα. Αιωρούνταν, πάλι αβραείς, κρατημένοι από τις ζώνες των θέσεών τους. Ένιωθαν σαν να είχαν σταματήσει κάθε κίνηση, σαν να μετεωρίζονταν σε απόλυτη σιωπή.

Λύθηκαν τρέμοντας, αιωρήθηκαν σαν φαντάσματα στο δροσερό αέρα των δωματίων, και στ' αυτιά τους ηχούσε ένα αμυδρό, αιθέριο μουγκρητό, που τόνιζε τη σιωπή. Μιλούσαν υπερβολικά δυνατά, έδιναν κι έσφιγγαν τα χέρια. Η Μάγια ένιωθε ζαλάδα, και δεν καταλάβαινε τι της έλεγαν οι άλλοι· όχι επειδή δεν μπορούσε να τους ακούσει, αλλά επειδή δεν τους πρόσεχε.

Μετά από δώδεκα ώρες δίχως βαρύτητα, η καινούργια πορεία τούς οδήγησε σε περίαψη τριάντα πέντε χιλιομέτρων από τον Άρη. Εκεί πυροδότησαν τους κεντρικούς πυραύλους για μια σύντομη ώση, αυξάνοντας την ταχύτητά τους κατά εκατό χιλιόμετρα ανά ώρα· έπειτα ξανατραβήχτηκαν προς τον Άρη, χαράζοντας μια έλλειψη που θα τους ξανάφερνε σε απόσταση πεντακοσίων χιλιομέτρων από την επιφάνεια. Ήταν σε αρειανή τροχιά.

Κάθε ελλειπτική τροχιά του πλανήτη χρειαζόταν μια περίπου μέρα. Τους δύο μήνες που ακολούθησαν, οι υπολογιστές θα έλεγχαν τις ώσεις που σταδιακά θα έκαναν την τροχιά τους κυκλική, λίγο μόλις πιο μέσα από την τροχιά του Φόβου. Αλλά οι ομάδες προσεδάφισης θα κατέβαιναν στην επιφάνεια πολύ νωρίτερα, τώρα που το απόγειο ήταν τόσο κοντά.

Μετακίνησαν τις θερμικές ασπίδες πίσω στη θέση αποθήκευσης, και μπήκαν στο θόλο για να ρίξουν μια ματιά.

Κατά το απόγειο ο Άρης σκέπαζε το μεγαλύτερο μέρος του ουρανού, λες και πετούσαν ψηλά από πάνω του με τζετ. Το βάθος της Βάλες Μαρινέρις ήταν αντιληπτό, το βάρος των τεσσάρων μεγάλων ηφαιστείων φανερό: οι πλατιές κορυφές τους εμφανίζονταν πάνω από τον ορίζοντα πριν φανεί η περιοχή γύρω τους. Παντού στην επιφάνεια υπήρχαν κρατήρες· τα στρογγυλά εσωτερικά τους είχαν ένα έντονο αμμώδες πορτοκαλί, που ήταν κάπως πιο ανοιχτόχρωμο από τη γύρω περιοχή. Σκόνη, πιθανότατα. Οι κοντές, τραχιές, καμπύλες εκτάσεις των βουνών ήταν σκουρότερες από τη γύρω περιοχή, ένα χρώμα σκουριάς που το διέκοπταν μαύρες σκιές. Όμως και τα ανοιχτά και τα σκούρα χρώματα ήταν αποχρώσεις του πανταχού παρόντος σκουριασμένου πορτοκαλοκόκκινου, που ήταν το χρώμα κάθε κορυφής, κρατήρα, φαραγγιού, θίνας, ακόμα και της καμπύλης φέτας της σκονισμένης ατμόσφαιρας, που ήταν ορατή ψηλά πάνω από τη λαμπρή καμπύλη του πλανήτη. Ο Κόκκινος Άρης! Σε μάγευε, σε μαγνητίζε. Όλοι το ένιωθαν.

Πέρασαν πολλές ώρες δουλεύοντας, και επιτέλους η δουλειά ήταν πραγματική. Το πλοίο έπρεπε εν μέρει να αποσυναρμολογηθεί. Το κεντρικό σώμα θα το πάρκαραν σε τροχιά κοντά στον Φόβο, και θα το χρησιμοποιούσαν σαν όχημα επιστροφής εκτάκτου ανάγκης. Αλλά είκοσι από τις δεξαμενές των εξωτερικών

τμημάτων του πλημνικού φρεατίου απλώς θα τις αποσύνδεαν από τον Άρη και θα τις έσπρωχναν για να τις κάνουν οχήματα πλανητικής προσεδάφισης, τα οποία θα κατέβαζαν τους αποίκους σε ομάδες των πέντε. Το πρώτο λάντερ σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα θα άρχιζε την κάθοδο μόλις αποκολλούνταν και προετοιμάζονταν· κι έτσι δούλευαν σε βάρδιες επί εικοσιτετραώρου βάσεως, και περνούσαν πολλές ώρες σε ΕΟΔ. Έρχονταν στα εστιατόρια κουρασμένοι και λιμασμένοι, και οι συζητήσεις ήταν μεγαλόφωνες· η ανία του ταξιδιού έμοιαζε να έχει ξεχαστεί. Ένα βράδυ η Μάγια αιωρούνταν στο μπάνιο καθώς ετοιμαζόταν να πέσει για ύπνο, νιώθοντας μουδιασμένους μύες τους οποίους είχε ξεχάσει πριν μήνες. Γύρω της ψιλοκουβέντιαζαν η Νάντια και ο Σάσα και ο Γιέλι Ζούντωφ, και με το ζεστό χείμαρρο της φλυαρίας στα ρωσικά ξαφνικά της πέρασε από το νου ότι όλοι ήταν ευτυχημένοι – βρίσκονταν στην τελευταία στιγμή της προσμονής, μιας προσμονής που караδοκούσε στις καρδιές τους επί μισή ζωή, ή από την παιδική ηλικία – και τώρα ξαφνικά είχε ανθίσει κάτω τους σαν παιδική ζωγραφιά του Άρη με κραγιόνια, και γινόταν πελώρια και μετά πάλι μικρή, πελώρια και μετά πάλι μικρή, και καθώς πηγαινοερχόταν σαν γιο-γιο πρόβαλλε μπροστά τους με τις άπειρες πιθανότητες του: τάμπουλα ράζα, άγραφη πλάκα. Μια άγραφη κόκκινη πλάκα. Τα πάντα ήταν δυνατά, τα πάντα μπορούσαν να συμβούν – μ’ αυτή την έννοια όλοι τους ήταν, μόνο τις λίγες εκείνες τελευταίες μέρες, εντελώς ελεύθεροι. Ελεύθεροι από το παρελθόν, ελεύθεροι από το μέλλον, αβαρείς στο δικό τους ζεστό αέρα, αιωρούνταν σαν πνεύματα έτοιμα να πολιορκήσουν έναν υλικό κόσμο. Η Μάγια ξαφνικά είδε στον καθρέφτη το πλατύ χαμόγελό της που το στράβωνε η οδοντόβουρτσα, και άρπαξε ένα κάγκελο για να κρατηθεί στη θέση της. Σκέφτηκε ότι μπορεί ποτέ άλλοτε να μην ήταν τόσο ευτυχημένοι. Η ομορφιά ήταν η υπόσχεση της ευτυχίας, όχι η ίδια η ευτυχία· και ο κόσμος που πρόσμενε κανείς ήταν συχνά πιο πλούσιος από κάθε τι πραγματικό. Αλλά αυτή τη φορά, ποιος μπορούσε να πει;

Αυτή τη φορά ίσως επιτέλους να έβρισκαν χρυσάφι.

Άφησε το κάγκελο και έφτυσε οδοντόκρεμα σε μια σακούλα με απόνερα, έπειτα αιωρήθηκε ανάποδα προς το χωλ. Ό,τι και να γινόταν, είχαν φτάσει στον προορισμό τους. Είχαν κερδίσει τουλάχιστον την ευκαιρία να δοκιμάσουν.

Η αποσυναρμολόγηση του Άρη έδινε σε πολλούς μια αλλόκοτη αίσθηση. Ήταν, όπως είχε σχολιάσει ο Τζων, σαν να διέλυσες μια πόλη και να πετούσες τα σπίτια σε διαφορετικές κατευθύνσεις. Και αυτή ήταν η μόνη πόλη που είχαν. Κάτω από το γιγάντιο μάτι του Άρη όλες οι διαφωνίες τους εντάθηκαν· προφανώς τώρα όλα ήταν κρίσιμης σημασίας, ο χρόνος που απέμενε ήταν λιγοστός. Οι άνθρωποι διαφωνούσαν, ανοιχτά ή καλυμμένα. Τόσες πολλές ομάδες υπήρχαν, με δική της γνώμη η καθεμιά... τι είχε απογίνει εκείνη η φευγαλέα στιγμή ευτυχίας; Η Μάγια έριχνε το φταίξιμο κυρίως στον Αρκάντυ. Αυτός είχε ανοίξει το κουτί της Πανδώρας· αν δεν ήταν αυτός και τα λόγια του, άραγε θα είχε μαζευτεί η ομάδα της

φάρμας γύρω από τη Χιρόκο; Θα έκανε του κεφαλιού της η ιατρική ομάδα; Η Μάγια δεν το πίστευε.

Η Μάγια μαζί με τον Φρανκ προσπαθούσαν σκληρά να συμβιβάσουν τις διαφορές και να τους φέρουν σε ομογνωμία, να τους δώσουν την αίσθηση ότι ήταν ακόμα μία μόνο ομάδα. Αυτό σήμαινε ατέλειωτες συσκέψεις με τη Φύλις και τον Αρκάντυ, την Αν και τον Σαξ, το Χιούστον και το Μπαϊκονούρ. Εκεί, αναπτύχθηκε μια σχέση μεταξύ των δύο ηγετών που ήταν ακόμα πιο πολύπλοκη από τις πρώτες συναντήσεις τους στο πάρκο, αν και εκείνες επηρέαζαν· τώρα η Μάγια έβλεπε, στις περιστασιακές εκλάμπειες σαρκασμού και απέχθειας του Φρανκ, ότι το περιστατικό τον είχε ενοχλήσει πολύ περισσότερο απ' όση η ίδια τότε είχε νομίζει. Αλλά τώρα δεν μπορούσε να κάνει τίποτα γι' αυτό.

Στο τέλος, η αποστολή στον Φόβο δόθηκε πράγματι στον Αρκάντυ και τους φίλους του, κυρίως επειδή κανένας άλλος δεν την ήθελε. Δόθηκε σε όλους η υπόσχεση ότι θα είχαν θέση στη γεωλογική αποστολή, αν ήθελαν· και η Φύλις και η Μαίρη και οι υπόλοιποι της “παρέας του Χιούστον” έλαβαν τη διαβεβαίωση ότι η κατασκευή του στρατοπέδου της βάσης θα ακολουθούσε τα σχέδια που είχαν γίνει στο Χιούστον. Σκόπευαν να δουλέψουν στη βάση για να το εξασφαλίσουν αυτό. “Εντάξει, εντάξει”, είχε πει ο Φρανκ στο τέλος κάποιας από κείνες τις συναντήσεις. “Όλοι μας θα είμαστε στον Άρη, πρέπει όντως να καυγαδίζουμε για το τι θα κάνουμε εκεί;”

“Έτσι είν' η ζωή”, είπε ο Αρκάντυ κεφάτα. “Είτε στον Άρη είτε αλλού, η ζωή συνεχίζεται”.

Ο Φρανκ έτριξε τα δόντια. “Ηρθα εδώ για να ξεφύγω από αυτά τα πράγματα!”

Ο Αρκάντυ κούνησε το κεφάλι. “Όχι βέβαια! Αυτά είναι η ζωή σου, Φρανκ. Τι θα έκανες χωρίς αυτά;”

Ένα βράδυ λίγο πριν την κάθοδο, μαζεύτηκαν και έκαναν ένα επίσημο δείπνο και για τους εκατό. Τα περισσότερα φαγητά ήταν από προϊόντα της φάρμας: μακαρόνια, σαλάτα και ψωμί, με κόκκινο κρασί από την αποθήκη που το κρατούσαν για κάποια ειδική περίπτωση.

Το επιδόρπιο ήταν φράουλες και ο Αρκάντυ αιωρήθηκε ψηλά για να κάνει μια πρόποση. “Στον καινούργιο κόσμο που τώρα δημιουργούμε!”

Βογκητά και ζητωκραυγές του απάντησαν ταυτοχρόνως· τώρα πια όλοι ήξεραν τι εννοούσε. Η Φύλις πέταξε κάτω μια φράουλα και είπε, “Κοίτα, Αρκάντυ, αυτός ο καταυλισμός είναι ένας επιστημονικός σταθμός. Οι ιδέες σου δεν έχουν σχέση. Ίσως σε πενήντα χρόνια ή εκατό. Προς το παρόν όμως θα είναι σαν τους σταθμούς της Ανταρκτικής”.

“Αυτό είναι αλήθεια”, είπε ο Αρκάντυ. “Γεγονός όμως είναι ότι οι σταθμοί της Ανταρκτικής είναι κάτι πολιτικό. Οι περισσότεροι κατασκευάστηκαν έτσι ώστε οι χώρες που τους κατασκεύασαν να έχουν λόγο στην αναθεώρηση της συνθήκης

της Ανταρκτικής. Και τώρα οι σταθμοί κυβερνώνται με νόμους που όρισε εκείνη η συνθήκη, η οποία έγινε με μια πολιτική διαδικασία! Βλέπεις λοιπόν, δεν μπορείς να χώνεις το κεφάλι σου στην άμμο φωνάζοντας "Είμαι επιστήμονας! Είμαι επιστήμονας!" Ακούμπησε το χέρι στο μέτωπό του, με την παγκοσμίως γνωστή χλευαστική χειρονομία μιας πριμαντόνας. "Όχι. Όταν το λες, το μόνο που λες είναι, "Δεν θέλω να σκέφτομαι για πολύπλοκα συστήματα!" Κάτι που δεν τιμά έναν αληθινό επιστήμονα, σωστά;"

"Η Ανταρκτική κυβερνάται από μια συνθήκη επειδή κανείς δεν ζει εκεί παρά μόνο σε επιστημονικούς σταθμούς", είπε εκνευρισμένη η Μάγια. Να διακόπτεται μ' αυτό τον τρόπο το τελικό δείπνο τους, η τελευταία στιγμή ελευθερίας τους!

"Σωστά", είπε ο Αρκάντυ. "Σκέψου όμως το αποτέλεσμα. Στην Ανταρκτική κανείς δεν μπορεί να έχει ιδιότητα γη. Καμία χώρα, κανένας οργανισμός; δεν μπορεί να εκμεταλλευθεί τους φυσικούς πόρους της ηπείρου, δίχως τη συγκατάθεση όλων των άλλων χωρών. Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι του ανήκουν αυτοί οι πόροι, ή να τους πάρει και να τους πουλήσει σε άλλους ανθρώπους έτσι ώστε μερικοί να ωφελούνται ενώ άλλοι να πληρώνουν για τη χρήση τους. Δεν βλέπεις πόσο ριζικά διαφορετικό είναι αυτό από τον τρόπο που λειτουργεί ο υπόλοιπος κόσμος; Και αυτή είναι η τελευταία περιοχή της Γης που οργανώθηκε, που της δόθηκαν νόμοι. Αντιπροσωπεύει αυτό που όλες οι κυβερνήσεις δουλεύοντας σε συνεργασία ένωσαν ενστικτωδώς ότι είναι δίκαιο, κάτι που φανερώθηκε σε μια χώρα που δεν δεσμεύεται από ισχυρισμούς περί εθνικής κυριαρχίας, ή περί οποιασδήποτε ιστορίας. Είναι, για να το πούμε καθαρά, η καλύτερη προσπάθεια της Γης να δημιουργήσει δίκαιους νόμους ιδιοκτησίας! Καταλαβαίνετε; Έτσι θα έπρεπε να κυβερνάται ολόκληρος ο κόσμος, αν μπορούσαμε να τον ελευθερώσουμε από τα δεσμά της ιστορίας!"

Ο Σαξ Ράσελ, βλεφαρίζοντας γαλήνια, είπε, "Αλλά Αρκάντυ, εφόσον ο Άρης θα κυβερνηθεί με μια συμφωνία που βασίζεται στην παλιά συνθήκη της Ανταρκτικής, πού έχεις αντίρρηση; Η Συνθήκη Εξωτερικού Διαστήματος δηλώνει ότι καμία χώρα δεν μπορεί να διεκδικήσει γη στον Άρη, δεν επιτρέπονται στρατιωτικές δραστηριότητες, και όλες οι βάσεις είναι ανοιχτές για επιθεώρηση από οποιαδήποτε χώρα. Κι επίσης κανένας φυσικός πόρος του Άρη δεν μπορεί να γίνει ιδιοκτησία ενός έθνους – είναι ευθύνη του ΟΗΕ να οργανώσει το διεθνές καθεστώς που θα διέπει τις εξορύξεις και κάθε άλλου τύπου εκμετάλλευση. Αν γίνει κάτι σύμφωνα μ' αυτά, που αμφιβάλλω αν συμβεί, τότε θα διανεμηθεί σε όλα τα έθνη του κόσμου". Σήκωσε το χέρι, με την παλάμη προς τα μπρος. "Τι' αυτό δεν κάνεις τόση φασαρία, για κάτι που ήδη έχει επιτευχθεί;"

"Είναι μια αρχή", είπε ο Αρκάντυ. "Αλλά υπάρχουν πτυχές αυτής της συνθήκης τις οποίες δεν ανέφερες. Οι βάσεις που θα κατασκευαστούν στον Άρη θα ανήκουν στις χώρες που τις κατασκεύασαν, για παράδειγμα. Ούτως ή άλλως πρόκειται να κατασκευάσουμε αμερικανικές και ρωσικές βάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. Κι αυτό μας ξαναγυρνά στον εφιάλτη των γήινων νόμων και

της γήινης ιστορίας. Οι αμερικανικές και οι ρωσικές εταιρείες θα έχουν το δικαίωμα να εκμεταλλευτούν τον Άρη, αρκεί τα κέρδη με κάποιον τρόπο να μοιράζονται σε όλα τα έθνη που υπογράφουν τη συνθήκη. Αυτό μπορεί να σημαίνει απλώς κάποιο ποσοστό που θα πληρώνουν στον ΟΗΕ, στην ουσία τίποτα άλλο παρά δωροδοκία. Πιστεύω ότι δεν πρέπει να αναγνωρίσουμε αυτούς τους όρους ούτε λεπτό!”

Η σιωπή ακολούθησε αυτή την παρατήρηση.

Η Αν Κλέμπουργκ είπε, “Αυτή η συνθήκη επίσης λέει ότι πρέπει να πάρουμε μέτρα για να προλάβουμε τη διατάραξη των πλανητικών περιβαλλόντων, νομίζω κάπως έτσι το θέτει. Είναι στο Άρθρο Επτά. Αυτό μου φαίνεται ότι απαγορεύει ρητώς τη γαιοποίηση για την οποία μιλάνε πολλοί από σας”.

“Θα έλεγα ότι κι αυτό τον όρο πρέπει να τον αγνοήσουμε”, είπε ο Αρκάντυ βιαστικά. “Η ευημερία εξαρτάται από το να τον αγνοήσουμε”.

Αυτή η θέση του ήταν πιο δημοφιλής από τις άλλες, και αρκετοί συμφώνησαν.

“Αν όμως είστε διατεθειμένοι να αφηγήσετε ένα άρθρο”, υπέδειξε ο Αρκάντυ, “πρέπει να είστε διατεθειμένοι να αφηγήσετε και τα άλλα. Σωστά;”

Ακολούθησε μια παύση γεμάτη αμηχανία.

“Είναι αναπόφευκτο να συμβούν όλες αυτές οι αλλαγές”, είπε ο Σαξ Ράσελ σηκώνοντας τους ώμους. “Είμαστε στον Άρη κι αυτό θα μας φέρει εξελικτικές αλλαγές”.

Ο Αρκάντυ κούνησε το κεφάλι του με σφοδρότητα, κι αυτό τον έκανε να στριφογυρίσει λιγάκι στον αέρα πάνω από το τραπέζι. “Όχι, όχι, όχι, όχι! Η ιστορία δεν είναι εξέλιξη! Είναι εσφαλμένη αυτή η αναλογία! Η εξέλιξη είναι θέμα περιβάλλοντος και τύχης, και επιδρά σε χρονικό διάστημα εκατομμυρίων ετών. Αλλά η ιστορία είναι θέμα περιβάλλοντος και επιλογής, και επιδρά σε χρονικό διάστημα ανθρώπινων ζωών, και μερικές φορές μέσα σε χρόνια, ή μήνες, ή μέρες! Η ιστορία είναι λαμαρική! Κι έτσι αν επιλέξουμε να καθιερώσουμε ορισμένους θεσμούς στον Άρη, αυτοί θα υπάρξουν! Κι αν επιλέξουμε άλλους, οι άλλοι θα υπάρξουν!” Με μια κίνηση του χεριού του τους συμπεριέλαβε όλους, τους ανθρώπους που καθόταν στα τραπέζια, τους ανθρώπους που αιωρούνταν ανάμεσα στις περικοκλάδες: “Λέω ότι αυτές τις επιλογές θα έπρεπε να τις κάνουμε εμείς, αντί να τις κάνουν για μας άνθρωποι πίσω στη Γη. Άνθρωποι νεκροί από καιρό, μάλλον”.

Η Φύλις είπε δηκτικά, “Θέλεις κάτι σαν κοινοβιακή ουτοπία, κάτι που δεν είναι εφικτό. Νόμιζα ότι η ρωσική ιστορία κάτι σου είχε διδάξει γι’ αυτό”.

“Με δίδαξε”, είπε ο Αρκάντυ. “Τώρα θα χρησιμοποιήσω αυτό που με δίδαξε”.

“Συνηγορώντας υπέρ μιας ασαφούς επανάστασης; Υποδαυλίζοντας μια κατάσταση κρίσης; Ταράζοντας τους πάντες και δημιουργώντας αντιπαλότητες;”

Πολλοί ένευσαν ακούγοντάς τα αυτά, αλλά ο Αρκάντυ με μια χειρονομία το προσπέρασε. “Αρνούμαι να αναλάβω την ευθύνη για τα προβλήματα όλων σ’

αυτό το σημείο του ταξιδιού. Είπα μόνο αυτό που σκεφτόμουν, κάτι που αποτελεί δικαίωμά μου. Αν φέρνω μερικούς από σας σε αμηχανία, είναι δικό σας πρόβλημα. Επειδή δεν σας αρέσει το νόημα αυτών που λέω, αλλά δεν μπορείτε να βρείτε επιχειρήματα για να τα αντικρούσετε”.

“Μερικοί από μας δεν καταλαβαίνουν τι λες”, αναφώνησε η Μαίρη.

“Το μόνο που μπορώ να πω είναι αυτό!” είπε ο Αρκάντυ, κοιτάζοντάς την με μάτια διάπλατα ανοιχτά: “Ήρθαμε στον Άρη, πάει και τελείωσε. Θα φτιάξουμε όχι μόνο τα σπίτια μας και την τροφή μας, αλλά επίσης το νερό μας και τον ίδιο τον αέρα που αναπνέουμε – τα πάντα σε έναν πλανήτη που δεν έχει τίποτα απ’ αυτά. Μπορούμε να το κάνουμε επειδή έχουμε την τεχνολογία για να ελέγξουμε την ύλη ακόμα και στο μοριακό επίπεδο. Είναι απίστευτη αυτή η δυνατότητα, σκεφτείτε το! Και όμως μερικοί από μας εδώ μπορούν να αποδεχτούν ότι θα γαιοποιήσουμε ολόκληρη την υλική πραγματικότητα αυτού του πλανήτη δίχως να κάνουμε απολύτως τίποτα για να αλλάξουμε τους εαυτούς μας ή τον τρόπο ζωής μας. Να είμαστε δηλαδή επιστήμονες του εικοστού πρώτου αιώνα στον Άρη, αλλά ταυτόχρονα να ζούμε σε κοινωνικά συστήματα του δέκατου ένατου αιώνα βασισμένα σε ιδεολογίες του δέκατου έβδομου. Είναι παράλογο, είναι τρελό, είναι – είναι –” Αρπάξε Το κεφάλι του, τράβηξε τα μαλλιά του, βρυχήθηκε. “Είναι *αντιεπιστημονικό!* Κι επομένως λέω ότι ανάμεσα στα πολλά πράγματα που μεταμορφώνουμε στον Άρη θα πρέπει να είμαστε και εμείς και η κοινωνική πραγματικότητά μας. Πρέπει να γαιοποιήσουμε όχι μόνο τον Άρη, αλλά και τους εαυτούς μας”.

Κανένας δεν τόλμησε να αντικρούσει τα λεγόμενά του· όταν ο Αρκάντυ έπαιρνε φόρα ήταν σχεδόν ασταμάτητος, και πολλοί ένιωθαν ότι τους είχαν αγγίξει αυτά που είχε πει και ήθελαν χρόνο για να τα σκεφτούν. Άλλοι απλώς ήταν εκνευρισμένοι, αλλά δεν ήθελαν να κάνουν φασαρία σε κείνο το τραπέζι, που υποτίθεται ότι ήταν γιορτινό. Ήταν πιο εύκολο να κοιτάξει κανείς το ταβάνι και να πει με την πρόποση. “Στον Άρη! Στον Άρη!” Καθώς όμως αιωρούνταν ολόγυρα έχοντας τελειώσει το επιδόρπιό τους, η Φύλις φαινόταν να το αποδοκιμάζει. “Πρώτα πρέπει να επιζήσουμε”, είπε. “Με τέτοιες διχόνοιες, τι πιθανότητες έχουμε;”

Ο Μισέλ Ντυβάλ προσπάθησε να την καθησυχάσει. “Πολλές από αυτές τις διαφωνίες είναι σύμπτωμα της πτήσης. Από τη στιγμή που θα είμαστε στον Άρη, θα πλησιάσουμε ο ένας τον άλλο. Και δεν έχουμε μόνο αυτά που φέραμε μαζί με τον Άρη για να μας βοηθήσουν – θα έχουμε και όσα έχουν ήδη φέρει τα ανεπάνδρωτα λάντερ, φορτία με εξοπλισμό και τροφές σ’ όλη την επιφάνεια και στα φεγγάρια. Όλα αυτά είναι εδώ για μας. Το μόνο όριο θα είναι η αντοχή μας. Και μέρος του είναι αυτό το ταξίδι – είναι ένα είδος προετοιμασίας, μια δοκιμασία. Αν αποτύχουμε εδώ, δεν θα μπορέσουμε ούτε καν να κάνουμε μια προσπάθεια στον Άρη”.

“Αυτό ακριβώς που λέω!” είπε η Φύλις. “Εδώ αποτυχαίνουμε”.

Ο Σαξ στάθηκε, δείχνοντας να βαριέται, και με μια ώθηση ξεκίνησε προς την κουζίνα. Το χαλ ήταν γεμάτο με το σαν από κοχύλι βουητό των διάσπαρτων συζητήσεων, που μερικών ο τόνος έμοιαζε αρκετά οξύς. Ήταν φανερό ότι πολλοί είχαν θυμώσει με τον Αρκάντυ· και άλλοι είχαν θυμώσει με τους πρώτους που είχαν ταραχτεί.

Η Μάγια ακολούθησε τον Σαξ στην κουζίνα. Αυτός αναστέναξε καθώς καθάριζε το δίσκο του. “Είναι πολύ συναισθηματικοί. Μερικές φορές μοιάζει σαν να είμαι φυλακισμένος σε μια ατέλειωτη παράσταση του έργου *Χωρίς Έξοδο*”.

“Εκείνο που δεν μπορούν να βγουν από ένα δωματιάκι;”

Αυτός ένευσε. “Που η κόλαση είναι οι άλλοι. Ελπίζω να μην αποδείξουμε αυτή την υπόθεση”.

Μερικές μέρες αργότερα τα λάντερ ήταν έτοιμα. Η κάθοδος θα γινόταν σε χρονική περίοδο πέντε ημερών· μόνο η ομάδα του Φόβου θα έμενε στο τμήμα του *Άρη* που θα απέμενε, και θα το οδηγούσε να ελλιμενιστεί σχεδόν στο μικρό φεγγάρι. Ο Αρκάντυ, ο Άλεξ, ο Ντιμίτρι, ο Ρότζερ, η Σαμάνθα, ο Έντβαρντ, η Τζάνετ, ο Ραούλ, η Μαρίνα, η Τατιάνα και η Ελένα αποχαιρέτησαν, ήδη απορροφημένοι με τις δουλειές που είχαν αρχίσει, και υποσχέθηκαν ότι θα κατέβαιναν αμέσως μόλις κατασκευαζόταν ο σταθμός του Φόβου.

Το βράδυ πριν την κάθοδο η Μάγια δεν μπορούσε να κοιμηθεί. Τελικά εγκατέλειψε την προσπάθεια, και διέσχισε με έλξεις τα δωμάτια και τους διαδρόμους, μέχρι πάνω στην πλήμνη. Η αδρεναλίνη και η αϋπνία έδιναν κοφτερές ακμές σε όλα τα αντικείμενα, και η οικειότητα του πλοίου αντισταθμιζόταν ή χανόταν από τις μετατροπές που είχαν γίνει, από κάποια στερεωμένη στοίβα κουτιών εδώ, κάποιο αδιέξοδο σε μια σήραγγα εκεί. Λες και είχαν ήδη φύγει από τον *Άρη*. Κοίταξε γύρω της μια τελευταία φορά, στεγνή από συναισθήματα. Έπειτα τραβώντας πέρασε τις σφιχτές αερόθυρες και μπήκε στο όχημα προσεδάφισης που ήταν η θέση της. Θα περίμενε εκεί, το ίδιο ήταν. Χώθηκε στη διαστημοστολή της, νιώθοντας, όπως της συνέβαινε συχνά όταν ερχόταν η πραγματική στιγμή, ότι απλώς βρισκόταν σε άλλη μια προσομοίωση. Αναρωτήθηκε αν θα ξεπερνούσε ποτέ αυτή την αίσθηση, αν το γεγονός ότι ήταν στον *Άρη* θα αρκούσε για να τη σταματήσει. Θα άξιζε έστω και μόνο γι’ αυτό: για να νιώσει για μια φορά *πραγματική*! Κάθισε στην καρέκλα της.

Μερικές άγρυπνες ώρες αργότερα ήρθαν ο Σαξ, ο Βλαντ, η Νάντια, και η Αν. Οι σύντροφοί της φόρεσαν ζώνες, και έκαναν τον έλεγχο αναχώρησης μαζί. Πάτησαν διακόπτες, ακολούθησε η αντίστροφη μέτρηση· και οι πύραυλοι πυροδοτήθηκαν. Το λάντερ αιωρήθηκε μακριά από τον *Άρη*. Οι πύραυλοί του πυροδοτήθηκαν ξανά. Έπεσαν προς τον πλανήτη. Χτύπησαν το πάνω μέρος της ατμόσφαιρας, και το παράθυρό τους, με σχήμα τραπεζίου, γέμισε από τον πυρωμένο αέρα με τα χρώματα του *Άρη*. Η Μάγια, που τρανταζόταν μαζί με το σκάφος, σήκωσε τα μάτια της προς τα κει. Ένιωθε να είναι σε υπερένταση, δυστυχισμένη, με την

προσοχή της στραμμένη πίσω αντί για μπροστά, και σκεφτόταν όσους ήταν ακόμα στον Άρη και της φαινόταν ότι είχαν αποτύχει, ότι οι πέντε τους στο λάντερ άφηναν πίσω τους μια ομάδα διαλυμένη. Η καλύτερη ευκαιρία για να πλάσουν κάποια αρμονία είχε περάσει, και δεν είχαν πετύχει η αστραπή ευτυχίας που είχε νιώσει ενώ βούρτσιζε τα δόντια της ήταν αυτό ακριβώς, μια αστραπή. Είχε αποτύχει, λοιπόν. Ακολουθούσαν ο καθένας το δικό του δρόμο, διαιρεμένοι λόγω των πεποιθήσεών τους, και ακόμα και μετά από δύο χρόνια καταναγκαστικής συμβίωσης ήταν, όπως και κάθε άλλη ομάδα ανθρώπων, μονάχα μια συνάθροιση ξένων. Ο κύβος είχε ριφθεί.